

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMAS

ZIŅOTĀJS

NR. 10

2018. GADA 24. MAIJĀ

Saturs

Likumi

109.*	829L/12**	Grozījumi likumā “Par valsts pensijām”	3
110.	830L/12	Grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā	5
111.	831L/12	Grozījumi Publisko iepirkumu likumā	8
112.	832L/12	Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā	14
113.	833L/12	Grozījumi Krimināllikumā	20
114.	834L/12	Grozījumi Latvijas valsts karoga likumā	24
115.	835L/12	Grozījumi Epidemioloģiskās drošības likumā	25
116.	836L/12	Grozījumi Revīzijas pakalpojumu likumā	28
117.	837L/12	Grozījumi Aizturēto personu turēšanas kārtības likumā	31
118.	838L/12	Grozījumi likumā “Par Konvenciju par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem”	33
119.	839L/12	Par Visaptverošo un pastiprināto partnerības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses	34
120.	840L/12	Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.—2021. gada perioda vadības likums	35
121.	841L/12	Konsulārās palīdzības un konsulāro pakalpojumu likums.	48
122.	842L/12	Grozījums likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”	54
123.	843L/12	Apdrošināšanas līguma likums	55
124.	844L/12	Grozījumi Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumā.	79
125.	845L/12	Grozījumi Elektronisko sakaru likumā	80
126.	846L/12	Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā	83

Paziņojumi

127.	Par 10 748 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma “Par pašreizējā skolas gaitu uzsākšanas vecuma saglabāšanu” turpmāko virzību	86
128.	Par Anastasijas Pasjugas iecelšanu par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi	86
129.	Par deputātes Ingas Bites ievēlēšanu Saeimas Juridiskajā komisijā un Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā	86
130.	Par deputāta Ivana Klementjeva atsaukšanu no Saeimas Eiropas lietu komisijas un viņa ievēlēšanu Saeimas Nacionālās drošības komisijā	86
131.	Par Vinetas Mazures apstiprināšanu par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi	87
132.	Par Irinās Norkusas apstiprināšanu par rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesi	87
133.	Par deputāta Sergeja Potapkina atsaukšanu no Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas un viņa ievēlēšanu Saeimas Eiropas lietu komisijā	87
134.	Par deputāta Jāņa Tutina atsaukšanu no Saeimas Nacionālās drošības komisijas un viņa ievēlēšanu Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijā	87

* Publikācijas numurs.

** 12. Saeimas pieņemtā likuma numurs.

109. 829L/12 Grozījumi likumā “Par valsts pensijām”

Izdarīt likumā “Par valsts pensijām” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1996, 1., 24. nr.; 1997, 3., 13. nr.; 1998, 1., 24. nr.; 1999, 11., 23. nr.; 2002, 2. nr.; 2004, 6. nr.; 2005, 13., 24. nr.; 2006, 24. nr.; 2007, 24. nr.; 2008, 7., 10., 14. nr.; 2009, 8., 15. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 199. nr.; 2010, 16., 205. nr.; 2011, 202. nr.; 2012, 104. nr.; 2013, 112., 137., 194. nr.; 2014, 75. nr.; 2015, 122. nr.; 2016, 57., 241. nr.; 2017, 128. nr.) šādus grozījumus:

1. 37. pantā:

izteikt panta nosaukumu šādā redakcijā:

“37. pants. Nesaņemtās pensijas izmaksa un pabalsti sakarā ar pensijas saņēmēja nāvi”;

izteikt otro un trešo daļu šādā redakcijā:

“(2) Pensijas saņēmēja nāves gadījumā viņa ģimenei vai personai, kas uzņēmusies apbedīšanu, izmaksā apbedīšanas pabalstu divu mēnešu pensijas (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim) apmērā. Tiesības uz pabalstu ir, ja tas pieprasīts sešu mēnešu laikā no pensijas saņēmēja nāves dienas.

(3) Pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam, kurš ir Latvijas Republikas vecuma, invaliditātes, izdienas vai speciālās valsts pensijas saņēmējs, pamatojoties uz viņa pieprasījumu, piešķir pabalstu 50 procentu apmērā no mirušajam laulātajam saskaņā ar šo likumu piešķirtās pensijas (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim). Tiesības uz pabalstu ir 12 mēnešus no pensijas saņēmēja nāves dienas, ja pieprasījums iesniegts sešu mēnešu laikā no pensijas saņēmēja nāves dienas. Ja pieprasījums iesniegts vēlāk, tiesības uz pabalstu rodas ne agrāk kā sešus mēnešus pirms pieprasījuma iesniegšanas dienas un ir ne ilgāk kā līdz dienai, kad pagājuši 12 mēneši no pensijas saņēmēja nāves dienas. Pabalstu izmaksā šā likuma 32. panta pirmajā daļā un 38. pantā noteiktajā kārtībā.”

2. Pārejas noteikumos:

izteikt 41.³ punkta 1. un 2. apakšpunktu šādā redakcijā:

- “1) vecuma pensija piešķirta līdz 1996. gada 31. decembrim;
- 2) invaliditātes pensija piešķirta un vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums sasniegts līdz 1996. gada 31. decembrim un personas turpina saņemt invaliditātes pensiju vai vecuma pensiju.”;

papildināt pārejas noteikumus ar 72. punktu šādā redakcijā:

“72. Šā likuma 37. panta otrās daļas jaunā redakcija, kura paredz, ka apbedīšanas pabalsta apmērā ieskaita arī piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim, un šā panta trešās daļas jaunā redakcija, kura paredz, ka pabalsts pārdzīvojušajam laulātajam tiek piešķirts 12 mēnešus, kā arī tā piešķiršanas nosacījumus, stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī un attiecas uz gadījumiem, kad pensijas saņēmēja nāve iestājusies pēc 2019. gada 1. janvāra.”

Likums stājas spēkā 2018. gada 1. jūlijā.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 26. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 3. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 03.05.2018., Nr. 87.

110. 830L/12 Grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā

Izdarīt Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2008, 16. nr.; 2009, 2. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 196., 205. nr.; 2011, 60. nr.; 2012, 100. nr.; 2013, 187., 227. nr.; 2014, 172., 257. nr.; 2015, 124. nr.; 2016, 31., 115. nr.; 2017, 132., 222. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt 1. panta 15.¹ punkta “a” apakšpunktā vārdus “saimniecisko darbību un juridiskās personas darbība” ar vārdiem “saimniecisko darbību vai juridiskās personas darbība”.

2. 5. pantā:

papildināt trešo daļu ar 13. punktu šādā redakcijā:

“13) personas vervēšanu, apmācīšanu vai apmācīšanos terorismam.”;

papildināt ceturto daļu pēc vārda “mantas” ar vārdiem “tieša vai netieša vākšana vai”.

3. Papildināt likumu ar 21.¹ pantu šādā redakcijā:

“21.¹ pants. Aizliegums sadarboties ar čaulas veidojumiem

(1) Kredītiestādēm, maksājumu iestādēm, elektroniskās naudas iestādēm, ieguldījumu brokeru sabiedrībām un — attiecībā uz klientu individuālo portfeļu pārvaldīšanu un atvērto ieguldījumu fondu apliecību izplatīšanu — arī ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām ir aizliegts uzsākt un uzturēt darījuma attiecības vai veikt gadījuma rakstura darījumu ar čaulas veidojumu, ja tas vienlaikus atbilst šā likuma 1. panta 15.¹ punkta “a” un “b” apakšpunktā noteiktajam pazīmēm.

(2) Finanšu un kapitāla tirgus komisija izdod normatīvos noteikumus, kuros nosaka minimālos pasākumus, kas šā panta pirmajā daļā minētajiem likuma subjektiem veicami, lai pārliecinātos par čaulas veidojuma atbilstību šā likuma 1. panta 15.¹ punkta “a” apakšpunktā noteiktajai pazīmei.”

4. Papildināt 38. pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

“(5) Šā panta pirmajā daļā noteiktais aizliegums neattiecas uz informācijas apmaiņu starp likuma subjektiem un šā likuma 55. panta otrajā daļā minētajām institūcijām, ja informācijas apmaiņa notiek saskaņā ar 55. pantu.”

5. Papildināt 40. panta otro daļu pēc vārdiem “ir sniedzis ziņojumu” ar vārdiem “vai citu informāciju saskaņā ar šo likumu”.

6. Papildināt 43. panta otro un trešo daļu pēc vārdiem “otrajā daļā” ar vārdiem “vai citos šajā likumā”.

7. Papildināt 51. panta pirmo daļu ar 17. punktu šādā redakcijā:

“17) koordinēt sadarbības koordinācijas grupu saskaņā ar šā likuma 55. pantu.”

8. 55. pantā:

izteikt panta nosaukumu šādā redakcijā:

“55. pants. Kontroles dienesta sadarbība ar operatīvās darbības subjektiem, izmeklēšanas iestādēm, prokuratūru, tiesu, Valsts ieņēmumu dienestu un likuma subjektiem”;

papildināt pantu ar otro, trešo, ceturto, piekto, sesto un septīto daļu šādā redakcijā:

“(2) Kontroles dienests koordinē operatīvās darbības subjektu, izmeklēšanas iestāžu, prokuratūras, Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk — iesaistītās institūcijas), kā arī likuma subjektu sadarbību. Sadarbību koordinē, sasaucot sadarbības koordinācijas grupu. Sadarbības koordinācijas grupu sasauc Kontroles dienests pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to ierosina vismaz viena no iesaistītajām institūcijām. Ja nepieciešams, sadarbības koordinācijas grupā var pieaicināt likuma subjektu uzraudzības un kontroles institūcijas pārstāvi.

(3) Sadarbības mērķis ir veicināt iesaistītajām institūcijām, likuma subjektiem un uzraudzības un kontroles institūcijām normatīvajos aktos noteikto uzdevumu efektīvu izpildi, lai izbeigtu darījuma attiecības ar klientu, sniegtu ziņojumu par aizdomīgu vai neparastu darījumu, pieprasītu informāciju saskaņā ar citiem normatīvajiem aktiem vai sagatavotos citu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu veikšanai.

(4) Iesaistītās institūcijas, likuma subjekti un uzraudzības un kontroles institūcijas pēc savas iniciatīvas sadarbības koordinācijas grupas ietvaros ir tiesīgas apmainīties ar informāciju, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu vai šo darbību mēģinājumu vai citu ar to saistītu noziedzīgu nodarījumu vai aizdomīgu darījumu. Likuma subjektu sniegtā informācija sadarbības ietvaros uzskatāma par tādu, kas tiek sniegta Kontroles dienestam šā likuma mērķu sasniegšanai.

(5) Sadarbības koordinācijas grupas ietvaros iesaistītās institūcijas, likuma subjekti un uzraudzības un kontroles institūcijas ir tiesīgas izskatīt arī konkrētas situācijas, kurās notiek pārbaudes vai izmeklēšana, un apmainīties ar informāciju, ievērojot normatīvos aktus, kas nosaka attiecīgās pārbaudes vai izmeklēšanas veikšanu.

(6) Attiecībā uz atbildību par šajā pantā paredzētās informācijas apmaiņu sadarbības koordinācijas grupas ietvaros piemērojama šā likuma 40. panta pirmā un otrā daļa. Šajā nodaļā paredzētā informācijas apmaiņa neietekmē šā likuma IV nodaļā noteikto ziņošanas pienākumu.

(7) Attiecībā uz sadarbības koordinācijas grupā atklātās informācijas tālāku izpaušanu ievēro attiecīgajos normatīvajos aktos noteiktās informācijas aizsardzību regulējošās prasības.”;

uzskatīt līdzšinējo panta tekstu par pirmo daļu.

9. 56. pantā:

izteikt pirmo daļu un 1.¹ daļas ievaddaļu šādā redakcijā:

“(1) Kontroles dienests atbilstoši šajā likumā, tai skaitā arī 62. pantā, noteiktajām prasībām sniedz tā rīcībā esošo informāciju pēc operatīvās darbības subjektu, izmeklēšanas iestāžu vai prokuratūras pieprasījuma operatīvās darbības procesā vai kriminālprocesā, kā arī pēc tiesas pieprasījuma kriminālprocesā. Informācijas pieprasījumu un atbildi uz to var nosūtīt elektroniski. Papildus Kontroles dienests saskaņā ar noslēgto divpusējo līgumu pārbaudes nolūkā pēc operatīvās darbības subjektu, izmeklēšanas iestāžu vai prokuratūras pieprasījuma operatīvās darbības procesā vai kriminālprocesā sniedz ziņas par personu vai tās kontu, ja ir pamatotas aizdomas, ka attiecīgā persona ir saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu vai šo darbību mēģinājumu vai citu ar šīm darbībām saistītu noziedzīgu nodarījumu, vai arī tās rīcībā varētu būt noziedzīgi iegūti līdzekļi. Informācijas pieprasījumā un atbildē uz to personas dati tiek šifrēti, tos pseidonimizējot.

(1¹) Kontroles dienests pēc valsts drošības iestādes pieprasījuma sniedz tā rīcībā esošo informāciju par personu, kura:”;

izslēgt ceturto daļu;

papildināt piekto daļu pēc vārdiem “uz šā panta” ar vārdu un skaitli “pirmajā, 1.¹”.

10. 57. pantā:

izslēgt pirmajā daļā vārdus “un īpaši pilnvarots prokurors, kurš akceptējis pieprasījumu”;

papildināt otro daļu ar vārdiem “vai agrāk, ja tas nepieciešams kriminālprocesa mērķa sasniegšanai”.

11. Pārejas noteikumos:

aizstāt 18. punktā vārdu un skaitli “un 12.” ar skaitļiem un vārdu “12. un 13.”;

papildināt pārejas noteikumus ar 31., 32. un 33. punktu šādā redakcijā:

“31. Kredītiestādes, maksājumu iestādes, elektroniskās naudas iestādes, ieguldījumu brokeru sabiedrības un — attiecībā uz klientu individuālo portfeļu pārvaldīšanu un atvērto ieguldījumu fondu apliecību izplatīšanu — arī ieguldījumu pārvaldes sabiedrības 14 dienu laikā pēc šā likuma 21.¹ panta spēkā stāšanās dienas paziņo klientiem — čaulas veidojumiem, kas atbilst šā likuma 1. panta 15.¹ punkta “a” un “b” apakšpunktā noteiktajām pazīmēm, — par darījuma attiecību izbeigšanu.

32. Kredītiestādes, maksājumu iestādes, elektroniskās naudas iestādes, ieguldījumu brokeru sabiedrības un — attiecībā uz klientu individuālo portfeļu pārvaldīšanu un atvērto ieguldījumu fondu apliecību izplatīšanu — arī ieguldījumu pārvaldes sabiedrības 60 dienu laikā pēc šā likuma 21.¹ panta spēkā stāšanās dienas izbeidz darījuma attiecības un gadījuma rakstura darījumus ar klientiem — čaulas veidojumiem, kas atbilst šā likuma 1. panta 15.¹ punkta “a” un “b” apakšpunktā noteiktajām pazīmēm.

33. Finanšu un kapitāla tirgus komisija šā likuma 21.¹ panta otrajā daļā minētos normatīvos noteikumus izdod līdz 2018. gada 1. jūnijam.”

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 26. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 8. maijā

111. 831L/12 Grozījumi Publisko iepirkumu likumā

Izdarīt Publisko iepirkumu likumā (Latvijas Vēstnesis, 2016, 254. nr.) šādus grozījumus:

1. 1. pantā:

papildināt pantu ar 3.¹ punktu šādā redakcijā:

“3¹) **ārzona** — zemu nodokļu vai beznodokļu valsts vai teritorija Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē, izņemot Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalstis vai to teritorijas, Pasaules Tirdzniecības organizācijas Nolīguma par valsts līgumiem dalībvalstis vai teritorijas un tādas valstis vai teritorijas, ar kurām Eiropas Savienība vai Latvija noslēgusi starptautiskos līgumus par tirgus atvēršanu publisko iepirkumu jomā;”;

aizstāt 5. punktā vārdus “bieži lietojamu un tirgū plaši pieejamu preču iegādei” ar vārdiem “bieži lietojamiem un tirgū plaši pieejamiem būvdarbiem, pakalpojumiem un piegādēm”;

aizstāt 23. punktā vārdus “tīmekļvietne vai valsts elektroniskās informācijas sistēma” ar vārdiem “vietne valsts elektroniskās informācijas sistēmā”;

papildināt 26. punkta pirmo teikumu ar vārdiem “kurām ir izšķiroša ietekme uz būves veidu vai projektu”.

2. 3. pantā:

papildināt pirmās daļas 10. punktu pēc skaitļa “75251110-4” ar skaitli “75251120-7”;

izteikt trešās daļas 2. punktu šādā redakcijā:

“2) iepirkumiem, kuri noteikti kā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma piemērošanas izņēmums.”;

izslēgt trešās daļas 3. punktu;

papildināt ceturtais daļas ievaddaļu pēc vārda “nepiemēro” ar vārdiem “universālā pasta pakalpojuma sniedzējs”.

3. 9. pantā:

aizstāt astotās daļas 3. punktā vārdus “pirmās un otrās” ar vārdiem “pirmās vai otrās”;

aizstāt astotās daļas 4. punktā vārdu “un” ar vārdu “vai”;

papildināt astoto daļu ar 5. punktu šādā redakcijā:

“5) pretendents ir ārzonā reģistrēta juridiskā persona vai personu apvienība.”;

aizstāt devītās daļas 1. punkta ievaddaļā vārdu un skaitli “vai 4.” ar skaitļiem un vārdu “4. vai 5.”;

papildināt devītās daļas 1. punkta “a” apakšpunktu pēc skaitļa “1.” ar vārdu un skaitli “un 5.”;

izteikt vienpadsmitās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

“3) Valsts ieņēmumu dienesta vai pašvaldības kompetentās institūcijas izdota lēmuma kopiju par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu vai atlikšanu vai citus objektīvus pierādījumus par nodokļu parādu neesību.”;

aizstāt divdesmit otrās daļas 4. punktā vārdus “sešpadsmitajā daļā” ar vārdiem “septiņpadsmitajā daļā”.

4. 11. pantā:

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Paredzamo līgumcenu nosaka, pirms iesniedz publicēšanai šā likuma 9. panta sestajā daļā, 28. panta pirmajā daļā, 31. panta pirmajā daļā vai 32. panta pirmajā daļā minēto paziņojumu vai, ja šāda paziņojuma iesniegšana publicēšanai nav nepieciešama, pirms iepirkuma vai iepirkuma procedūras uzsākšanas.”;

papildināt ceturto daļu pēc vārdiem “šajā likumā noteikto” ar vārdiem “iepirkumu vai”.

5. Papildināt 12. pantu pēc skaitļiem un vārdiem “61. panta piektās daļas 1. punktā” ar skaitļiem un vārdiem “68. panta otrās daļas 3. punktā” un pēc skaitļiem un vārdiem “74. panta pirmās daļas 2., 5. un 6. punktā” — ar vārdiem un skaitli “un otrās daļas 2. punktā”.

6. Izteikt 15. panta nosaukumu šādā redakcijā:

“15. pants. Nosacījumi attiecībā uz Pasaules Tirdzniecības organizācijas Nolīgumu par valsts līgumiem un citiem starptautiskajiem līgumiem”.

7. Izteikt 16. pantu šādā redakcijā:

“16. pants. Privileģētie līgumi

(1) Ja paredzamā iepirkuma līguma priekšmets to pieļauj, pasūtītājs noteiktām personu grupām paredzētu pasākumu ietvaros ir tiesīgs rezervēt iespēju piedalīties iepirkuma procedūrās tikai tiem kandidātiem vai pretendentiem, kuriem vairāk nekā 30 procenti no vidējā nodarbināto darbinieku skaita gadā ir personas ar invaliditāti.

(2) Ja iepirkuma līgums tiek slēgts par šā likuma 2. pielikumā minētajiem veselības, sociālās un kultūras jomas pakalpojumiem, uz kuriem attiecas CPV kodi 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, no 85000000-9 līdz 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8, pasūtītājs ir tiesīgs rezervēt iespēju piedalīties iepirkuma procedūrā un iepirkumā šā likuma 10. panta kārtībā tikai tiem kandidātiem vai pretendentiem, kuriem ir piešķirts sociālā uzņēmuma statuss un kuri sniedz minēto jomu pakalpojumus, un kuriem pēdējo triju gadu laikā no dienas, kad būtu pieņemams lēmums par iepirkuma līguma tiesību piešķiršanu, pasūtītājs nav piešķīris iepirkuma līguma slēgšanas tiesības par šajā pantā minētajiem pakalpojumiem šā panta kārtībā. Šāda iepirkuma līguma termiņš nepārsniedz trīs gadus.

(3) Piemērojot šā panta pirmo daļu, pasūtītājs atsaucas uz šo pantu paziņojumā par līgumu. Piemērojot šā panta otro daļu, pasūtītājs atsaucas uz šo pantu paziņojumā par līgumu vai paziņojumā par sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem.”

8. Papildināt 18. panta ceturto daļu pēc vārda “termiņu” ar vārdiem “attiecīgi pieteikumu vai”.

9. Izteikt 21. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Ja marķējums atbilst šā panta pirmās daļas 2., 3., 4. un 5. punkta nosacījumiem, bet marķējumā ietverta informācija arī par prasībām, kas nav saistītas ar iepirkuma līguma priekšmetu, pasūtītājs neprasa atbilstību visām marķējuma prasībām, bet atsaucas uz attiecīgā marķējuma detalizēto specifikāciju vai tās daļām, kuras ir saistītas ar iepirkuma līguma priekšmetu un ir piemērotas tam, lai noteiktu iepirkuma līguma priekšmetu raksturojošās pazīmes.”

10. Aizstāt 23. panta otrajā daļā vārdus “iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus” ar vārdiem “piedāvājuma izvērtēšanas kritērijus”.

11. Aizstāt 25. panta otrajā daļā skaitļus un vārdus “1., 2. un 3. punktā” ar skaitļiem un vārdiem “1., 2. vai 3. punktā”.

12. Aizstāt 30. panta pirmajā daļā skaitļus un vārdus “3. vai 5. pantā” ar skaitļiem un vārdiem “3., 4. vai 5. pantā”.

13. Izteikt 32. panta tekstu šādā redakcijā:

“(1) Pasūtītājs, kurš vēlas organizēt iepirkumu šā likuma 10. pantā noteiktajā kārtībā, publicē paziņojumu par sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem. Pasūtītājs pieteikumu iesniegšanas termiņu noteic ne īsāku par piecām darbdienu dienām no dienas, kad paziņojums par sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem publicēts Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē. Pasūtītājs piedāvājumu iesniegšanas termiņu noteic ne īsāku par piecām darbdienu dienām no dienas, kad paziņojums par sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem publicēts Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē vai kad izraudzītajiem kandidātiem nosūtīts uzaicinājums iesniegt piedāvājumu, ja paredzēta kandidātu atlase.

(2) Pasūtītājs 10 darbdienu laikā pēc publiska pakalpojuma līguma noslēgšanas vai lēmuma par iepirkuma izbeigšanu vai pārtraukšanu pieņemšanas iesniedz publicēšanai paziņojumu par sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem.

(3) Pasūtītājs ir tiesīgs nepublicēt šā panta pirmajā daļā minēto paziņojumu, ja iepirkums atbilst kādam no šā likuma 8. panta septītajā daļā minētajiem gadījumiem.”

14. Aizstāt 35. panta trešajā daļā vārdus “kandidātu un pretendentu” ar vārdiem “kandidātu vai pretendentu”.

15. 36. pantā:

papildināt otro daļu pēc vārdiem “slēgtā konkursā” ar vārdiem “vai konkursa procedūrā ar sarunām”;

aizstāt ceturtajā daļā vārdus “paziņojums par izmaiņām vai papildu informācija iesniegta” ar vārdiem “paziņojums par izmaiņām vai papildu informāciju iesniegts”.

16. 37. pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Pasūtītājs triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas vienlaikus informē visus kandidātus par pieņemto lēmumu attiecībā uz kandidātu atlases rezultātiem vai par iekļaušanu dinamiskajā iepirkumu sistēmā (noraidītajam kandidātam norāda arī tā iesniegtā pieteikuma noraidīšanas iemeslus) vai metu konkursa dalībniekus par pieņemto lēmumu attiecībā uz metu konkursa rezultātiem. Pasūtītājs informē visus kandidātus vai metu konkursa dalībniekus par termiņu, kādā persona, ievērojot šā likuma 68. panta otrās daļas 1. un 2. punktu, var iesniegt Iepirkumu uzraudzības birojam iesniegumu par iepirkuma procedūras pārkāpumiem.”;

papildināt ceturto daļu ar teikumu šādā redakcijā:

“Šā panta izpratnē uzskatāms, ka informācija nodota visiem kandidātiem, pretendentiem vai metu konkursa dalībniekiem vienlaikus, ja informācija nosūtīta vai nodota tiem vienā dienā.”;

papildināt pantu ar sesto daļu šādā redakcijā:

“(6) Pasūtītājs ir tiesīgs neatklāt šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto informāciju, kuras atklāšana varētu kavēt normatīvo aktu piemērošanu vai būtu pretrunā ar sabiedrības interesēm, vai ierobežotu piegādātāju konkurenci, vai kaitētu piegādātāju pamatotām komerciālajām interesēm.”

17. 39. pantā:

papildināt otrās daļas ievaddaļu pēc vārda “projektus” ar vārdiem “iepirkumos un”;
aizstāt otrās daļas 3. punktā vārdu “iesniedzami” ar vārdu “iesniegti”;
papildināt otrās daļas 6. punktu pēc vārda “dažādos” ar vārdiem “iepirkuma vai”.

18. 42. pantā:

aizstāt pirmās daļas 1. punkta “b”, “d” un “f” apakšpunktā vārdu “un” ar vārdu “vai”;
aizstāt pirmās daļas 4. punktā vārdus “pirmās un otrās” ar vārdiem “pirmās vai otrās”;
papildināt pirmo daļu ar 12., 13. un 14. punktu šādā redakcijā:

- “12) kandidāts vai pretendents ir ārzonā reģistrēta juridiskā persona vai personu apvienība;
- 13) Latvijā reģistrēta kandidāta vai pretendenta vairāk nekā 25 procentu kapitāla daļu (akciju) īpašnieks vai turētājs ir ārzonā reģistrēta juridiskā persona vai personu apvienība;
- 14) kāds no kandidāta vai pretendenta norādītajiem apakšuzņēmējiem vai kāda no personām, uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās, ir ārzonā reģistrēta juridiskā persona vai personu apvienība.”;

izteikt sestās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

- “3) Valsts ieņēmumu dienesta vai pašvaldības kompetentās institūcijas izdota lēmuma kopiju par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu vai atlikšanu vai citus objektīvus pierādījumus par nodokļu parādu neesību.”;

papildināt pantu ar 9.¹ daļu šādā redakcijā:

“(9¹) Lai pārbaudītu, vai kandidāts vai pretendents nav izslēdzams no dalības iepirkuma procedūrā šā panta pirmās daļas 12., 13. un 14. punktā minētajā gadījumā, pasūtītājs, kā arī piegādātājs par sevi, izmantojot Ministru kabineta noteikto informācijas sistēmu attiecībā uz Latvijā reģistrētu personu, informāciju iegūst Uzņēmumu reģistrā.”

izteikt divpadsmito daļu šādā redakcijā:

“(12) Ja tādi dokumenti, ar kuriem ārvalstī reģistrēts vai pastāvīgi dzīvojošs kandidāts vai pretendents var apliecināt, ka uz to neattiecas šā panta pirmajā daļā vai otrās daļas 2. punktā noteiktie gadījumi, netiek izdoti vai ar šiem dokumentiem nepietiek, lai apliecinātu, ka uz šo kandidātu vai pretendentu neattiecas šā panta pirmajā daļā vai otrās daļas 2. punktā noteiktie gadījumi, minētos dokumentus var aizstāt ar zvērestu vai, ja zvēresta došanu attiecīgās valsts normatīvie akti neparedz, — ar paša kandidāta, pretendenta vai citas šā panta pirmajā daļā minētās personas apliecinājumu kompetentai izpildvaras vai tiesu varas iestādei, zvērinātam notāram vai kompetentai attiecīgās nozares organizācijai to reģistrācijas (pastāvīgās dzīvesvietas) valstī.”;

aizstāt četrpadsmitās daļas 2. punktā skaitli un vārdu “2. vai” ar skaitli un vārdu “2. un”;

izteikt četrpadsmitās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

- “3) šā likuma 10. pantā minētajā iepirkumā (ja pasūtītājs iepirkuma procedūras dokumentos paredzējis piemērot šā panta pirmajā un otrajā daļā minētos izslēgšanas nosacījumus) un sarunu procedūrā — attiecībā uz katru pretendentu, kuram būtu piešķiramas iepirkuma līguma slēgšanas tiesības.”;

aizstāt četrpadsmitās daļas 4. punktā vārdus un skaitļus “sarunu procedūrā šā likuma 8. panta septītās daļas 1. punktā” ar vārdiem un skaitļiem “konkursa procedūrā ar sarunām šā likuma 8. panta sestās daļas 5. punktā”.

19. 45. pantā:

aizstāt piektajā daļā vārdus “maksimālo apgrozījumu” ar vārdiem “minimālo apgrozījumu”;

izteikt ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Līgumcenas pieaugums, ko noteic kā visu secīgi veikto grozījumu naudas vērtības summu, nevar pārsniegt 50 procentus no sākotnējās iepirkuma līguma līgumcenas attiecībā uz katru gadījumu, kas minēts šā panta trešās daļas 2. un 3. punktā.”;

papildināt piektās daļas 1. punktu pēc vārdiem “paziņojums par līgumu” ar vārdiem “vai paziņojums par sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem”.

27. Izteikt 68. panta otrās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

“(3) 10 dienu laikā pēc dienas, kad šā likuma 30. panta pirmajā daļā minētais paziņojums publicēts Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē vai Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, ja iepirkuma līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām vai lielāka.”

28. Izteikt 74. panta otrās daļas 2. punktu šādā redakcijā:

“(2) iepirkuma līgums vai vispārīgā vienošanās tika noslēgta ne agrāk kā pēc 10 dienām un papildus vienas darbdienu pēc dienas, kad šā likuma 30. panta pirmajā daļā minētais paziņojums publicēts Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē vai Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, ja iepirkuma līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām vai lielāka.”

29. Aizstāt 75. panta piektajā daļā skaitli un vārdus “60. panta piektajā daļā” ar skaitli un vārdiem “60. panta sestajā daļā” un vārdus “prasībām un” — ar vārdiem “prasībām vai”.

30. Papildināt likumu ar 82. pantu šādā redakcijā:

“82. pants. To zemu nodokļu vai beznodokļu valstu vai teritoriju saraksts, kuras nav uzskatāmas par ārzonu

Iepirkumu uzraudzības birojs apkopo un savā tīmekļvietnē publicē to zemu nodokļu vai beznodokļu valstu vai teritoriju sarakstu, kuras nav uzskatāmas par ārzonu šā likuma 1. panta 3.¹ punkta izpratnē.”

31. Papildināt pārejas noteikumus ar 9. un 10. punktu šādā redakcijā:

9. Grozījums šā likuma 1. panta 23. punktā stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī.

10. Šā likuma 9. panta astotās daļas 5. punktā un 42. panta pirmās daļas 12., 13. un 14. punktā minētos kandidātu vai pretendentu izslēgšanas nosacījumus neattiecinā uz tiem iepirkumiem vai tām iepirkuma procedūrām, kuras uzsāktas vai izsludinātas pirms šo normu spēkā stāšanās dienas.”

Likums stājas spēkā 2018. gada 1. jūnijā.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 26. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 8. maijā

112. 832L/12 Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā

Izdarīt Dabas resursu nodokļa likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2006, 2. nr.; 2007, 3., 24. nr.; 2008, 3., 13. nr.; 2009, 1., 15. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 206. nr.; 2013, 194., 232. nr.; 2014, 199. nr.; 2016, 241., 254. nr.) šādus grozījumus:

1. Izslēgt 1. panta 10. punktu.

2. Papildināt 3. pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Nodokļa maksātājs ir apsaimniekotājs, kas noslēdzis ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošu iestādi līgumu par nolietotu transportlīdzekļu, izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu vai par videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu, bet nav izpildījis šā likuma 7., 8. vai 9. panta prasības un apsaimniekošanas līgumā ietvertās saistības attiecībā uz normatīvajos aktos konkrētiem atkritumu veidiem noteiktajiem pārstrādes vai reģenerācijas apjomiem.”

3. Izslēgt 4. panta piektās daļas otrajā teikumā vārdus “vai oksonoārdāmās plastmasas”.

4. Izteikt 7. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu šādā redakcijā:

- “1) ir izveidojis un piemēro nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmu, iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu nodokļa maksājuma segšanai (turpmāk — finanšu nodrošinājums) un noslēdzis ar šo iestādi līgumu par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu (turpmāk — nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas līgums);
- 2) ir noslēdzis ar apsaimniekotāju līgumu par piedalīšanos nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmā (ja apsaimniekotājs ir iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas līgumu).”

5. 8. pantā:

izteikt pirmās daļas 1. un 2. punktu šādā redakcijā:

- “1) ir izveidojis un piemēro izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu, iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi līgumu par izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu (turpmāk — iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas līgums);
- 2) ir noslēdzis ar iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekotāju līgumu par piedalīšanos izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmā (ja apsaimniekotājs ir reģistrēts Valsts vides dienestā, iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas līgumu).”;

papildināt otro daļu ar 11. un 12. punktu šādā redakcijā:

- “11) kārtību, kādā slēdz, groza un izbeidz šā panta pirmajā daļā minēto līgumu, un līguma grozīšanas nosacījumus;
- 12) kārtību, kādā vienpusēji atkāpjas no šā panta pirmajā daļā minētā līguma gadījumos, kad:
- a) nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu, vai apsaimniekotājs apsaimniekošanas sistēmu nepiemēro vai piemēro nepilnīgā apmērā un neizpilda ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošu iestādi noslēgtajā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas līgumā ietvertās saistības,
  - b) nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro izlietotā iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu, vai apsaimniekotājs mēneša laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā termiņa nav iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei šīs daļas 4. un 5. punktā minēto pārskatu vai šā panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minēto finanšu nodrošinājumu.”;

izslēgt vienpadsmito daļu;

aizstāt trīspadsmitās daļas ievaddaļā vārdu “triju” ar vārdu “četrus”.

6. 9. pantā:

izteikt pirmās daļas 1. un 2. punktu šādā redakcijā:

- “1) ir izveidojis un piemēro videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi līgumu par videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu (turpmāk — videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas līgums);
- 2) ir noslēdzis ar videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotāju līgumu par piedalīšanos videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmā (ja apsaimniekotājs ir iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei finanšu nodrošinājumu un noslēdzis ar šo iestādi videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas līgumu).”;

papildināt otro daļu ar 10. un 11. punktu šādā redakcijā:

- “10) kārtību, kādā slēdz, groza un izbeidz šā panta pirmajā daļā minēto līgumu, un līguma grozīšanas nosacījumus;
- 11) kārtību, kādā vienpusēji atkāpjas no šā panta pirmajā daļā minētā līguma gadījumos, kad:
- a) nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, vai apsaimniekotājs apsaimniekošanas sistēmu nepiemēro vai piemēro nepilnīgā apmērā un neizpilda ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošu iestādi noslēgtajā videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas līgumā ietvertās saistības,
  - b) nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, vai apsaimniekotājs mēneša laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā termiņa nav iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei šīs daļas 4. un 5. punktā minēto pārskatu vai šā panta 1. un 2. punktā minēto finanšu nodrošinājumu.”;

izslēgt devīto daļu;

aizstāt vienpadsmitās daļas ievaddaļā vārdu “triju” ar vārdu “četrus”.

7. Papildināt likumu ar II¹ nodaļu šādā redakcijā:

“II¹ nodaļa. Finanšu nodrošinājums un tā izmaksas gadījuma iestāšanās

11.¹ pants. Finanšu nodrošinājuma mērķis un veids

(1) Finanšu nodrošinājums ir nodokļa maksājuma nodrošinājums, ar kuru pilnībā vai daļēji tiek segts nodoklis par noteikta veida atkritumu apjomu, kas nav pārstrādāts vai reģenerēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām un apsaimniekošanas līgumam konkrētā kalendārajā gadā, kad bija piemērots atbrīvojums no nodokļa samaksas par transportlīdzekļiem, iepakojumu vai vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem vai par videi kaitīgām precēm saskaņā ar šā likuma 7., 8. vai 9. pantu.

(2) Finanšu nodrošinājuma mērķis ir radīt papildu garantiju nodokļa maksājuma saistības izpildei, ja nodokļa maksātājs nav izpildījis savas saistības attiecībā uz nodokļa samaksu, lai nepieļautu, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošas iestādes lēmumā noteiktā nodokļa maksājuma iekasēšana varētu kļūt apgrūtināta vai neiespējama.

(3) Finanšu nodrošinājuma apmēru aprēķina, ievērojot nodokļa objektu veidus, nodokļa likmes un aprēķināto nodokļa summu finanšu nodrošinājuma spēkā esības periodā.

(4) Par finanšu nodrošinājumu izmanto kredītiestādes izsniegtu pirmā pieprasījuma garantijas vēstuli vai apdrošinātāja izsniegtu apdrošināšanas polisi, kurā ietverta apdrošinātāja neatsaucama apņemšanās izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošas iestādes pirmā pieprasījuma, kā arī šā pieprasījuma neapstrīdamība.

(5) Ministru kabinets nosaka:

- 1) finanšu nodrošinājuma apmēra aprēķināšanas kārtību, finanšu nodrošinājuma minimālo un maksimālo summu;
- 2) kārtību, kādā iesniedz, pagarina un atjauno finanšu nodrošinājumu.

11.² pants. Finanšu nodrošinājuma izmaksas gadījuma iestāšanās

(1) Izbeidzot apsaimniekošanas līgumu šā likuma 7., 8. vai 9. pantā minētajā gadījumā, kā arī gadījumā, kad apsaimniekotājs nav nodrošinājis normatīvajos aktos konkrētiem atkritumu veidiem noteiktos pārstrādes vai reģenerācijas apjomus, bet apsaimniekošanas līguma darbība netiek izbeigta, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esoša iestāde:

- 1) lemj par pienākumu maksāt nodokli un par šo lēmumu rakstveidā:
  - a) paziņo apsaimniekotājam, norādot kopējo aprēķināto nodokļa summu, finanšu nodrošinājuma summu, maksājuma samaksas termiņu un valsts budžeta kontu, kurā ieskaitāms maksājums, kā arī to aprēķināto nodokļa maksājuma daļu, kuru nesedz finanšu nodrošinājums,
  - b) paziņo finanšu nodrošinājuma sniedzējam,
  - c) informē apsaimniekotāja līgumpartnerus un Valsts ieņēmumu dienestu;
- 2) lemj par finanšu nodrošinājuma izmaksas gadījuma iestāšanos, ja nodokļa maksātājs nav veicis aprēķināto nodokļa maksājumu šā likuma 27. panta 4.¹ daļā noteiktajā termiņā, un par šo lēmumu rakstveidā paziņo:
  - a) finanšu nodrošinājuma sniedzējam, norādot finanšu nodrošinājuma summu, maksājuma samaksas termiņu — viens mēnesis no lēmuma paziņošanas dienas — un valsts budžeta kontu, kurā ieskaitāms finanšu nodrošinājums,
  - b) nodokļa maksātājam.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktā lēmuma apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei ir tiesības pieprasīt, lai finanšu nodrošinājuma sniedzējs, kura izsniegtā finanšu nodrošinājuma darbības

termiņš sakrīt ar periodu, par kuru aprēķināts nodoklis, vai vairāki finanšu nodrošinājuma sniedzēji, ja periodā, par kuru aprēķināts, bet nav samaksāts nodoklis, ir bijuši spēkā vairāki finanšu nodrošinājumi — proporcionāli to darbības termiņam, izmaksā finanšu nodrošinājuma summu līdz finanšu nodrošinājuma termiņa beigām. Izmaksājamo finanšu nodrošinājuma summu pārskaita uz lēmumā norādīto valsts budžeta kontu, norādot maksājuma identifikatoru.

(4) Ja nodoklis nav samaksāts šā likuma 27. panta 4.¹ daļā noteiktajā termiņā un pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošas iestādes pieprasījuma maksājumu nav veicis arī finanšu nodrošinājuma sniedzējs:

- 1) Valsts ieņēmumu dienests pēc attiecīgās informācijas saņemšanas no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošas iestādes lēmumā norādīto nodokļa summu, par kuru sniegts finanšu nodrošinājums, piedzen no nodrošinājuma sniedzēja bezstrīda kārtībā;
- 2) ja finanšu nodrošinājums nesedz aprēķināto nodokli pilnā apmērā, Valsts ieņēmumu dienests pēc attiecīgās informācijas saņemšanas no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošas iestādes lēmumā norādītās summas nesamaksāto daļu un par maksājuma samaksas termiņa kavējumu aprēķināto nokavējuma naudu piedzen no šā likuma 3. panta 1.¹ daļā minētā nodokļa maksātāja bezstrīda kārtībā.

11.³ pants. Finanšu nodrošinājuma darbības laiks

(1) Apsaimniekotājam finanšu nodrošinājums jāuztur spēkā pilnā apmērā visu ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošu iestādi noslēgtā apsaimniekošanas līguma darbības laiku un vienu gadu pēc minētā līguma darbības izbeigšanas.

(2) Ja finanšu nodrošinājuma termiņš ir beidzies un apsaimniekotājs nav finanšu nodrošinājumu atjaunojis un iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei, tā aptur atbrīvojuma no nodokļa samaksas piemērošanu, sākot ar nākamā ceturkšņa pirmā mēneša pirmo dienu.

(3) Pēc finanšu nodrošinājuma izmaksas gadījuma iestāšanās apsaimniekotājam ir jāatjauno finanšu nodrošinājums pilnā apmērā. Ja apsaimniekotājs divu mēnešu laikā pēc finanšu nodrošinājuma izmaksas gadījuma iestāšanās nav finanšu nodrošinājumu atjaunojis un iesniedzis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei, tā aptur atbrīvojuma no nodokļa samaksas piemērošanu, sākot ar nākamā ceturkšņa pirmā mēneša pirmo dienu.

(4) Ja apsaimniekotājam ir apturēta atbrīvojuma no nodokļa samaksas piemērošana, atbrīvojumu no jauna sāk piemērot pēc finanšu nodrošinājuma atjaunošanas un iesniegšanas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošai iestādei, sākot ar nākamā ceturkšņa pirmā mēneša pirmo dienu.”

8. Papildināt 23. pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Šā likuma 3. panta 1.¹ daļā minētajam nodokļa maksātājam nodokli par videi kaitīgām precēm aprēķina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esoša iestāde atbilstoši nodokļa likmēm par preču veidiem, kas nav pārstrādāti vai reģenerēti, saskaņā ar šā likuma 6. pielikumu.”

9. 24. pantā:

papildināt pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Šā likuma 3. panta 1.¹ daļā minētajam nodokļa maksātājam nodokli par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem aprēķina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esoša iestāde atbilstoši šā panta piektajā daļā vai šā likuma 7. pielikumā noteiktajām likmēm par katru iepakojuma materiāla veida svāra vienību vai katru galda trauku vai piederumu materiāla veida svāra vienību, kas nav pārstrādāta vai reģenerēta.”;

izslēgt trešās daļas 8. punktā vārdus “un oksonoārdāmās plastmasas”.

10. 27. pantā:

izteikt otro un trešo daļu šādā redakcijā:

“(2) Nodokļa maksātājs līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 20. datumam aprēķina un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam pārskatu par aprēķināto dabas resursu nodokli (turpmāk — pārskats) par iepriekšējo ceturksni, izņemot šā panta ceturtajā daļā minētos gadījumus, kad pārskats par iepriekšējo gadu iesniedzams līdz nākamā gada 20. janvārim.

(3) Nodokļa maksātājs līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 23. datumam iemaksā nodokli par iepriekšējo ceturksni vienotajā nodokļu kontā, ja šajā pantā nav noteikts citādi.”;

izteikt ceturtais daļas ievaddaļu šādā redakcijā:

“(4) Nodokļa maksātājs līdz nākamā gada 20. janvārim aprēķina un līdz 23. janvārim iemaksā nodokli par iepriekšējo gadu vienotajā nodokļu kontā.”;

papildināt pantu ar 4.¹ daļu šādā redakcijā:

“(4¹) Šā likuma 3. panta 1.¹ daļā minētais nodokļa maksātājs aprēķināto nodokļa maksājumu veic 30 dienu laikā pēc tam, kad Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esoša iestāde pieņēmusi lēmumu par nodokļa maksāšanas pienākuma iestāšanos.”;

papildināt pantu ar 7.¹ daļu šādā redakcijā:

“(7¹) Nodokļa maksātājs, kas maksā nodokli par nolietotu transportlīdzekļu, izlietota iepakojuma vai vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu vai par videi kaitīgu preču atkritumu apjomu, attiecībā uz kuru piemērots atbrīvojums no nodokļa samaksas atbilstoši šā likuma 7., 8. vai 9. pantam un kurš nav pārstrādāts vai reģenerēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām un apsaimniekošanas līguma nosacījumiem, pārskatu Valsts ieņēmumu dienestam nesniedz.”

11. 31. pantā:

papildināt pirmo daļu ar 3. punktu šādā redakcijā:

“(3) ja nodokļa maksātājs šā likuma 7., 8. vai 9. pantā minētajā gadījumā apsaimniekotājam sniedzis nepilnīgu informāciju par nodokļa objektu apjomu vai vispār nav to norādījis un rezultātā pārstrāde vai reģenerācija nav veikta atbilstošā apjomā.”;

izslēgt trešo un ceturto daļu.

12. Papildināt pārejas noteikumus ar 27., 28., 29., 30., 31. un 32. punktu šādā redakcijā:

“27. Grozījumi šā likuma 1. panta 10. punktā attiecībā uz šā punkta izslēgšanu, 4. panta piektās daļas otrajā teikumā attiecībā uz vārdu “vai oksonoārdāmās plastmasas” izslēgšanu, 24. panta trešās daļas 8. punktā attiecībā uz vārdu “un oksonoārdāmās plastmasas” izslēgšanu, 7. pielikuma tabulas 2. punktā attiecībā uz vārdu “oksonoārdāmās plastmasas” izslēgšanu un tabulas 5. punktā attiecībā uz šā punkta izslēgšanu stājas spēkā 2018. gada 1. jūlijā.

28. Ministru kabinets līdz 2018. gada 1. jūnijam izdod šā likuma 11.¹ panta piektajā daļā minētos noteikumus.

29. Prasības attiecībā uz finanšu nodrošinājumu apsaimniekotājiem un nodokļa maksātājiem piemērojamas no 2018. gada 1. jūlija. Šā likuma 11.¹ pantā noteikto finanšu nodrošinājumu apsaimniekotājs un nodokļa maksātājs, kas līgumu ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošu iestādi ir noslēdzis līdz 2018. gada 30. jūnijam, tai iesniedz līdz 2018. gada 30. decembrim.

30. Grozījumi šā likuma 27. panta trešajā un ceturtajā daļā stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.

31. Izbeidzot apsaimniekošanas līgumu šā likuma 7., 8. vai 9. pantā minētajā gadījumā, kā arī gadījumā, kad apsaimniekotājs nav nodrošinājis normatīvajos aktos konkrētiem atkritumu

veidiem noteiktos pārstrādes vai reģenerācijas apjomus, bet apsaimniekošanas līguma darbība netiek izbeigta, attiecībā uz noteikto prasību izpildi par 2017. gadu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esoša iestāde lemj par pienākumu maksāt nodokli saskaņā ar šā likuma 31. panta trešās daļas nosacījumiem, kas bija spēkā taksācijas periodā, kad pārkāpums izdarīts.

32. Ministru kabinets šā likuma 8. panta otrās daļas 11. un 12. punktā, kā arī 9. panta otrās daļas 10. un 11. punktā paredzētos noteikumus izdod līdz 2018. gada 1. decembrim.”

13. Aizstāt 6. pielikuma 3. punkta tabulas 4. punkta iekavās vārdus “visi ārējie izmēri” ar vārdiem “vismaz viens ārējais izmērs”.

14. 7. pielikumā:

izslēgt tabulas 2. punktā vārdus “oksonoārdāmās plastmasas”;

izslēgt tabulas 5. punktu.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 26. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

113. 833L/12 Grozījumi Krimināllikumā

Izdarīt Krimināllikumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 15. nr.; 2000, 12., 13. nr.; 2001, 15. nr.; 2002, 11., 16., 22., 23. nr.; 2003, 10., 15. nr.; 2004, 2., 3., 4., 6., 11., 12., 13. nr.; 2005, 2., 11., 12., 13., 20., 21. nr.; 2006, 1., 7., 22. nr.; 2007, 3., 15. nr.; 2008, 3., 24. nr.; 2009, 13., 15., 21. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 193. nr.; 2010, 178., 199. nr.; 2011, 99., 117., 148., 199. nr.; 2012, 202. nr.; 2013, 61. nr.; 2014, 66., 70., 105., 204., 214. nr.; 2015, 11., 34., 227., 235. nr.; 2016, 31., 59., 81., 254. nr., 2017, 124., 132. nr.) šādus grozījumus:

1. 48. pantā:

papildināt pirmās daļas 9. punktu ar vārdiem “vai ārkārtējās situācijas vai izņēmuma stāvokļa laikā”;

izteikt pirmās daļas 15. punktu šādā redakcijā:

“15) noziedzīgs nodarījums, kas saistīts ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, vai noziedzīgs nodarījums pret tikumību un dzimumneaizskaramību izdarīts pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir pirmajā vai otrajā radniecības pakāpē, vai pret laulāto vai bijušo laulāto, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir vai ir bijis pastāvīgās intīmās attiecībās, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir kopīga (nedalīta) saimniecība;”

2. Papildināt 73.¹ panta pirmās un otrās daļas sankciju ar vārdiem “vai bez mantas konfiskācijas”.

3. Papildināt likumu ar IX¹ nodaļu šādā redakcijā:

“IX¹ nodaļa

Noziegumi, kas saistīti ar terorismu

79.¹ pants. Terorisms

(1) Par spridzināšanu, dedzināšanu, kodolķīmisko, ķīmisko, bioloģisko, bakterioloģisko, toksisko vai citu masveida iznīcināšanas ieroču lietošanu, masveida saindēšanu, epidēmiju vai epizootiju izplatīšanu, personas nolaupīšanu, ķīlnieku sagrābšanu, gaisa, sauszemes vai ūdens transportlīdzekļu sagrābšanu vai citādām darbībām, ja tās veiktas nolūkā iebiedēt iedzīvotājus vai piespiest valsti, tās institūcijas vai starptautiskas organizācijas izdarīt kādu darbību vai atturēties no tās, vai kaitēt valsts, tās iedzīvotāju vai starptautiskas organizācijas interesēm (terorisms), —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par valsts teritorijā vai kontinentālajā šelfā izvietotu fizisku objektu, automatizēto datu apstrādes sistēmu, elektronisko tīklu, kā arī citu objektu, kuru mērķis ir nodrošināt valsts drošību, iznīcināšanu vai bojāšanu, ja šādas darbības veiktas šā panta pirmajā daļā paredzētajā nolūkā, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

79.² pants. Terorisma finansēšana

(1) Par terorisma finansēšanu —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(2) Par terorisma finansēšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

79.³ pants. Teroristu grupa

(1) Par teroristu grupas, tas ir, personu grupas pēc iepriekšējas vienošanās, organizēšanu nolūkā izdarīt vienu vai vairākus noziegumus, kas saistīti ar terorismu, kā arī par iesaistīšanos šādā grupā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz septiņpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par teroristu grupas vadīšanu vai piedalīšanos šādas grupas izdarītajos šā panta pirmajā daļā minētajos noziegumos —

soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu uz laiku no divpadsmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

79.⁴ pants. Personas vervēšana, apmācīšana un apmācīšanās terorismam

(1) Par instrukciju, zināšanu vai praktisko iemaņu iegūšanu vai saņemšanu nolūkā īstenot vai sekmēt terorismu (apmācīšanās terorismam) —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par personas vervēšanu terorismam vai iesaistīšanai teroristu grupā vai apmācīšanu terorismam —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

79.⁵ pants. Ceļošana terorisma nolūkā

Par ceļošanu nolūkā īstenot vai sekmēt terorismu, iesaistīties teroristu grupā vai apmācīt vai apmācīties terorismam —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

79.⁶ pants. Terorisma attaisnošana, aicinājums uz terorismu un terorisma draudi

(1) Par terorisma publisku slavināšanu vai attaisnošanu vai par publisku aicinājumu uz terorismu, vai par terorismu slavinoša, attaisnojoša vai uz terorismu aicinoša satura materiāla izplatīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par draudiem īstenot terorismu, ja ir pamats uzskatīt, ka tas var tikt veikts, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.”

4. Izslēgt 88., 88.¹, 88.² un 88.³ pantu.

5. Izteikt 125. panta otrās daļas 9. punktu šādā redakcijā:

“9) tās izdarītas pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir pirmajā vai otrajā radniecības pakāpē, vai pret laulāto vai bijušo laulāto, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir vai ir bijis pastāvīgās intīmās attiecībās, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir kopīga (nedalīta) saimniecība, —”.

6. Izteikt 126. panta otrās daļas 7. punktu šādā redakcijā:

“7) tās izdarītas pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir pirmajā vai otrajā radniecības pakāpē, vai pret laulāto vai bijušo laulāto, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir vai ir bijis pastāvīgās intīmās attiecībās, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir kopīga (nedalīta) saimniecība, —”.

7. Izteikt 130. panta trešās daļas 6. punktu šādā redakcijā:

“6) tās izdarītas pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir pirmajā vai otrajā radniecības pakāpē, vai pret laulāto vai bijušo laulāto, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir vai ir bijis pastāvīgās intīmās attiecībās, vai pret personu, ar kuru noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir kopīga (nedalīta) saimniecība, —”.

8. Papildināt likumu ar 225.¹ pantu šādā redakcijā:

“225.¹ pants. Ārkārtējās situācijas un izņēmuma stāvokļa laikā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšana

(1) Par ārkārtējās situācijas laikā noteikto ierobežojumu vai aizliegumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par izņēmuma stāvokļa laikā noteikto ierobežojumu vai aizliegumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.”

9. Papildināt 237.¹ panta pirmās daļas sankciju pēc vārda “soda” ar vārdiem “ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai”.

10. 284. pantā:

papildināt pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Par valsts robežas tīšu nelikumīgu šķērsošanu, ja to ir izdarījusi persona, kurai ir noteikts izceļošanas aizliegums no Latvijas Republikas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.”;

aizstāt otrajā daļā vārdus “tādām pašām” ar vārdiem “pirmajā daļā paredzētajām”

11. Papildināt pārejas noteikumus ar 22. punktu šādā redakcijā:

“22. Personas, kuras šā likuma 88., 88.¹, 88.² vai 88.³ pantā paredzētos noziedzīgos nodarījumus izdarījušas līdz dienai, kad stājies spēkā grozījums par šo pantu izslēgšanu, saucamas pie kriminālatbildības un sodāmas saskaņā ar tām šā likuma normām, kuras bija spēkā attiecīgā nodarījuma izdarīšanas laikā.”

12. Papildināt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām ar 22. punktu šādā redakcijā:

“22) Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. marta direktīvas (ES) 2017/541 par terorisma apkarošanu un ar ko aizstāj Padomes pamatlēmumu 2002/475/TI un groza Padomes lēmumu 2005/671/TI.”

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 26. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

114. 834L/12 Grozījumi Latvijas valsts karoga likumā

Izdarīt Latvijas valsts karoga likumā (Latvijas Vēstnesis, 2009, 182. nr.; 2012, 181. nr.) šādus grozījumus:

1. Izteikt III nodaļas nosaukumu šādā redakcijā:

“III nodaļa. Latvijas valsts karoga un citu karogu lietošana ārtelpā”.

2. 5. pantā:

izteikt panta nosaukumu šādā redakcijā:

“5. pants. Latvijas valsts karoga pastāvīga novietošana ārtelpā”;

izteikt pirmās daļas 11. punktu šādā redakcijā:

“11) robežšķērsošanas vietās;”;

papildināt pirmo daļu ar 11.¹ punktu šādā redakcijā:

“11¹) vietās, kur valsts galvenie autoceļi šķērso iekšējo robežu;”;

papildināt pantu ar sesto daļu šādā redakcijā:

“(6) Šajā likumā lietotie termini “robežšķērsošanas vieta” un “iekšējā robeža” atbilst Latvijas Republikas valsts robežas likumā lietotajiem terminiem.”

3. Papildināt 22. panta pirmo daļu ar 5. punktu šādā redakcijā:

“5) Latvijas valsts karoga pastāvīgas novietošanas un uzturēšanas kārtību robežšķērsošanas vietās un vietās, kur valsts galvenie autoceļi šķērso iekšējo robežu, Latvijas valsts karoga pastāvīgai novietošanai un uzturēšanai nepieciešamo teritoriju, tās uzturēšanas kārtību, kā arī par šīm darbībām atbildīgās personas.”

4. Papildināt pārejas noteikumus ar 5. punktu šādā redakcijā:

“5. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. augustam izdod šā likuma 22. panta pirmās daļas 5. punktā paredzētos noteikumus.”

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 26. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

115. 835L/12 Grozījumi Epidemioloģiskās drošības likumā

Izdarīt Epidemioloģiskās drošības likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 3. nr.; 2000, 10. nr.; 2004, 5., 10. nr.; 2006, 10. nr.; 2007, 14., 21. nr.; 2008, 11. nr.; 2009, 24. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200. nr.; 2010, 105. nr.; 2012, 166. nr.; 2014, 225. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdus “profesionāli pamatotas aizdomas” ar vārdiem “pamatotas aizdomas”.

2. 1. pantā:

papildināt 25. punktu pēc vārda “drošības” ar vārdiem “un ārstniecības”;
izslēgt 31. punktu.

3. 3. pantā:

izteikt 3. punktu šādā redakcijā:

“3) nodrošināšanu ar imūnbioloģiskiem preparātiem un iedzīvotāju vakcināciju;”;

papildināt pantu ar otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Ministru kabinets nosaka epidemioloģiskās drošības pasākumus atsevišķu infekcijas slimību izplatības ierobežošanai.”;

uzskatīt līdzšinējo panta tekstu par pirmo daļu.

4. 7. panta pirmajā daļā:

aizstāt 5. punktā vārdus “Imunizācijas valsts programmas” ar vārdiem “imunizācijas valsts politikas”;

papildināt daļu ar 10. punktu šādā redakcijā:

“10) veic nezināmas izcelsmes apdraudējuma izraisītu saslimšanas gadījumu epidemioloģisko izmeklēšanu, tajā skaitā atklāj kontaktpersonas, organizē vides objektu un kontaktpersonu laboratorisko pārbaudi, ja iespējams, organizē profilakses un slimības izplatību ierobežojošus pasākumus, ieskaitot kontaktpersonu medicīnisko novērošanu un, ja nepieciešams, izolēšanu.”

5. Aizstāt 11. panta pirmajā daļā vārdus “Valsts statistikas likumu” ar vārdiem “Statistikas likumu”.

6. Izteikt 13. pantu šādā redakcijā:

“13. pants. Pienākums neizpaust informāciju par infekcijas slimību gadījumiem

(1) Informācija par personām, kurām ir infekcijas slimības, un par personām, attiecībā uz kurām pastāv pamatotas aizdomas, ka tās inficējušās ar infekcijas slimībām, kā arī par mirušajiem, kuru nāvi izraisījušas infekcijas slimības, izmantojama tikai ārstniecības procesā, epidemioloģiskajā uzraudzībā, profilakses un pretepidēmijas pasākumu organizēšanā un veikšanā tādā apjomā, kāds nepieciešams, lai nepieļautu infekcijas slimību izplatīšanos.

(2) Atbilstoši šim likumam un pacientu tiesības regulējošiem normatīvajiem aktiem šā panta pirmajā daļā minēto informāciju ir tiesīgas apstrādāt:

- 1) ārstniecības personas un ārstniecības iestādes — infekcijas slimību ārstēšanai un pacientu medicīnisko pārbaužu organizēšanai, profilakses un pretepidēmijas pasākumu veikšanai;
- 2) Slimību profilakses un kontroles centra epidemiologi — infekcijas slimību reģistrēšanai, epidemioloģiskās izmeklēšanas un uzraudzības veikšanai, pretepidēmijas pasākumu organizēšanai;
- 3) Veselības inspekcija — pretepidēmijas pasākumu uzraudzībai un kontrolei;
- 4) citas par pretepidēmijas pasākumu veikšanu atbildīgās personas — Slimību profilakses un kontroles centra epidemiologu noteikto profilakses un pretepidēmijas pasākumu organizēšanai un veikšanai infekcijas slimības perēklī.”

7. Aizstāt 14. pantā vārdu “infekcionists” (attiecīgā skaitlī un locījumā) ar vārdu “infektologs” (attiecīgā skaitlī un locījumā).

8. 18. pantā:

izteikt panta nosaukumu šādā redakcijā:

“18. pants. Personu tiesības un pienākumi”;

papildināt pantu ar trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Personas pienākums ir nepaļaut citas personas inficēšanās riskam.”

9. Papildināt 19. panta otro daļu ar teikumu šādā redakcijā:

“Bīstamas infekcijas slimības gadījumā medicīniski novērojamai kontaktpersonai ārstniecības persona piedāvā brīvprātīgu izolēšanu ārstniecības iestādē vai pašizolēšanos dzīvesvietā (mājas karantīna) infekcijas slimības inkubācijas laikā.”

10. Papildināt 24. pantu ar 2.¹ daļu šādā redakcijā:

“(2¹) Fiziskajām un juridiskajām personām ir pienākums pildīt epidemiologa un pretepidēmijas pasākumus veicošā Veselības inspekcijas inspektora norādījumus, lai novērstu inficēšanās risku citu cilvēku veselībai. Ārstnieciskas manipulācijas fiziskajai personai var veikt ar tās informēto piekrišanu.”

11. Izteikt 34. pantu šādā redakcijā:

“34. pants. Prasības personām, kuras nodarbinātas ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai saistītos darbos

(1) Personas, kuras tiek nodarbinātas ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai saistītos darbos, šādos darbos (arī mācību prakses laikā) aizliegts nodarbināt, ja radušās aizdomas par personas inficēšanos ar infekcijas slimību. Ministru kabinets nosaka:

- 1) darbus, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai;
- 2) infekcijas slimības, ar kurām saslimušās vai inficējušās personas vai personas, par kurām radušās aizdomas, ka tās saslimušās vai inficējušās, aizliegts nodarbināt ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai saistītos darbos;
- 3) iespējamās infekcijas slimību simptomus;
- 4) darba devēja un darbinieka pienākumus, ja persona ir saslimusi ar infekcijas slimību vai inficējusies ar to vai ir aizdomas par personas saslimšanu vai inficēšanos ar infekcijas slimību;

- 5) obligāto pirmreizējo un periodisko veselības pārbaūžu veikšanas kārtību, to personu loku, kuras ir pakļautas minētajām veselības pārbaudēm, kā arī veselības pārbaūžu periodiskumu un apjomu.

(2) Izdevumus, kas saistīti ar personas obligāto periodisko veselības pārbaudi, sedz darba devējs. Izdevumus, kas saistīti ar obligāto pirmreizējo veselības pārbaudi pirms darba tiesisko attiecību uzsākšanas, pēc savstarpējas vienošanās sedz attiecīgā persona no saviem līdzekļiem vai darba devējs.”

12. Izslēgt 35. pantu.

13. Papildināt 38.¹ pantu ar trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Ministru kabinets nosaka:

- 1) prasības paaugstināta riska subjektu nodarbināto personu kompetencei higiēnas jomā;
- 2) kārtību, kādā paaugstināta riska subjektu nodarbinātās personas apmācāmas higiēnas jomā;
- 3) prasības apmācību programmai higiēnas jomā un apliecības izsniedzējam, kā arī apliecības paraugu un tās izsniegšanas kārtību.”

14. Papildināt 40. pantu pēc vārdiem “Pēc Veselības inspekcijas” ar vārdiem “vai Slimību profilakses un kontroles centra”.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 19. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

116. 836L/12 Grozījumi Revīzijas pakalpojumu likumā

Izdarīt Revīzijas pakalpojumu likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 12. nr.; 2004, 4. nr.; 2007, 10. nr.; 2008, 14. nr.; 2009, 6. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 32., 99. nr.; 2011, 46. nr.; 2012, 56. nr.; 2013, 87., 142., 188. nr.; 2015, 227. nr.; 2016, 254. nr.) šādus grozījumus:

1. 1. panta pirmajā daļā:

izslēgt 5. punktu;

izslēgt 6. punktā vārdus “lietpratēja vai uzticības”;

izslēgt 11. punktu;

izteikt 12. punktu šādā redakcijā:

“12) **Latvijā atzītie starptautiskie revīzijas standarti** — Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas noteiktie Starptautiskās grāmatvežu federācijas Starptautiskās revīzijas un apliecinājuma uzdevumu standartu padomes izdotie starptautiskie revīzijas standarti, starptautiskie pārbaudes uzdevumu standarti, starptautiskie kvalitātes kontroles standarti un ar tiem saistītie paziņojumi un standarti, ciktāl tie attiecas uz revīzijas pakalpojumiem;”

2. 2. pantā:

izslēgt otrajā daļā vārdus “un institūcijām”;

izslēgt trešās daļas 4. punktā vārdus “un institūcijas”.

3. 3. pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Revīzijas pakalpojumus ir tiesīgi sniegt tikai zvērināti revidenti un zvērinātu revidentu komercsabiedrības, kas atbilst šajā likumā noteiktajām prasībām.”;

izteikt otrās daļas ievaddaļu šādā redakcijā:

“(2) Zvērināts revidents var sniegt revīzijas pakalpojumus kā.”

4. Izteikt 6. panta trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija uzrauga, lai zvērinātu revidentu profesionālā darbība revīzijas pakalpojumu sniegšanas jomā atbilstu šā likuma, citu revīzijas pakalpojumu sniegšanu reglamentējošo normatīvo aktu, kā arī profesionālo standartu un ētikas normu prasībām.”

5. Papildināt 7. panta pirmās daļas otro teikumu pēc vārda “asociācijas” ar vārdu “valdes”.

6. Papildināt 17. panta otrās daļas 2. punktu pēc vārda “likuma” ar vārdiem “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma”.

7. 18. panta otrajā daļā:

papildināt daļu ar jaunu 3. punktu šādā redakcijā:

“3) būtiski pārkāpušas Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma prasības;”

uzskatīt līdzšinējo daļas 3. punktu par 4. punktu.

8. Izteikt 23. panta otrās daļas 6. punktu šādā redakcijā:

“6) komercsabiedrība būtiski pārkāpj Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma, citu likumu vai normatīvo aktu prasības;”.

9. 24. panta trešajā daļā:

izslēgt skaitli “7.”;

papildināt daļu pēc pirmā teikuma ar teikumu šādā redakcijā:

“Ja mainās kāda no šā panta otrās daļas 5. punktā minētajām ziņām attiecībā uz biedru (dalībnieku) vārdu, uzvārdu un zvērināta revidenta sertifikāta numuru, kā arī 7. punktā minētajām ziņām, revidentu komercsabiedrība iesniedz attiecīgu paziņojumu Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijai šā likuma 23. panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā.”

10. Papildināt 25. panta otrās daļas 2. punktu pirms skaitļa un vārda “33. pantā” ar skaitli un vārdiem “27. panta pirmajā daļā un”.

11. Papildināt 26. panta pirmo daļu pēc vārda “apdraudēta” ar vārdiem “šajā revīzijā iesaistītā”.

12. Papildināt 27. panta pirmo daļu pēc vārda “likumā” ar vārdiem “kā arī likumā “Par nodokļiem un nodevām””.

13. Izteikt 29. panta otro un trešo daļu šādā redakcijā:

“(2) Zvērināts revidents un zvērinātu revidentu komercsabiedrība revīzijas pakalpojumus sniedz saskaņā ar rakstveidā noslēgtu šo pakalpojumu sniegšanas līgumu — revīzijas pakalpojumu līgumu.

(3) Klientam, komercsabiedrības biedriem vai dalībnieku (akcionāru) sapulcei ir tiesības brīvi izvēlēties zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību, ar kuru slēgt revīzijas pakalpojumu līgumu, ciktāl šo izvēli neierobežo šajā likumā noteiktās zvērināta revidenta neatkarības, objektivitātes vai citas prasības, bet attiecībā uz sabiedriskas nozīmes struktūru — arī regulas Nr. 537/2014 5. panta 1., 4. un 5. punktā un 6. pantā noteiktie ierobežojumi. Zvērinātam revidentam un zvērinātu revidentu komercsabiedrībai ir tiesības brīvi izvēlēties klientu, ar kuru slēgt līgumu par revīzijas pakalpojumu sniegšanu, ciktāl šo izvēli neierobežo šajā likumā noteiktās zvērināta revidenta neatkarības, objektivitātes vai citas prasības, bet attiecībā uz sabiedriskas nozīmes struktūru — arī regulas Nr. 537/2014 5. panta 1., 4. un 5. punktā un 6. pantā noteiktie ierobežojumi. Šajā daļā minētās komercsabiedrības biedru vai dalībnieku (akcionāru) sapulces tiesības nevar ierobežot ne plānotie revīzijas pakalpojumu līguma nosacījumi, ne jebkuras iepriekšējas vienošanās, ne arī kapitālsabiedrības valdes noslēgtajā līgumā ietverts noteikums.”

14. 33. pantā:

izteikt otro un trešo daļu šādā redakcijā:

“(2) Zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības pienākums ir nekavējoties iesniegt rakstveida ziņojumu Finanšu un kapitāla tirgus komisijai saskaņā ar regulas Nr. 537/2014 12. panta 1. punkta “a”, “b” un “c” apakšpunktu par faktiem, kuri revīzijas pakalpojumu sniegšanas laikā ir atklāti sabiedriskas nozīmes struktūrā, elektroniskās naudas iestādē vai maksājumu iestādē.

(3) Zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības pienākums ir nekavējoties iesniegt rakstveida ziņojumu Finanšu un kapitāla tirgus komisijai par šā panta otrajā daļā minētajiem faktiem, kuri atklāti, sniedzot revīzijas pakalpojumus klientam, kuru ar sabiedriskas nozīmes struktūru, elektroniskās naudas iestādi vai maksājumu iestādi saista ciešas attiecības Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenčuālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 4. panta 1. punkta 38. apakšpunkta izpratnē.”;

izslēgt 3.² daļā vārdus “un lietpratēja vai uzticības uzdevuma izpildes laikā”.

15. Aizstāt 34. panta otrās daļas trešajā teikumā vārdu “pieci” ar vārdu “seši”.

16. 35.¹ panta sestās daļas pirmajā teikumā:

aizstāt vārdu “divu” ar vārdu “triju”;

papildināt teikumu pēc vārdiem “revīzijas pakalpojumus vai” ar vārdiem un skaitļiem “atbilstoši regulas Nr. 537/2014 26. panta 5. punkta “c” apakšpunktā noteiktajam”.

17. Papildināt 37. panta pirmās daļas pirmo teikumu pēc vārda “deleģētajiem” ar vārdiem “ar revīzijas pakalpojumu uzraudzību saistītajiem”.

18. Aizstāt 37.⁶ panta pirmās daļas pirmajā teikumā vārdus “un šīs mātes sabiedrības” ar vārdiem “un šīs sabiedriskas nozīmes struktūras”.

19. Aizstāt 38.¹ panta ceturtajā daļā vārdus “par likumu” ar vārdiem “par šā likuma”.

20. 38.² pantā:

izslēgt ceturtais daļas 3. punktā vārdus “vai zvērinātu revidentu komercsabiedrībai”;

papildināt piektās daļas 4. un 5. punktu ar vārdiem “ciktāl tos var noteikt”.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 19. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

117. 837L/12 **Grozījumi Aizturēto personu turēšanas kārtības likumā**

Izdarīt Aizturēto personu turēšanas kārtības likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2005, 21. nr.; 2007, 11. nr.; 2009, 3. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2011, 167., 204. nr.; 2016, 91. nr.) šādus grozījumus:

1. 5. pantā:

papildināt ceturto daļu ar 1.¹ punktu šādā redakcijā:

“1¹) Kriminālprocesa likumā noteiktie nepilngadīgā aizturētā tuvinieki;”;

papildināt pantu ar 6.² daļu šādā redakcijā:

“(6²) Nepilngadīgajam aizturētajam īslaicīgās aizturēšanas vietā ir tiesības uz vienu stundu ilgu satikšanos vienatnē ar ne vairāk kā diviem tuviniekiem, ja tas netraucē kriminālprocesa mērķa sasniegšanu. Tuvinieki satikšanos iepriekš saskaņo ar procesa virzītāju.”

2. 9. pantā:

papildināt pantu ar 2.¹ daļu šādā redakcijā:

“(2¹) Šā panta pirmajā daļā minēto veselības aprūpi nepilngadīgajam veic pēc procesa virzītāja vai policijas amatpersonas iniciatīvas, īpaši gadījumos, kad to nosaka konkrētas, ar veselību saistītas norādes, vai pēc nepilngadīgā aizturētā, viņa pārstāvja, aizstāvja vai jebkuras citas personas pieprasījuma.”;

papildināt trešo daļu ar tekstu šādā redakcijā:

“Policijas amatpersonai vai procesa virzītājam kriminālprocesa mērķa sasniegšanai ir tiesības pieprasīt izrakstu par šā panta pirmajā vai 2.¹ daļā minētās veselības aprūpes veikšanu un aizturētā veselības stāvokli. Izrakstā norāda, vai aizturētais var atrasties īslaicīgās aizturēšanas vietā un piedalīties turpmākajās procesuālajās darbībās vai nepieciešams turpināt ārstēšanu ārstniecības iestādē. Izrakstu pievieno krimināllietas materiāliem. Izrakstu glabā un ar to var iepazīties saskaņā ar Kriminālprocesa likumā noteikto kārtību.”

3. Izteikt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvu šādā redakcijā:

“Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 22. oktobra direktīvas 2013/48/ES par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām iestādēm;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 11. maija direktīvas (ES) 2016/800 par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā.”

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 19. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

118. 838L/12 **Grozījumi likumā “Par Konvenciju par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem”**

Izdarīt likumā “Par Konvenciju par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1997, 16. nr.) šādus grozījumus:

1. Izteikt 3. un 4. pantu šādā redakcijā:

3. pants. Konvencijas 13. pantā minētos pārstāvjus Padomnieku ekspertu grupā un Arbitru ekspertu grupā ieceļ Ministru kabinets pēc tieslietu ministra ieteikuma.

4. pants. Valsts kanceleja ir kompetentā institūcija, kas pārstāv Latvijas Republiku ieguldījumu strīdu izskatīšanā.”

2. Papildināt likumu ar 4.¹ pantu šādā redakcijā:

4.¹ pants. Atbilstoši Konvencijas 54. panta otrajai daļai vispārējās jurisdikcijas tiesa, kurai lieta ir piekritīga saskaņā ar Civilprocesa likumu, lemj par šķīrējtiesas nolēmumu atzīšanu un izpildi Latvijā Republikā.”

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 19. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

119. 839L/12 Par Visaptverošo un pastiprināto partnerības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses

1. pants. 2017. gada 24. novembrī Briselē parakstītais Visaptverošais un pastiprinātais partnerības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses (turpmāk — Nolīgums) ar šo likumu tiek pieņemts un apstiprināts.

2. pants. Nolīgumā paredzēto saistību izpildi koordinē Ārlietu ministrija.

3. pants. Nolīgums stājas spēkā tā 385. panta 2. punktā noteiktajā laikā un kārtībā, un Ārlietu ministrija par to paziņo oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

4. pants. Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas. Līdz ar likumu izsludināms Nolīgums latviešu valodā.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 19. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 09.05.2018., Nr. 90.

120. 840L/12 Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.—2021. gada perioda vadības likums

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā lietoti šādi termini:

- 1) **aģentūra** — tiešās pārvaldes iestāde, kas normatīvajos aktos par finanšu instrumentu vadību un kontroli noteiktajā kārtībā īsteno daļu no programmas apsaimniekotāja funkcijām;
- 2) **donorvalstis** — Islande, Lihtenšteinas Firstiste un Norvēģijas Karaliste;
- 3) **Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komiteja** — Eiropas Ekonomikas zonas un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstu nodibināta komiteja, kas vada Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentu un pieņem lēmumu par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta līdzfinansējuma piešķiršanu programmām;
- 4) **Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments** — finanšu instruments, kurš izveidots, pamatojoties uz 2003. gada 14. oktobrī Luksemburgā parakstīto līgumu “Par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas dalību Eiropas Ekonomikas zonā” (turpmāk — Dalības līgums), un kura finansējumu nodrošina Eiropas Ekonomikas zonas un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstis;
- 5) **Finanšu instrumenta birojs** — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstu nodibināta institūcija, kas no donorvalstu puses nodrošina Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta (turpmāk arī — finanšu instrumenti) darbību;
- 6) **iepriekš noteiktais projekts** — saprašanās memoranda B pielikumā vai programmā noteikts projekts;
- 7) **līdzfinansējuma saņēmējs** — projekta iesnieguma iesniedzējs, kura projekta iesniegumu ir apstiprinājis programmas apsaimniekotājs vai aģentūra, kā arī iepriekš noteiktā projekta īstenotājs, kura projektu ir pozitīvi novērtējis programmas apsaimniekotājs vai aģentūra;
- 8) **Norvēģijas finanšu instruments** — finanšu instruments, kurš izveidots, pamatojoties uz Dalības līgumu, un kura finansējumu nodrošina Norvēģijas Karaliste;
- 9) **programma** — pasākumu kopums, ko plānots īstenot ar finanšu instrumentu atbalstu, kas ir vērsts uz konkrētu rezultātu un mērķu sasniegšanu un kas ir noteikts saprašanās memoranda B pielikumā;
- 10) **programmas apsaimniekotājs** — nozares ministrija vai tās pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas saprašanās memoranda B pielikumā noteikta kā atbildīgā par programmas īstenošanu;
- 11) **programmas koncepcija** — dokuments, kas ietver īsu programmā plānoto aktivitāšu jomas un rezultātu aprakstu;
- 12) **programmas līgums** — līgums par programmas īstenošanu, ko vadošā iestāde slēdz ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komiteju vai Norvēģijas Ārlietu ministriju pēc programmas apstiprināšanas;

13) **projekta iesniegums** — iesniegums (aizpildīta veidlapa, tās pielikumi un citi dokumenti), ko iesniedz projekta iesnieguma iesniedzējs, lai pretendētu uz projektam nepieciešamo Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta vai Norvēģijas finanšu instrumenta un valsts budžeta līdzfinansējumu (turpmāk — programmas līdzfinansējums);

14) **projekta lieta** — projekta iesniegums vai iepriekš noteiktā projekta dokumentācija, projekta iesnieguma vai iepriekš noteiktā projekta vērtēšanas dokumenti, projekta līgums un citi ar projektu vai iepriekš noteikto projektu saistītie dokumenti, kas ir programmas apsaimniekotāja vai aģentūras rīcībā;

15) **projekta līgums** — līgums par projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu, ko slēdz programmas apsaimniekotājs vai aģentūra ar līdzfinansējuma saņēmēju, un šis līgums ir:

- a) civiltiesisks līgums, ja līdzfinansējuma saņēmējs ir fiziskā persona, Latvijas Republikā reģistrēta juridiskā persona vai šādu personu apvienība,
- b) vienošanās, ja līdzfinansējuma saņēmējs ir tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, cita valsts iestāde vai atvasināta publiska persona;

16) **projekts** — projekta iesniegums, kas atbilst projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem un ko ir apstiprinājis programmas apsaimniekotājs vai aģentūra;

17) **projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji** — noteikumi, saskaņā ar kuriem vērtē projekta iesniegumu un pieņem lēmumu par tā apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu;

18) saprašanās memorands:

- a) Saprašanās memorands par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta ieviešanu 2014.—2021. gadā, kas noslēgts starp Latvijas Republiku un Islandi, Lihtenšteinas Firstisti, Norvēģijas Karalisti un apstiprināts ar Ministru kabineta 2017. gada 5. decembra noteikumiem Nr. 712 “Par Latvijas Republikas un Islandes, Lihtenšteinas Firstistes un Norvēģijas Karalistes saprašanās memorandu par Eiropas Ekonomikas zonas instrumenta ieviešanu 2014.—2021. gadā”,
- b) Saprašanās memorands par Norvēģijas finanšu instrumenta ieviešanu 2014.—2021. gadā, kas noslēgts starp Latvijas Republiku un Norvēģijas Karalisti un apstiprināts ar Ministru kabineta 2017. gada 5. decembra noteikumiem Nr. 713 “Par Latvijas Republikas un Norvēģijas Karalistes saprašanās memorandu par Norvēģijas finanšu instrumenta ieviešanu 2014.—2021. gadā”.

2. pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir noteikt finanšu instrumentu vadību, lai veicinātu efektīvu, caurredzamu un pareizas finanšu pārvaldības principiem atbilstošu finanšu instrumentu ieviešanu Latvijā.

3. pants. Likuma darbības joma

Likums nosaka finanšu instrumentu vadībā iesaistīto institūciju, projekta vai iepriekš noteiktā projekta līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera tiesības un pienākumus, finanšu instrumentu vadībā iesaistīto institūciju lēmumu pieņemšanas, apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību, kā arī nosacījumus programmas līdzfinansējuma piešķiršanai.

4. pants. Finanšu instrumentu vadība

(1) Finanšu instrumentu vadība ir:

- 1) saprašanās memorandu grozījumu sagatavošana par finanšu instrumentu ieviešanu;
- 2) programmu koncepciju un iepriekš noteikto projektu sagatavošana, saskaņošana, apstiprināšana un programmu ieviešana;

- 3) finanšu instrumentu vadības un kontroles sistēmas izveide;
- 4) projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrāde, projektu iesniegumu atlase;
- 5) vadības un kontroles sistēmas, programmu, projektu un iepriekš noteikto projektu kontrole un revīzija;
- 6) maksājumu veikšana un izdevumu sertificēšana finanšu instrumentu ieviešanas ietvaros;
- 7) ziņošana par konstatētajām neatbilstībām;
- 8) uzraudzība un izvērtēšana.

(2) Finanšu instrumentu vadībā iesaistītās institūcijas finanšu instrumentu vadībā ievēro efektivitātes, lietderības, saimnieciskuma un proporcionalitātes principu.

5. pants. Programmas līdzfinansējuma piešķiršana

Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta vai Norvēģijas finanšu instrumenta projekta iesnieguma iesniegšana saskaņā ar šo likumu nerada finanšu instrumentu vadībā iesaistītajai institūcijai pienākumu piešķirt projekta iesnieguma iesniedzējam programmas līdzfinansējumu projekta īstenošanai.

II nodaļa

Finanšu instrumentu vadības un projekta īstenošanas nodrošināšana

6. pants. Finanšu instrumentu vadībā iesaistītās institūcijas

(1) Finanšu instrumentu vadību nodrošina šādas finanšu instrumentu vadībā iesaistītās institūcijas:

- 1) vadošā iestāde;
- 2) programmas apsaimniekotājs;
- 3) aģentūra;
- 4) revīzijas iestāde;
- 5) sertifikācijas iestāde;
- 6) neatbilstību iestāde.

(2) Finanšu instrumentu vadībā iesaistītās institūcijas finanšu instrumentu vadībā ievēro saprašanās memorandos noteikto.

7. pants. Vadošā iestāde, tās pienākumi un tiesības

(1) Vadošās iestādes funkcijas pilda Finanšu ministrija.

(2) Vadošajai iestādei ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt finanšu instrumentu efektīvu ieviešanu un uzraudzību;
- 2) nodrošināt saprašanās memorandu grozījumu sagatavošanu par finanšu instrumentu ieviešanu;
- 3) nodrošināt normatīvo aktu projektu izstrādi attiecībā uz finanšu instrumentu vadību un ieviešanu;
- 4) nodrošināt finanšu instrumentu vadības un kontroles sistēmas izveidi;
- 5) nodrošināt finanšu instrumentu ieviešanas publicitāti Latvijā;
- 6) nodrošināt programmu ieviešanas izvērtēšanas pasākumus;
- 7) veikt neatbilstību iestādes pienākumus, kas izriet no saprašanās memorandiem;
- 8) veikt citus pienākumus, kas noteikti šajā likumā vai izriet no saprašanās memorandiem.

(3) Vadošajai iestādei ir šādas tiesības:

- 1) ierosināt un veikt finanšu instrumentu ieviešanas kontroli un auditu;
- 2) pieprasīt un saņemt no finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām, līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera informāciju, kas nepieciešama finanšu instrumentu vadības nodrošināšanai.

(4) Finanšu ministrija nodrošina, lai funkcijas, kuras tā saskaņā ar šo likumu pilda kā vadošā iestāde, tiktu nodalītas no citām tās funkcijām.

8. pants. Programmas apsaimniekotāja pienākumi un tiesības

(1) Programmas apsaimniekotāja funkcijas pilda Iekšlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Tieslietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra.

(2) Programmas apsaimniekotājam ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt programmas īstenošanu atbilstoši programmas līgumam;
- 2) izstrādāt normatīvo aktu projektus programmas ieviešanas nodrošināšanai;
- 3) izstrādāt un Komercedarbības atbalsta kontroles likumā noteiktajā kārtībā iesniegt Finanšu ministrijai sākotnējai izvērtēšanai atbalsta programmu vai individuālo atbalsta projektu;
- 4) izlases veidā veikt projektu un iepriekš noteikto projektu iepirkuma dokumentācijas un iepirkuma procedūras norises pirmspārbaudi;
- 5) veikt citus pienākumus, kas noteikti šajā likumā vai izriet no saprašanās memorandiem.

(3) Programmas apsaimniekotājam ir tiesības pieprasīt un saņemt no finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām, līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera informāciju, kas nepieciešama programmas, projektu vai iepriekš noteikto projektu īstenošanas, uzraudzības un kontroles nodrošināšanai.

(4) Programmas apsaimniekotāja vadītājs nevar būt attiecīgās tiešās pārvaldes iestādes vadītājs.

9. pants. Aģentūras noteikšana, programmas apsaimniekotāja un aģentūras sadarbības kārtība

(1) Aģentūru un kompetences sadalījumu starp programmas apsaimniekotāju un aģentūru nosaka Ministru kabinets.

(2) Programmas apsaimniekotājs, pildot šā likuma 8. panta otrajā daļā noteiktos pienākumus, var daļu no tiem deleģēt aģentūrai, izņemot šādus pienākumus:

- 1) programmas koncepcijas izstrāde;
- 2) normatīvo aktu projektu izstrāde programmas ieviešanas nodrošināšanai;
- 3) sadarbības komitejas izveide un darba vadīšana programmās, kuras tiek īstenotas partnerībā ar donortvalstu institūcijām;
- 4) projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrāde;
- 5) programmas vadības un kontroles sistēmas izstrāde.

(3) Aģentūra, pildot šā panta otrajā daļā noteiktos pienākumus, ir tā Ministru kabineta locekļa funkcionālajā pakļautībā, kura padotībā ir par šā likuma 8. panta otrajā daļā minēto pienākumu izpildi atbildīgais programmas apsaimniekotājs. Ministru kabineta loceklis aģentūras funkcionālo pakļautību īsteno ar pilnvarotās amatpersonas (programmas apsaimniekotāja vadītāja) starpniecību.

(4) Iestāde nodrošina, lai funkcijas, kuras tā saskaņā ar šo likumu pilda kā programmas apsaimniekotājs vai aģentūra, tiktu nodalītas no citām iestādes funkcijām, tai skaitā funkcijām, kuras tā pilda kā līdzfinansējuma saņēmējs.

10. pants. Revīzijas iestādes pienākumi un tiesības

(1) Revīzijas iestādes funkcijas pilda Finanšu ministrija.

(2) Revīzijas iestādei ir šādi pienākumi:

- 1) veikt šajā likumā noteiktos un no saprašanās memorandiem izrietošos pienākumus;
- 2) sagatavot un iesniegt vadošajai iestādei gada revīzijas plānu;
- 3) izstrādāt normatīvo aktu projektus, kas saistīti ar revīzijas iestādes funkciju nodrošināšanu.

(3) Revīzijas iestādei ir tiesības pieprasīt un saņemt no finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām, līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera informāciju, kas nepieciešama finanšu instrumentu revīzijas nodrošināšanai, kā arī lai pārliecinātos par finanšu instrumentu ieviešanas un uzraudzības sistēmas darbības efektivitāti.

(4) Finanšu ministrija nodrošina, lai funkcijas, kuras tā saskaņā ar šo likumu pilda kā revīzijas iestāde, tiktu nodalītas no citām tās funkcijām.

(5) Ja revīzijas iestādes rīcībā ir ziņas par jebkurām izmaiņām un apstākļiem, kas var būtiski ietekmēt finanšu instrumentu ieviešanu, revīzijas iestāde nekavējoties informē par to Ministru kabinetu.

11. pants. Sertifikācijas iestādes pienākumi un tiesības

(1) Sertifikācijas iestādes funkcijas pilda Valsts kase.

(2) Sertifikācijas iestāde veic pienākumus, kas izriet no saprašanās memorandiem.

(3) Sertifikācijas iestādei ir tiesības pieprasīt un saņemt no finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām, līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera informāciju, kas nepieciešama tās pienākumu veikšanai.

(4) Valsts kase nodrošina, lai funkcijas, kuras tā saskaņā ar šo likumu pilda kā sertifikācijas iestāde, tiktu nodalītas no citām tās funkcijām.

12. pants. Iepirkumu uzraudzības birojs, tā pienākumi un tiesības

(1) Iepirkumu uzraudzības birojam ir šādi pienākumi:

- 1) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā nodrošināt projektu un iepriekš noteikto projektu publiskā iepirkuma dokumentācijas un iepirkuma procedūras norises pirmspārbaudi;
- 2) izstrādāt projektu un iepriekš noteikto projektu publiskā iepirkuma dokumentācijas un publiskā iepirkuma procedūras norises pirmspārbaudes veikšanas metodiku (turpmāk – pirmspārbaudes metodika).

(2) Iepirkumu uzraudzības birojam ir tiesības pieprasīt un saņemt no finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām, līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu šā panta pirmajā daļā minēto pienākumu izpildi.

13. pants. Līdzfinansējuma saņēmēja pienākumi un tiesības

(1) Līdzfinansējuma saņēmējam ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu atbilstoši projekta līgumam, Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām tiesībām;

- 2) nodrošināt, lai projektam vai iepriekš noteiktajam projektam piešķirtais programmas līdzfinansējums tiktu izlietots saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot efektivitātes, lietderības, saimnieciskuma un proporcionalitātes principus;
- 3) nodrošināt, lai projekta vai iepriekš noteiktā projekta ietvaros veiktie izdevumi būtu tieši saistīti ar projekta mērķu sasniegšanu un atbilstoši projekta īstenošanai piešķirtā finansējuma izmantošanas noteikumiem;
- 4) nekavējoties informēt programmas apsaimniekotāju vai aģentūru, ar kuru noslēgts projekta līgums, par jebkurām izmaiņām un apstākļiem, kas var negatīvi ietekmēt projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu;
- 5) nodrošināt projekta vai iepriekš noteiktā projekta rezultātu saglabāšanu un ilgtspēju, ievērojot projekta līgumā noteiktos nosacījumus un termiņus;
- 6) nodrošināt grāmatvedībā analītisko uzskaiti par katru projektu vai iepriekš noteikto projektu, atbilstoši kodificējot visus ar projektu vai iepriekš noteikto projektu saistītos darījumus;
- 7) sniegt informāciju par projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu un nodrošināt Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas auditoru padomes, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komitejas, Norvēģijas Ārlietu ministrijas, Valsts kontroles, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Iepirkumu uzraudzības biroja, kā arī finanšu instrumentu vadībā iesaistīto institūciju pārstāvjiem pieeju visu ar projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu saistīto dokumentu oriģināliem, grāmatvedības reģistriem vai nodrošināt to izdrukas vai vizuālos attēlus uz ekrāna, kā arī pieeju attiecīgā projekta īstenošanas vietai;
- 8) nodrošināt projektu un iepriekš noteikto projektu publicitāti;
- 9) atmaksāt programmas apsaimniekotājam vai aģentūrai saņemto programmas līdzfinansējumu, kas nav izmantots vai ir izmantots neatbilstoši šīs daļas 1., 2. un 3. punktā minētajiem noteikumiem.

(2) Ja līdzfinansējuma saņēmējs nav pasūtītājs Publisko iepirkumu likuma izpratnē, bet no programmas līdzfinansējuma ir plānots segt 50 procentus vai vairāk no projekta vai iepriekš noteiktā projekta attiecināmajām izmaksām un paredzamā līgumcena bez pievienotās vērtības nodokļa ir vienāda ar Ministru kabineta noteikto līgumcenas robežvērtību, ar kuru sākot nepieciešams publicēt paziņojumu par iepirkumu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, vai pārsniedz to, iepirkumu projektā veic Publisko iepirkumu likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Līdzfinansējuma saņēmējam ir šādas tiesības:

- 1) saņemt programmas līdzfinansējumu, ja projekts vai iepriekš noteiktais projekts ir īstenots saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem, saprašanās memorandu un projekta līgumu;
- 2) īstenot projektu vai iepriekš noteikto projektu kopā ar projekta partneri, saglabājot atbildību par projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu, mērķa sasniegšanu, izdevumu attiecināmību, maksājumiem un iepirkuma procedūras veikšanu, kā arī ievērojot uz šā likuma 15. panta 12. punkta pamata izdotos normatīvos aktus;
- 3) pieprasīt un saņemt projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanai nepieciešamo informāciju no finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām, Iepirkumu uzraudzības biroja un projekta partnera.

14. pants. Projekta partnera pienākumi un tiesības

(1) Projekta partnerim, kas ir Latvijas Republikas tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, cita valsts iestāde, atvasināta publiska persona, Latvijas Republikā reģistrēta juridiskā vai fiziskā persona vai šādu personu apvienība un kas ar līdzfinansējuma saņēmēju ir noslēdzis sadarbības līgumu, ir šādi pienākumi:

- 1) īstenot projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitātes atbilstoši partnerības līgumam, Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām tiesībām;
- 2) nodrošināt, lai tā pārziņā esošo projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitāšu īstenošanai piešķirtais programmas līdzfinansējums tiktu izlietots saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot efektivitātes, lietderības, saimnieciskuma un proporcionālītātes principus;
- 3) nodrošināt, lai projekta vai iepriekš noteiktā projekta ietvaros veiktie projekta partnera izdevumi būtu tieši saistīti ar projekta mērķu sasniegšanu un atbilstoši piešķirtā finansējuma izmantošanas noteikumiem;
- 4) nekavējoties informēt līdzfinansējuma saņēmēju, ar kuru noslēgts partnerības līgums, par jebkurām izmaiņām un apstākļiem, kas var negatīvi ietekmēt projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitāšu īstenošanu;
- 5) nodrošināt grāmatvedībā analītisko uzskaiti par katra projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitātēm, atbilstoši kodificējot visus ar projektu vai iepriekš noteikto projektu saistītos darījumus;
- 6) sniegt informāciju par projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitāšu īstenošanu un nodrošināt Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas auditoru padomes, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komitejas, Norvēģijas Ārlietu ministrijas, Valsts kontroles, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Iepirkumu uzraudzības biroja, kā arī finanšu instrumentu vadībā iesaistīto institūciju pārstāvjiem pieeju visu ar projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitāšu īstenošanu saistīto dokumentu oriģināliem, grāmatvedības reģistriem vai nodrošināt to izdrukas vai vizuālos attēlus uz ekrāna, kā arī pieeju attiecīgā projekta īstenošanas vietai.

(2) Ja projekta partneris nav pasūtītājs Publisko iepirkumu likuma izpratnē, bet no programmas līdzfinansējuma ir plānots segt 50 procentus vai vairāk no projekta vai iepriekš noteiktā projekta attiecināmajām izmaksām un paredzamā līgumcena bez pievienotās vērtības nodokļa ir vienāda ar Ministru kabineta noteikto līgumcenas robežvērtību, ar kuru sākot nepieciešams publicēt paziņojumu par iepirkumu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, vai pārsniedz to, iepirkumu projektā vai iepriekš noteiktajā projektā veic Publisko iepirkumu likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētajam projekta partnerim ir šādas tiesības:

- 1) saņemt programmas līdzfinansējumu, ja projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitātes ir īstenotas saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem, saprašanās memorandu un ar līdzfinansējuma saņēmēju noslēgto sadarbības līgumu;
- 2) pieprasīt un saņemt projekta vai iepriekš noteiktā projekta aktivitāšu īstenošanai nepieciešamo informāciju no līdzfinansējuma saņēmēja, finanšu instrumentu vadībā iesaistītajām institūcijām un Iepirkumu uzraudzības biroja.

15. pants. Ministru kabineta kompetence finanšu instrumentu vadības nodrošināšanā

Lai nodrošinātu finanšu instrumentu vadību, Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā saskaņo un slēdz programmas līgumu un izdara grozījumus programmā;
- 2) projektu iesniegumu atlases un iepriekš noteikto projektu novērtēšanas kārtību, projektu iesniegumu atlases nolikuma saturu, iepriekš noteikto projektu novērtēšanas nolikuma saturu, projekta līguma saturu, tā slēgšanas un grozījumu izdarīšanas kārtību, līdzfinansējuma saņēmēja un projekta partnera sadarbības līguma saturu un saskaņošanas kārtību;

- 3) kārtību, kādā publisko informāciju par programmām, projektiem un iepriekš noteiktajiem projektiem un nodrošina finanšu instrumentu publicitātes un vizuālās identitātes prasību ievērošanu;
- 4) finanšu instrumentu tehniskās palīdzības un saskaņā ar saprašanās memorandu izveidotā divpusējās sadarbības fonda ieviešanas kārtību;
- 5) kārtību, kādā valsts budžetā plāno līdzekļus finanšu instrumentu līdzfinansēto programmu, projektu un iepriekš noteikto projektu īstenošanai, veic maksājumus un sagatavo pārskatus;
- 6) gadījumus un kārtību, kādā vadošā iestāde uz laiku aptur programmā, programmas aktivitātē, projektā un iepriekš noteiktajā projektā veikto izdevumu iekļaušanu programmas starpposma finanšu pārskatā vai noslēguma pārskatā;
- 7) kārtību, kādā nodrošina finanšu instrumentu uzraudzību un kontroli;
- 8) kārtību, kādā ziņo par finanšu instrumentu vadībā konstatētajām neatbilstībām, kā arī noraksta, ietur vai atgūst neatbilstoši veiktos izdevumus un piemēro proporcionālo finanšu korekciju;
- 9) kārtību un apjomu, kādā programmas apsaimniekotājs, aģentūra un Iepirkumu uzraudzības birojs veic projekta un iepriekš noteiktā projekta iepirkuma dokumentācijas un iepirkuma procedūras norises pirmspārbaudi;
- 10) kārtību, kādā sniedz un pārbauda informāciju par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu programmas, projektu un iepriekš noteikto projektu ietvaros un pieņem lēmumu par pievienotās vērtības nodokļa iekļaušanu attiecināmajās izmaksās;
- 11) kārtību, kādā nodrošina revīzijas iestādes funkcijas finanšu instrumentu vadībā;
- 12) programmas mērķi, pieejamo finansējumu, sasniedzamos rezultātus, programmas apsaimniekotāju, aģentūru un tās pienākumus, ja aģentūra īsteno daļu no programmas apsaimniekotāja pienākumiem, prasības projekta iesniedzējam vai iepriekš noteiktā projekta iesniedzēju, prasības projekta partneriem, ja tos pieaicina, projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus, atbalstāmo darbību, izmaksu attiecināmības, projekta līguma vienpusēja uzteikuma nosacījumus, divpusējās sadarbības fonda aktivitāšu ieviešanas kārtību, ja tādas paredzētas programmā, kā arī komercdarbības atbalsta kontroles nosacījumus, ja programmā paredzēts komercdarbības atbalsts.

III nodaļa

Projektu iesniegumu atlase un lēmuma pieņemšana par projekta iesniegumu

16. pants. Projektu iesniegumu atlase

(1) Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra veic projektu iesniegumu atlasī saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas izdoti, pamatojoties uz šā likuma 15. panta 2. un 12. punktu. Projektu iesniegumu atlases nolikumu izstrādā un pēc saskaņošanas ar vadošo iestādi apstiprina programmas apsaimniekotājs vai aģentūra. Ja projektu iesniegumu atlases nolikumu izstrādā aģentūra, tā nolikumu saskaņo arī ar programmas apsaimniekotāju.

(2) Paziņojumu par projektu iesniegumu atlases izsludināšanu un norādi uz vietni, kurā publicēts projektu iesniegumu atlases nolikums, kā arī paziņojumu par projektu iesniegumu atlases pagarināšanu, pārtraukšanu vai izbeigšanu programmas apsaimniekotājs vai aģentūra iesniedz publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(3) Projekta iesniedzējs sagatavo un iesniedz projekta iesniegumu saskaņā ar projektu iesniegumu atlases nolikuma prasībām.

17. pants. Projektu iesniegumu vērtēšanas komisija

(1) Projektu iesniegumu vērtēšanai programmas apsaimniekotājs vai aģentūra izveido projektu iesniegumu vērtēšanas komisiju, kurā ir vismaz trīs locekļi. Izveidojot projektu iesniegumu vērtēšanas komisiju, programmas apsaimniekotājs ņem vērā programmas līguma noteikumus.

(2) Vadošās iestādes pārstāvis var piedalīties projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas sēdē novērotāja statusā.

(3) Projektu iesniegumu vērtēšanas komisija, pildot savus pienākumus, ir tiesīga pieaicināt ekspertus.

18. pants. Programmas apsaimniekotāja un aģentūras lēmumu veidi

(1) Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra atbilstoši projekta iesnieguma iesniedzēja juridiskajam statusam izdod administratīvo aktu vai pieņem pārvaldes lēmumu.

(2) Ja projekta iesnieguma iesniedzējs ir fiziskā persona, juridiskā persona vai šādu personu apvienība, programmas apsaimniekotāja un aģentūras lēmums ir administratīvais akts.

(3) Ja projekta iesnieguma iesniedzējs ir tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, cita valsts iestāde vai atvasināta publiska persona, programmas apsaimniekotāja un aģentūras lēmums ir pārvaldes lēmums.

(4) Šā panta trešajā daļā minēto pārvaldes lēmumu izdod rakstveidā, un tam ir šādas daļas:

- 1) programmas apsaimniekotāja vai aģentūras nosaukums un adrese;
- 2) adresāts — projekta iesnieguma iesniedzējs;
- 3) faktu konstatējums;
- 4) pārvaldes lēmuma pamatojums;
- 5) atsevišķs piemēroto tiesību normu uzskaitījums (norādot arī normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu);
- 6) adresātam piešķirtās tiesības vai noraidītās tiesības;
- 7) nosacījumi (ja nepieciešams);
- 8) lēmuma apstrīdēšanas kārtība.

19. pants. Projekta iesnieguma apstiprināšana, apstiprināšana ar nosacījumu vai noraidīšana

(1) Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra, pamatojoties uz projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas sniegto atzinumu, pieņem lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu.

(2) Lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu pieņem, ja tas atbilst projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem un atklātā konkursa ietvaros ir pieejams finansējums projekta īstenošanai.

(3) Lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu ar nosacījumu pieņem, ja projekta iesnieguma iesniedzējam jāveic programmas apsaimniekotāja vai aģentūras noteiktās darbības, lai projekta iesniegums pilnībā atbilstu projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem un projektu varētu atbilstoši īstenot. Nosacījumus lēmumā ietver un to izpildi kontrolē, ievērojot projektu iesniegumu atlases nolikumu. Atzinumu par lēmumā ietvertā nosacījuma izpildi programmas apsaimniekotājs vai aģentūra paziņo projekta iesniedzējam viena mēneša laikā no precizētā projekta iesnieguma iesniegšanas dienas. Ja kāds no lēmumā noteiktajiem nosacījumiem netiek izpildīts vai netiek izpildīts lēmumā noteiktajā termiņā, projekta iesniegums uzskatāms par noraidītu.

(4) Lēmumu par projekta iesnieguma noraidīšanu pieņem, ja tas neatbilst projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem un nepilnības novēršana saskaņā ar šā panta trešo daļu ietekmētu projekta iesniegumu pēc būtības, kā arī tad, ja projekta iesniegums atbilst projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem, bet atklātā konkursa ietvaros nav pieejams finansējums projekta īstenošanai.

(5) Ja projekta iesniegums iesniegts pēc projektu iesniegumu iesniegšanas beigu datuma, tas netiek vērtēts. Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra par to informē projekta iesniedzēju. Ja šajā daļā minēto iemeslu dēļ projekta iesniegumu atsaka pieņemt un projekta iesniedzējs atteikumu pārsūdz tiesā, Administratīvās rajona tiesas nolēmums par attiecīgo jautājumu nav pārsūdzams.

20. pants. Lēmuma pieņemšanas termiņš

Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu pieņem četru mēnešu laikā pēc projekta iesniegumu iesniegšanas beigu datuma.

21. pants. Projekta iesnieguma precizēšana

Projekta iesniegums pēc tā iesniegšanas līdz lēmuma pieņemšanai par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu nav precizējams.

22. pants. Programmas apsaimniekotāja un aģentūras lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana

(1) Projekta iesnieguma iesniedzējs var apstrīdēt un pārsūdzēt šā likuma 18. panta pirmajā daļā minētos lēmumus šādā kārtībā:

- 1) aģentūras lēmumu var apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu tam programmas apsaimniekotāja vadītājam, kura funkcionālajā pakļautībā atbilstoši šā likuma 9. panta trešajai daļai ir aģentūra. Programmas apsaimniekotāja izdoto administratīvo aktu par apstrīdēto aģentūras lēmumu var pārsūdzēt, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā. Programmas apsaimniekotāja pieņemtais pārvaldes lēmums par apstrīdēto aģentūras lēmumu nav pārsūdzams;
- 2) programmas apsaimniekotāja lēmumu var apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu tās tiešās pārvaldes iestādes vadītājam, kuras ietvaros izveidots programmas apsaimniekotājs. Tiešās pārvaldes iestādes vadītāja izdoto administratīvo aktu par apstrīdēto programmas apsaimniekotāja lēmumu var pārsūdzēt, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā. Tiešās pārvaldes iestādes vadītāja pieņemtais pārvaldes lēmums par apstrīdēto programmas apsaimniekotāja lēmumu nav pārsūdzams.

(2) Atzinumu par lēmumā ietvertā nosacījuma izpildi apstrīd un pārsūdz tādā pašā kārtībā un termiņos kā lēmumu, par kurā ietvertā nosacījuma izpildi sagatavots atzinums. Atzinumu par lēmumā ietvertā nosacījuma izpildi var apstrīdēt un pārsūdzēt arī atsevišķi no lēmuma, kurā ietverts nosacījums.

IV nodaļa

Iepriekš noteiktā projekta novērtēšana un atzinuma izsniegšana

23. pants. Iepriekš noteiktā projekta novērtēšana

(1) Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra veic iepriekš noteiktā projekta novērtēšanu saskaņā ar iepriekš noteikto projektu novērtēšanas nolikumu. Iepriekš noteikto projektu novērtēšanas nolikumu izstrādā un apstiprina programmas apsaimniekotājs vai aģentūra. Ja novērtēšanas nolikumu izstrādā aģentūra, tā nolikumu saskaņo ar programmas apsaimniekotāju.

(2) Iepriekš noteiktā projekta iesniedzējs sagatavo un iesniedz iepriekš noteikto projektu saskaņā ar šā panta pirmajā daļā minētā nolikuma prasībām.

(3) Pēc iepriekš noteiktā projekta novērtēšanas programmas apsaimniekotājs vai aģentūra sagatavo atzinumu ar pozitīvu projekta novērtējumu vai atzinumu ar nosacījumu, ka iesniedzējs

veic programmas apsaimniekotāja vai aģentūras noteiktās darbības, lai iepriekš noteiktais projekts pilnībā atbilstu šā panta pirmajā daļā minētajam nolikumam un projektu varētu atbilstoši īstenot. Nosacījumus atzinumā ietver un to izpildi kontrolē, ievērojot iepriekš noteikto projektu novērtēšanas nolikumu. Par atzinumā ietverto nosacījumu izpildi programmas apsaimniekotājs vai aģentūra paziņo iepriekš noteiktā projekta iesniedzējam viena mēneša laikā no precizētā projekta iesniegšanas dienas.

(4) Atzinums par iepriekš noteiktā projekta novērtējumu ir apstrīdams un pārsūdzams kārtībā, kāda šā likuma 22. pantā noteikta programmas apsaimniekotāja un aģentūras lēmumu apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai.

24. pants. Atzinuma izsniegšanas termiņš

Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra atzinumu ar iepriekš noteiktā projekta pozitīvu novērtējumu vai atzinumu ar nosacījumu sniedz četru mēnešu laikā pēc projekta iesniegšanas beigu datuma.

25. pants. Iepriekš noteikto projektu iesniegumu vērtēšanas komisija

(1) Iepriekš noteikto projektu novērtēšanai programmas apsaimniekotājs vai aģentūra izveido iepriekš noteikto projektu vērtēšanas komisiju.

(2) Vadošās iestādes pārstāvis var piedalīties iepriekš noteikto projektu vērtēšanas komisijas sēdē novērotāja statusā.

(3) Iepriekš noteikto projektu vērtēšanas komisija, pildot savus pienākumus, ir tiesīga pieaicināt ekspertus.

V nodaļa

Kārtība, kādā risināmi strīdi par piešķirto Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta vai Norvēģijas finanšu instrumenta finansējumu

26. pants. Strīdu risināšanas kārtība, ja līdzfinansējuma saņēmējs ir fiziskā vai juridiskā persona

Ja līdzfinansējuma saņēmējs ir fiziskā vai juridiskā persona vai šādu personu apvienība, strīdus, kas attiecas uz projekta līguma izpildi, tai skaitā piešķirto finanšu līdzekļu izmaksāšanu, izmaksu turpināšanu vai līdzekļu atgūšanu, risina civiltiesiskā kārtībā. Dokumenti, kas sagatavoti un pieņemti šā panta pirmajā teikumā minēto darbību veikšanai (lēmumi, atzinumi, brīdinājumi, līgums un citi ar līgumu izpildi saistīti dokumenti), nav izskatāmi administratīvā procesa kārtībā.

27. pants. Strīdu risināšanas kārtība, ja līdzfinansējuma saņēmējs ir tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, cita valsts iestāde vai atvasināta publiska persona

(1) Ja līdzfinansējuma saņēmējam, kurš ir tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, cita valsts iestāde vai atvasināta publiska persona, un programmas apsaimniekotājam vai aģentūrai rodas domstarpības sakarā ar projekta līguma ietvaros pieņemto lēmumu par piešķirto finanšu līdzekļu izmaksāšanu vai izmaksu turpināšanu vai citu lēmumu un vienošanās nav panākta sarunu ceļā, līdzfinansējuma saņēmējs to var apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu attiecīgi programmas apsaimniekotājam vai tās tiešās pārvaldes iestādes vadītājam, kuras ietvaros izveidots programmas apsaimniekotājs.

(2) Programmas apsaimniekotājs vai tiešās pārvaldes iestādes vadītājs izvērtē šā panta pirmajā daļā minēto līdzfinansējuma saņēmēja iesniegumu un mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

- 1) atstāt aģentūras vai programmas apsaimniekotāja lēmumu negrozītu;

- 2) atcelt aģentūras vai programmas apsaimniekotāja lēmumu pilnībā vai kādā daļā un, ja nepieciešams, uzdot aģentūrai vai programmas apsaimniekotājam izskatīt līdzfinansējuma saņēmēja iebildumus atkārtoti, ņemot vērā programmas apsaimniekotāja vai tiešās pārvaldes iestādes vadītāja norādījumus;
- 3) izdot satura ziņā citādu lēmumu.

(3) Ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta otrajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, programmas apsaimniekotājs vai tiešās pārvaldes iestādes vadītājs to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas, par to paziņojot iesniedzējam.

(4) Informāciju, kas nepieciešama, lai pieņemtu šā panta otrajā daļā minēto pārvaldes lēmumu, programmas apsaimniekotājs vai tiešās pārvaldes iestādes vadītājs iegūst saskaņā ar kārtību, kāda noteikta Administratīvā procesa likumā un Valsts pārvaldes iekārtas likumā iestāžu sadarbībai un informācijas iegūšanai administratīvajā procesā iestādē.

(5) Šā panta otrajā daļā minētais programmas apsaimniekotāja vai tiešās pārvaldes iestādes pieņemtais pārvaldes lēmums nav pārsūdzams.

28. pants. Valsts nodeva, vēršoties tiesā

Programmas apsaimniekotājs un aģentūra, vēršoties vispārējās jurisdikcijas tiesā par līgumstrīdu, valsts nodevu nemaksā.

VI nodaļa

Nobeiguma noteikumi

29. pants. Tiesības iepazīties ar lietu

(1) Projekta iesnieguma vai iepriekš noteiktā projekta iesniedzējam jebkurā procesa stadijā ir tiesības iepazīties ar tā iesniegtā projekta lietu, ņemot vērā šā panta otrajā daļā noteikto nosacījumu.

(2) Projekta iesnieguma vai iepriekš noteiktā projekta iesniedzējs ir tiesīgs iepazīties ar tā iesniegtā projekta iesnieguma vai iepriekš noteiktā projekta vērtēšanas materiāliem (tai skaitā ekspertu atzinumiem, vērtēšanas komisijas protokoliem un lēmumiem) tikai pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu vai atzinums ar iepriekš noteiktā projekta pozitīvu novērtējumu, vai atzinums ar nosacījumu.

(3) Programmas apsaimniekotājs vai aģentūra šā panta otrajā daļā minēto informāciju sniedz 10 darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas vai piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas uzaicina projekta iesnieguma vai iepriekš noteiktā projekta iesniedzēju iepazīties ar pieprasīto informāciju abpusēji pieņemamā laikā iestādē.

30. pants. Informācijas atklātība

(1) Fiziskās vai juridiskās personas projekta lieta ir ierobežotas pieejamības informācija līdz brīdim, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu vai atzinums par lēmumā ietverto nosacījumu izpildi, vai atzinums par iepriekš noteiktā projekta pozitīvu novērtējumu, vai atzinums par novērtējumā ietverto nosacījumu izpildi. Pēc minētā lēmuma vai atzinuma spēkā stāšanās projekta lieta ir pieejama Informācijas atklātības likumā noteiktajā apjomā un kārtībā.

(2) Tiešās pārvaldes iestādes, atvasinātas publiskas personas vai citas valsts iestādes projekta lieta ir vispārpieejama informācija, izņemot projekta budžeta kopsavilkumu, tai skaitā projekta izmaksu plānu. Informācija par minēto projektu ir pieejama Informācijas atklātības likumā noteiktajā apjomā un kārtībā pēc projekta iesnieguma vai iepriekš noteiktā projekta iesniegšanas beigu datuma. Šā likuma 29. panta otrajā daļā minētā informācija saistībā ar projekta iesnieguma

un iepriekš noteiktā projekta vērtēšanu pieejama pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu vai atzinums ar iepriekš noteiktā projekta pozitīvu novērtējumu, vai atzinums par novērtējumā ietvertu nosacījumu izpildi.

31. pants. Dokumentu glabāšanas termiņš

Finanšu instrumentu vadības nodrošināšanā iesaistītās institūcijas, līdzfinansējuma saņēmēji un projekta partneri glabā visu ar finanšu instrumenta programmas, projekta vai iepriekš noteiktā projekta īstenošanu saistīto dokumentu oriģinālus vai to atvasinājumus trīs gadus pēc programmas noslēguma pārskata apstiprināšanas, ja komercdarbības atbalsta piešķiršanu regulējošie tiesību akti nenosaka citu dokumentu glabāšanas termiņu.

Pārejas noteikumi

1. Ministru kabinets līdz 2018. gada 1. oktobrim izdod šā likuma 15. panta 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. un 11. punktā minētos noteikumus.

2. Ministru kabinets viena gada laikā pēc tam, kad programmas koncepciju ir apstiprinājusi Norvēģijas Ārlietu ministrija vai Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komiteja, izdod šā likuma 9. panta pirmajā daļā un 15. panta 12. punktā minētos noteikumus.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 19. aprīlī.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 9. maijā

Publikācija "Latvijas Vēstnesī" 09.05.2018., Nr. 90.

121. 841L/12 Konsulārās palīdzības un konsulāro pakalpojumu likums

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likuma mērķis ir nodrošināt personām, kas atrodas ārpus Latvijas, konsulāro palīdzību un Latvijas iestāžu sniegto no Latvijas starptautiskajām saistībām un Latvijas normatīvajiem aktiem izrietošo pakalpojumu pieejamību Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs (turpmāk — pārstāvniecība).

2. pants. (1) Šis likums attiecas uz:

- 1) Latvijas pilsoņiem un nepilsoņiem;
- 2) personām, kuras Latvijā atzītas par bezvalstniekiem (turpmāk — bezvalstnieki);
- 3) personām, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijā (turpmāk — trešās valsts valstspiederīgie);
- 4) citas Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņiem, kuru pilsonības valstij attiecīgajā ārpus Eiropas Savienības esošajā valstī nav diplomātiskās vai konsulārās pārstāvniecības vai goda konsulāta, kas sniedz konsulāro palīdzību (turpmāk — dalībvalsts pilsoņi);
- 5) Latvijas pilsoņu un nepilsoņu, bezvalstnieku, trešās valsts valstspiederīgo un dalībvalstu pilsoņu ģimenes locekļiem, kuri ceļo kopā ar attiecīgajām personām (turpmāk — ģimenes locekļi).

(2) Ar šajā likumā lietoto terminu “valstspiederīgie” saprot visus šā panta pirmajā daļā minētos tiesību subjektus.

(3) Šā panta pirmajā daļā neminētie ārvalstnieki ir tiesīgi uz tādu konsulāro palīdzību un tādiem konsulārajiem pakalpojumiem, kuru sniegšana ir Latvijas pienākums saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem un starptautiskajām saistībām.

3. pants. (1) Konsulārā palīdzība un konsulārie pakalpojumi ir konsulārās funkcijas, un tās tiek veiktas saskaņā ar 1963. gada 24. aprīļa Vīnes konvenciju par konsulārajiem sakariem.

(2) Konsulārās funkcijas veic tam pilnvaroti diplomātiskā un konsulārā dienesta ierēdņi un darbinieki (turpmāk — konsulārā amatpersona), kā arī tam pilnvaroti Latvijas goda konsuli (turpmāk — goda konsuls).

(3) Ārlietu ministrs pilnvaro šā panta otrajā daļā minētās personas veikt konsulārās funkcijas, nosaka veicamo funkciju apjomu, kā arī konsulāro apgabalu un atsauc pilnvarojumu veikt konsulārās funkcijas.

4. pants. (1) Par konsulāro funkciju veikšanu iekasē valsts nodevu normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos. Par to konsulāro funkciju veikšanu, kuras nav valsts nodevas objekts, var iekasēt konsulāro atlīdzību.

(2) Konsulāro atlīdzību ieskaita Ārlietu ministrijas pamatbudžetā kā atlīdzību par maksas pakalpojumiem un izmanto Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta attīstīšanai. Ārlietu

ministrija goda konsula iekasēto konsulāro atlīdzību vai tās daļu var atstāt viņa rīcībā kā atlīdzību par goda konsula darbības nodrošināšanas izdevumiem.

(3) Ministru kabinets nosaka konsulārās atlīdzības objektus un apmēru, kā arī valsts nodevas un konsulārās atlīdzības samaksas kārtību, atvieglojumus un atbrīvojumus, samaksas valūtu, iekasēšanas nosacījumus un kārtību, kādā samaksas apmērs konvertējams ārvalsts valūtā.

5. pants. (1) Pārstāvniecības konsulārais apgabals tiek noteikts pēc vienošanās ar attiecīgo ārvalsti atbilstoši 1963. gada 24. aprīļa Vīnes konvencijai par konsulārajiem sakariem.

(2) Konsulārās amatpersonas konsulārais apgabals tiek noteikts atbilstoši tās veicamajām konsulārajām funkcijām. Konsulārās amatpersonas ārvalstīs un goda konsula konsulārais apgabals tiek noteikts atbilstoši pārstāvniecības konsulārajam apgabalam.

II nodaļa

Konsulārā palīdzība

6. pants. Konsulārā palīdzība tiek sniegta valstspiederīgajam, kurš atrodas ārkārtas situācijā ārvalstī, ja viņam ir neatliekami nepieciešams atbalsts un nav iespējas saņemt citu palīdzību. Par ārkārtas situācijām ir uzskatāmi it īpaši šādi gadījumi ārvalstīs:

- 1) persona ir aizturēta vai apcietināta;
- 2) persona ir cietusi noziedzīgā nodarījumā;
- 3) persona ir smagi slima vai cietusi nelaimes gadījumā;
- 4) persona ir mirusi (atbalsts tiek sniegts tās tuviniekiem);
- 5) personai ir nepieciešama palīdzība un repatriācija, it īpaši bruņota konflikta, katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā, ja ir apdraudēta personas dzīvība, veselība vai drošība;
- 6) nepilngadīgai personai tiek nodibināta vai tiek plānots nodibināt ārpusģimenes aprūpi vai adopciju;
- 7) personai ir nepieciešams saņemt pagaidu ceļošanas dokumentu.

7. pants. Ja konsulārā palīdzība ir nepieciešama Latvijas pilsoņiem vai nepilsoņiem, bezvalstniekiem, trešās valsts valstspiederīgajiem vai viņu ģimenes locekļiem, kuri atrodas teritorijā, kas neietilpst nevienas pārstāvniecības konsulārajā apgabalā, konsulāro palīdzību nodrošina Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta konsulārās amatpersonas, sadarbojoties ar Eiropas Savienības dalībvalstu pārstāvniecībām attiecīgās personas atrašanās vietā.

8. pants. (1) Konsulārā amatpersona un goda konsuls konsulāro palīdzību sāk sniegt, kad ir saņemts valstspiederīgā lūgums vai informācija par viņa atrašanos tādā situācijā, kad ir nepieciešama konsulārā palīdzība.

(2) Lai tiktu pārbaudīta valstspiederīgā identitāte un statuss, viņš uzrāda derīgu personu apliecinošu vai ceļošanas dokumentu vai arī konsulārā amatpersona vai goda konsuls veic personas identifikāciju un statusa pārbaudi, izmantojot pieejamās informācijas sistēmas vai sazinoties ar personas valstspiederības valsts iestādēm.

(3) Konsulārās palīdzības sniegšana tiek pārtraukta, ja valstspiederīgais no tās nepārprotami atsakās vai vairs neatrodas tādā situācijā, kad būtu nepieciešama konsulārā palīdzība.

9. pants. (1) Konsulārā palīdzība ir tieša un individuāla.

(2) Konsulārā amatpersona un goda konsuls sniedz konsulāro palīdzību un pieņem lēmumus par konsulārās palīdzības saņēmēja likumisko interešu aizsardzības veidu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām pilnvarām un pienākumiem.

(3) Konsulārā palīdzība neietver juridiskās palīdzības sniegšanu. Pēc konsulārās palīdzības saņēmēja lūguma konsulārā amatpersona ārvalstī sniedz informāciju par juridiskās palīdzības sniedzējiem konsulārajā apgabalā.

(4) Konsulārās palīdzības ietvaros konsulārā amatpersona un goda konsuls nodrošina konsulārās palīdzības saņēmēja likumisko interešu aizsardzību un diskriminācijas nepieļaušanu Latvijas, kā arī viņa atrašanās vietas valsts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un saskaņā ar Latvijas starptautiskajām saistībām.

(5) Konsulārajai amatpersonai ārvalstīs ir tiesības piedalīties attiecīgās ārvalsts tiesvedības procesā novērotāja statusā izņēmuma gadījumos, saņemot attiecīgās ārvalsts tiesas piekrišanu, ja:

- 1) pastāv aizdomas par Latvijas pilsoņa vai nepilsoņa diskrimināciju vai tās iespējamību;
- 2) tas ir nepieciešams Latvijas nepilngadīgā pilsoņa vai nepilsoņa tiesību aizsardzībai un ir saņemts attiecīgs Latvijas kompetentās iestādes lūgums.

(6) Ja nepilngadīgais valstspiederīgais ārvalstīs zaudējis aizbildni vai aizgādībā esošs valstspiederīgais ārvalstīs palicis bez aizgādņa, konsulārā amatpersona nekavējoties informē kompetentās iestādes par nepieciešamību iecelt aizbildni vai aizgādni, kā arī seko ārvalsts iestāžu rīcībai nepilngadīgās vai aizbildnībā esošās personas interešu nodrošināšanā līdz aizbildņa vai aizgādņa iecelšanai.

(7) Konsulārā amatpersona, ievērojot Bērnu tiesību konvenciju, aicina ārvalstu kompetentās institūcijas nodrošināt nepilngadīgā valstspiederīgā kultūridentitātei atbilstošu ģimenisku vidi, ja viņam tiek nodibināta vai tiek plānots nodibināt ārpusģimenes aprūpi vai adopciju ārvalstī.

10. pants. (1) Konsulārās palīdzības ietvaros konsulārā amatpersona ir tiesīga saņemt konsulārās palīdzības sniegšanai nepieciešamos personas datus no jebkura to pārziņa un apstrādāt tos arī bez datu subjekta piekrišanas tad, ja šo piekrišanu nav iespējams iegūt.

(2) Ja datu pārzinis saņem pamatotu konsulārās amatpersonas lūgumu sniegt konsulārās palīdzības sniegšanai nepieciešamos personas datus, viņš iespējami ātri nodrošina minēto datu nodošanu konsulārajai amatpersonai.

11. pants. (1) Konsulārās palīdzības ietvaros konsulārā amatpersona un goda konsuls sadarbojas ar Latvijas un ārvalstu iestādēm, Eiropas Savienības dalībvalstu diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, Eiropas Savienības delegācijām ārvalstīs un Eiropas Ārējās darbības dienestu.

(2) Konsulārās palīdzības ietvaros sadarbojoties ar Eiropas Savienības dalībvalstu diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, konsulārajai amatpersonai un goda konsulam ir tiesības sniegt visu ar konsulārās palīdzības sniegšanu saistīto informāciju dalībvalsts ārlietu ministrijai vai diplomātiskajai vai konsulārajai pārstāvniecībai, kura sniedz konsulāro palīdzību Latvijas pilsoņiem vai nepilsoņiem, bezvalstniekiem, trešās valsts valstspiederīgajiem vai viņu ģimenes locekļiem. Sniedzot konsulāro palīdzību dalībvalsts pilsonim vai viņa ģimenes loceklim, konsulārā amatpersona pieprasa no konsulārās palīdzības saņēmēja pilsonības valsts visu konsulārās palīdzības sniegšanai nepieciešamo informāciju un to apstrādā.

(3) Konsulārās palīdzības ietvaros konsulārā amatpersona un goda konsuls cieši sadarbojas ar Eiropas Savienības dalībvalstīm jautājumos par to, kura dalībvalsts sniedz valstspiederīgajam konsulāro palīdzību, kāda veida konsulārā palīdzība (arī materiālā palīdzība) tiek sniegta un kādas ir iespējamās konsulārās palīdzības izmaksas.

(4) Kārtību, kādā konsulārā amatpersona un goda konsuls konsulārās palīdzības ietvaros sadarbojas ar Eiropas Savienības dalībvalstīm, Eiropas Savienības delegācijām ārvalstīs un Eiropas Ārējās darbības dienestu, nosaka Ministru kabinets.

12. pants. (1) Sniedzot konsulāro palīdzību valstspiederīgajam, viņam var tikt piešķirta materiālā palīdzība. Materiālās palīdzības ietvaros piešķirtie naudas līdzekļi atmaksājami Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(2) Ja, sadarbojoties ar konsulāro amatpersonu vai goda konsulu, Eiropas Savienības dalībvalsts ir sniegusi materiālo palīdzību Latvijas pilsonim vai nepilsonim, bezvalstniekam, trešās valsts valstspiederīgajam vai viņa ģimenes loceklim, Latvija nodrošina materiālās palīdzības ietvaros piešķirto naudas līdzekļu atmaksu 12 mēnešu laikā no attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma saņemšanas brīža. Personai ir pienākums atmaksāt piešķirtos naudas līdzekļus valsts budžetā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā pēc tam, kad Latvija tos ir atmaksājusi Eiropas Savienības dalībvalstij.

(3) Ministru kabinets nosaka:

- 1) materiālās palīdzības piešķiršanas nosacījumus, kārtību un apmēru;
- 2) kārtību, kādā materiālās palīdzības ietvaros piešķirtos naudas līdzekļus atmaksā valsts budžetā, kā arī to personu loku, kurām ir pienākums atmaksāt attiecīgos naudas līdzekļus;
- 3) kārtību, kādā citām Eiropas Savienības dalībvalstīm iesniedzami pieprasījumi par šo valstu pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem materiālās palīdzības ietvaros piešķirtajiem naudas līdzekļiem, kā arī atmaksas saņemšanas kārtību;
- 4) kārtību, kādā Latvija nodrošina materiālās palīdzības ietvaros piešķirto naudas līdzekļu atmaksu Eiropas Savienības dalībvalstij, tostarp kārtību, kādā Latvijas pilsonis vai nepilsonis, bezvalstnieks, trešās valsts valstspiederīgais vai viņa ģimenes loceklis tiek informēts par pienākumu atmaksāt materiālās palīdzības ietvaros piešķirtos naudas līdzekļus, kā arī atmaksas kārtību un apmēru.

13. pants. (1) Ja konsulārā palīdzība, ko Eiropas Savienības dalībvalsts diplomātiskā vai konsulārā pārstāvniecība sniegusi Latvijas pilsonim vai nepilsonim, bezvalstniekam, trešās valsts valstspiederīgajam aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā tai ir radījusi neparasti lielas, bet nepieciešamas un pamatotas transporta, uzturēšanās vai tulkošanas izmaksas, Latvija nodrošina šo izmaksu atlīdzināšanu 12 mēnešu laikā no attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma saņemšanas brīža.

(2) Ja dalībvalsts pilsonim aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā sniegtā konsulārā palīdzība Latvijas diplomātiskajam un konsulārajam dienestam ir radījusi neparasti lielas, bet nepieciešamas un pamatotas transporta, uzturēšanās vai tulkošanas izmaksas, Ārlietu ministrija var vērsties pie attiecīgās personas pilsonības valsts ar pieprasījumu tās atlīdzināt.

(3) Ministru kabinets nosaka:

- 1) kārtību, kādā Eiropas Savienības dalībvalstij tiek nodrošināta ar konsulārās palīdzības sniegšanu Latvijas pilsoņa un nepilsoņa, bezvalstnieka, trešās valsts valstspiederīgā aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā saistīto izdevumu atlīdzināšana;
- 2) kārtību, kādā tiek pieņemts lēmums pieprasīt, lai Eiropas Savienības dalībvalsts atlīdzina ar konsulārās palīdzības sniegšanu dalībvalsts pilsonim aizturēšanas vai apcietināšanas gadījumā saistītās izmaksas, kā arī pieprasījuma iesniegšanas un atlīdzības saņemšanas kārtību.

14. pants. Konsulārās palīdzības sniegšanai Ārlietu ministrija uztur konsulāro reģistru, kurā Latvijas pilsoņi un nepilsoņi, bezvalstnieki un trešās valsts valstspiederīgie brīvprātīgi iekļauj

ziņas par plānoto īstermiņa uzturēšanos ārvalstīs. Konsulārajā reģistrā iekļaujamo ziņu apjomu un iekļaušanas kārtību, kā arī kārtību, kādā Ārlietu ministrija konsulārās palīdzības sniegšanā izmanto konsulārajā reģistrā esošo informāciju, nosaka Ministru kabinets.

III nodaļa Konsulārie pakalpojumi

15. pants. (1) Konsulārie pakalpojumi ir pakalpojumi, kas tiek sniegti, lai ārvalstīs esošām personām nodrošinātu Latvijas iestāžu sniegto pakalpojumu pieejamību pārstāvniecībās.

(2) Konsulārie pakalpojumi un to sniegšanas kārtība, ievērojot šajā likumā minēto, ir noteikta attiecīgo pakalpojumu regulējošos normatīvajos aktos. Lai nodrošinātu vienotu pieeju konsulāro pakalpojumu sniegšanai pārstāvniecībās, Latvijas iestādes sadarbojas ar Ārlietu ministriju.

16. pants. Konsulārie pakalpojumi tiek sniegti pārstāvniecību konsulārajos apgabalos pastāvīgi dzīvojošām personām, ja vien attiecīgos pakalpojumus regulējošos normatīvajos aktos nav noteikts citādi. Personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ārvalstī neietilpst nevienā no pārstāvniecību konsulārajiem apgabaliem, konsulārie pakalpojumi var tikt sniegti jebkurā pārstāvniecībā, kurā ir nodrošināta attiecīgā pakalpojuma sniegšana.

17. pants. (1) Konsulārās amatpersonas ārvalstīs un goda konsuli veic atsevišķas notariālās funkcijas saskaņā ar Notariāta likumu.

(2) Ministru kabinets nosaka notariālās funkcijas, kuras veic konsulārās amatpersonas ārvalstīs un goda konsuli, šo funkciju veikšanas kārtību un valsts nodevas apmēru.

(3) Konsulāro amatpersonu un goda konsulu sastādītiem notariālajiem aktiem piešķirama tāda pati publiska ticamība un tiem ir tādas pašas juridiskas sekas, kādas būtu tad, ja šie akti būtu sastādīti pie zvērināta notāra Latvijā.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums “Konsulārais reglaments” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 13. nr.; 1996, 23. nr.; 1999, 23. nr.; 2006, 24. nr.; 2008, 3. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2013, 193. nr.).

2. Ministru kabinets līdz 2018. gada 1. decembrim izdod šā likuma 4. panta trešajā daļā, 11. panta ceturtajā daļā, 12. panta trešajā daļā, 13. panta trešajā daļā, 14. pantā un 17. panta otrajā daļā paredzētos Ministru kabineta noteikumus. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2018. gada 30. novembrim piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

- 1) Ministru kabineta 2008. gada 21. aprīļa noteikumi Nr. 283 “Noteikumi par notariālo funkciju veikšanu Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās”;
- 2) Ministru kabineta 2012. gada 8. maija noteikumi Nr. 322 “Materiālās palīdzības nodrošināšanas kārtība ārkārtas situācijā ārvalstī nonākušai personai”;
- 3) Ministru kabineta 2013. gada 1. oktobra noteikumi Nr. 1032 “Ārlietu ministrijas konsulāro maksas pakalpojumu cenrādis”;
- 4) Ministru kabineta 2015. gada 5. maija noteikumi Nr. 211 “Noteikumi par kārtību, kādā konsulārajā reģistrā iekļauj un izmanto informāciju par paredzamu īslaicīgu uzturēšanos ārvalstīs”;

- 5) Ministru kabineta 2016. gada 9. augusta noteikumi Nr. 521 “Noteikumi par konsulāro pakalpojumu valsts nodevu par notariālo darbību izpildi, ko veic konsulārās amatpersonas ārvalstīs”.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Padomes 2015. gada 20. aprīļa direktīvas (ES) 2015/637 par koordinācijas un sadarbības pasākumiem, ar ko veicina nepārstāvēto Savienības pilsoņu konsulāro aizsardzību trešās valstīs, un ar ko atceļ lēmumu 95/553/EK.

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 3. maijā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 15. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 15.05.2018., Nr. 94.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

122. 842L/12 Grozījums likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

Izdarīt likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 22./23. nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 2., 23. nr.; 1995, 8., 14. nr.; 1996, 9. nr.; 1997, 3., 21. nr.; 1998, 1. nr.; 1999, 24. nr.; 2000, 5. nr.; 2001, 1., 24. nr.; 2002, 6. nr.; 2003, 15. nr.; 2004, 2. nr.; 2005, 2., 8., 24. nr.; 2006, 14., 22. nr.; 2007, 3., 12., 24. nr.; 2008, 12. nr.; 2009, 1., 2., 15., 16. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200. nr.; 2010, 82., 131., 178., 206. nr.; 2011, 99., 144., 157., 204. nr.; 2012, 44., 88., 92., 192. nr.; 2013, 194., 232., 234. nr.; 2014, 47., 57., 257. nr.; 2015, 42., 97., 227., 248. nr.; 2016, 123., 241. nr.; 2017, 156., 242. nr.) šādu grozījumu:

Aizstāt 9. panta pirmās daļas 35.¹ punkta ievaddaļā skaitli “2018.” ar skaitli “2020.”

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 10. maijā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 16. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 16.05.2018., Nr. 95.

123. 843L/12 Apdrošināšanas līguma likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

(1) Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **apdrošinājuma summa** — apdrošināšanas līgumā noteiktais apdrošinātāja saistību apmērs naudas izteiksmē vai tā aprēķināšanas noteikumi;

2) **apdrošinājumaņēmējs** — persona, kas noslēdz apdrošināšanas līgumu savā vai citas personas labā;

3) **apdrošināšana pret zaudējumiem** — apdrošināšana, kad apdrošina mantiskas vērtības vai intereses un izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir atkarīgs no apdrošinātajam radušos zaudējumu apmēra;

4) **apdrošināmā interese** — apdrošinātā ieinteresētība neciest zaudējumus, iestājoties apdrošinātajam riskam;

5) **apdrošināšanas atlīdzība** — par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā naudas summa vai nodrošināmie pakalpojumi atbilstoši apdrošināšanas līgumam;

6) **apdrošināšanas gadījums** — ar apdrošināto risku cēloniski saistīts notikums, kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa atbilstoši apdrošināšanas līgumam, vai apdrošināšanas termiņa beigas dzīvības apdrošināšanas līgumam ar līdzekļu uzkrāšanu, ja apdrošināšanas periodā nav iestājies ar apdrošināto risku cēloniski saistīts notikums;

7) **apdrošināšanas līgums** — apdrošinātāja un apdrošinājumaņēmēja vienošanās, saskaņā ar kuru apdrošinājumaņēmējs uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības un apdrošinātājs uzņemas saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību atbilstoši apdrošināšanas līgumam, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības;

8) **apdrošināšanas objekts:**

- a) apdrošināšanā pret zaudējumiem — mantiskas vērtības vai intereses,
- b) civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā — personas civiltiesiskā atbildība,
- c) personu apdrošināšanā — personas dzīvība, veselība vai fiziskais stāvoklis;

9) **apdrošināšanas periods** — laikposms, par kuru saskaņā ar apdrošināšanas līgumu tiek maksāta apdrošināšanas prēmija un kurā ir spēkā apdrošināšana;

10) **apdrošināšanas pieteikums** — dokuments vai jebkura cita informācija, kuru apdrošinājumaņēmējs iesniedz apdrošinātajam, lai informētu to par apdrošināšanas objektu, faktiem un apstākļiem, kas nepieciešami apdrošinātā riska novērtēšanai;

11) **apdrošināšanas prēmija** — apdrošināšanas līgumā noteiktais maksājums par apdrošināšanu;

12) **apdrošinātais** — persona, kurai ir apdrošināmā interese un kuras labā ir noslēgts apdrošināšanas līgums:

- a) apdrošināšanā pret zaudējumiem — apdrošināšanas līgumā norādītā persona vai saskaņā ar apdrošināšanas līgumu nosakāmā persona, kura cieš zaudējumu,

iestājoties apdrošināšanas gadījumam, un kurai izmaksājama apdrošināšanas atlīdzība,

- b) civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā — apdrošināšanas līgumā norādītā persona vai saskaņā ar apdrošināšanas līgumu nosakāmā persona, kuras civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta,
- c) personu apdrošināšanā — apdrošināšanas līgumā norādītā fiziskā persona vai saskaņā ar apdrošināšanas līgumu nosakāmā fiziskā persona, kuras dzīvība, veselība vai fiziskais stāvoklis ir apdrošināts un kurai izmaksājama apdrošināšanas atlīdzība;

13) **apdrošinātais risks** — apdrošināšanas līgumā paredzētais no apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē;

14) **apdrošināšanas piedāvājums** — apdrošinātāja priekšlikums noslēgt vai grozīt apdrošināšanas līgumu;

15) **atbildības limits** — apdrošinājuma summa naudas izteiksmē civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā;

16) **atpirkuma summa** — naudas summa, kuras apmērs vai aprēķināšanas kārtība noteikta dzīvības apdrošināšanas līgumā ar līdzekļu uzkrāšanu un kuru izmaksā apdrošinājuma ņēmējam, ja pēc viņa iniciatīvas apdrošināšanas līgumu izbeidz pirms termiņa vai arī atzīst par spēkā neesošu vai izbeidz pirms termiņa šā likuma 14. un 26. pantā noteiktajos gadījumos;

17) **civiltiesiskās atbildības apdrošināšana** — apdrošināšana, kad apdrošina personas civiltiesisko atbildību par tās darbības vai bezdarbības rezultātā radītajiem zaudējumiem trešai personai;

18) **kompensācijas princips** — apdrošināšanas princips, saskaņā ar kuru apdrošināšanas atlīdzību aprēķina, ņemot vērā apdrošināšanas gadījumā radušos zaudējumu apmēru;

19) **kopapdrošināšana** — vairāku apdrošinātāju vienošanās apdrošināt vienu un to pašu apdrošināšanas objektu viena apdrošināšanas līguma ietvaros;

20) **labuma guvējs** — personu apdrošināšanā un apdrošināšanā pret zaudējumiem persona, kura norādīta apdrošināšanas līgumā un kurai izmaksājama apdrošināšanas atlīdzība vai tās daļa apdrošināšanas līgumā noteiktajos gadījumos;

21) **personu apdrošināšana** — personas dzīvības, veselības vai fiziskā stāvokļa apdrošināšana;

22) **regresa prasība** — apdrošinātāja prasība izmaksātās summas apmērā, kas vēršama pret apdrošināto civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā normatīvajos aktos vai apdrošināšanas līgumā noteiktajos gadījumos;

23) **subrogācijas tiesība** — apdrošinātāja, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, tiesība pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem;

24) **trešā persona civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā** (turpmāk — trešā persona) — tāda trešā persona, kurai nodarīti zaudējumi un pienākas apdrošināšanas atlīdzība civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā.

(2) Papildus šajā pantā lietotajiem terminiem citi likumā lietotie termini atbilst Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas likumā lietotajiem terminiem.

2. pants. Likuma mērķis un darbības joma

(1) Likuma mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas līgumā iesaistīto personu iespēju īstenot un aizsargāt savas tiesības.

(2) Šis likums regulē apdrošināšanas līguma noteikumus, līguma noslēgšanas un izbeigšanas kārtību, apdrošināšanas atlīdzības lēmuma pieņemšanas un izmaksas noteikumus, apdrošinātāja un apdrošināšanas līgumā iesaistīto personu tiesības un pienākumus, kas izriet no apdrošināšanas līguma.

3. pants. Apdrošināšanas līgumam piemērojamais likums

(1) No apdrošināšanas līguma izrietošo līgumisko attiecību regulēšanai piemērojamo likumu nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija regulas (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) noteikumiem par apdrošināšanas līgumiem (turpmāk — regula Nr. 593/2008).

(2) Regulas Nr. 593/2008 7. panta 3. punkta “a”, “b” un “e” apakšpunktā norādītajos gadījumos apdrošināšanas līguma puses var izvēlēties arī apdrošinātāja mītnes (reģistrācijas) valsts likumu.

(3) Apdrošinātāja pienākums ir pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas informēt apdrošinājuma ņēmēju par tās valsts likumu, kuru piemēros no apdrošināšanas līguma izrietošo līgumisko attiecību regulēšanai, vai informēt apdrošinājuma ņēmēju par valsti, kuras likumu ir iespēja izvēlēties, ja šāda izvēles iespēja pastāv saskaņā ar regulu Nr. 593/2008.

4. pants. Sūdzību un strīdu izskatīšanas kārtība

(1) Apdrošinātāja pienākums apdrošināšanas līgumā, kas noslēgts ar apdrošinājuma ņēmēju — fizisko personu —, ir norādīt informāciju par to sūdzību un strīdu izskatīšanas kārtību, kuri izriet no apdrošināšanas līguma, tai skaitā ārpustiesas ceļā.

(2) Apdrošinātājam ir pienākums izskatīt sūdzību, ko par apdrošināšanas līguma noteikumiem neatbilstošu pakalpojumu iesniedzis apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai cita persona, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību, un 20 dienu laikā pēc sūdzības saņemšanas sniegt motivētu atbildi. Ja norādītajā termiņā objektīvu iemeslu dēļ atbildi nav iespējams sniegt, apdrošinātājam ir pienākums sniegt informāciju, kurā pamatota atbildes sniegšanas pagarinājuma nepieciešamība un norādīts saprātīgs termiņš, kad tiks sniegta atbilde.

5. pants. Paziņojumu, pieprasījumu un informācijas sniegšana

(1) Šajā likumā vai apdrošināšanas līgumā noteiktos paziņojumus, pieprasījumus un informāciju apdrošinātājs sniedz, izmantojot vienu no šādiem veidiem:

- 1) rakstveidā;
- 2) izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju vai tīmekļvietni, ja ir izpildīti šā panta otrajā daļā paredzētie nosacījumi;
- 3) izmantojot šīs daļas 2. punktā neminēto distances saziņas līdzekli, par kuru ir panākta vienošanās.

(2) Paziņojumu, pieprasījumu un informācijas sniegšanā, izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju vai tīmekļvietni, apdrošinātājs ievēro šādus nosacījumus:

- 1) pastāvīga informācijas nesēja vai tīmekļvietnes izmantošana ir piemērota, izvērtējot konkrētos saziņas apstākļus vai sniedzamo informāciju;
- 2) apdrošinājuma ņēmējam tiek dota iespēja izvēlēties informāciju saņemt rakstveidā;
- 3) pēc apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā vai citas personas, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību, pieprasījuma apdrošinātājs savus paziņojumus, pieprasījumus un informāciju sniedz rakstveidā un bez maksas;
- 4) šā likuma 3. un 8. pantā minēto informāciju var sniegt apdrošinātāja tīmekļvietnē, ja papildus ir izpildīti šādi nosacījumi:
  - a) apdrošinājuma ņēmējs ir piekritis minētās informācijas sniegšanai tīmekļvietnē,
  - b) apdrošinājuma ņēmējam ar distances saziņas līdzekli ir paziņota tīmekļvietnes adrese un norāde, kur šajā vietnē var piekļūt minētajai informācijai,
  - c) ir nodrošināts, ka minētā informācija paliek pieejama tīmekļvietnē uz laiku, kamēr apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātājam ir nepieciešama šī informācija.

(3) Šajā likumā vai apdrošināšanas līgumā noteiktos paziņojumus, pieprasījumus un informāciju apdrošinātājs sniedz Latvijas Republikas valsts valodā, izņemot gadījumus, kad puses ir nepārprotami vienojušas par paziņojumu, pieprasījumu un informācijas sniegšanu citā valodā.

(4) Arī apdrošinājumaņēmējam, apdrošinātajam vai citai personai, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību, ir tiesības nosūtīt apdrošinātajam šajā likumā un apdrošināšanas līgumā noteiktos paziņojumus un pieprasījumus rakstveidā vai ar pastāvīga informācijas nesēja starpniecību apdrošināšanas līgumā noteiktajā kārtībā.

II nodaļa

Apdrošināšanas līguma noslēgšanas kārtība

6. pants. Apdrošināšanas pieteikums un apdrošinātāja piedāvājums

(1) Apdrošināšanas līguma noslēgšanai apdrošinātājs ir tiesīgs pieprasīt no apdrošinājumaņēmēja apdrošināšanas pieteikumu.

(2) Apdrošināšanas pieteikums neuzliek par pienākumu nedz apdrošinātajam noslēgt apdrošināšanas līgumu vai uzņemties saistības atlīdzināt zaudējumus, nedz apdrošināšanas pieteikuma iesniedzējam uzņemties saistības noslēgt apdrošināšanas līgumu.

(3) Ja 15 dienu laikā no apdrošināšanas pieteikuma saņemšanas dienas apdrošinātājs nav rakstveidā paziņojis apdrošināšanas pieteikuma iesniedzējam apdrošināšanas noteikumus, saskaņā ar kuriem ir gatavs noslēgt apdrošināšanas līgumu, vai nav paziņojis par nepieciešamību veikt apdrošināšanas objekta un apdrošinātā riska padziļinātu izpēti, uzskatāms, ka apdrošinātājs ir atteicies noslēgt apdrošināšanas līgumu.

(4) Ja apdrošinātājs nosaka noteiktu termiņu apdrošināšanas pieteikuma iesniedzējam atbildes sniegšanai uz izteikto apdrošināšanas piedāvājumu, tam līdz noteiktā termiņa beigām nav tiesību atteikties no izteiktā apdrošināšanas piedāvājuma. Ja atbildes sniegšanas termiņš nav noteikts, apdrošināšanas piedāvājums zaudē spēku, ja apdrošināšanas pieteikuma iesniedzējs 30 dienu laikā nav paziņojis par apdrošināšanas piedāvājuma pieņemšanu vai noraidīšanu.

7. pants. Informācija par apdrošināšanas objektu

(1) Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, apdrošinājumaņēmēja un apdrošinātā pienākums ir sniegt apdrošinātāja pieprasīto informāciju par apdrošināšanas objekta stāvokli un apstākļiem, kas apdrošinātajam nepieciešama apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanai, tai skaitā informāciju, kas attiecas uz apdrošinātā veselības stāvokli personu apdrošināšanā un ir nepieciešama, lai noslēgtu apdrošināšanas līgumu. Apdrošinātājs riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanai izmanto arī publiski pieejamo vai savā rīcībā esošo tiesiski iegūtu informāciju par apdrošināšanas objekta stāvokli un apstākļiem.

(2) Apdrošinājumaņēmējs un apdrošinātais ir atbildīgi par sniegtās informācijas patiesumu.

(3) Ja apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas nav iesniedzis šā panta pirmajā daļā norādīto informāciju un apdrošinātājs ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu, tas nevar izmantot informācijas nesniegšanas faktu kā apdrošināšanas līguma izbeigšanas vai tā noteikumu grozīšanas iemeslu, izņemot gadījumus, kad informācija nav iesniegta ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

(4) Apdrošinājumaņēmēja un apdrošinātā pienākums ir paziņot apdrošinātajam par citiem tam zināmiem spēkā esošiem apdrošināšanas līgumiem, kas attiecas uz to pašu apdrošināšanas objektu.

(5) Ja apdrošināšanas līgumu noslēdz atkārtoti uzreiz pēc iepriekšējā apdrošināšanas līguma ar to pašu apdrošinātāju un par to pašu apdrošināšanas objektu un, noslēdzot atkārtoto

apdrošināšanas līgumu, apdrošinājumaņēmējs nenorāda, ka informācija par apdrošināšanas objektu vai informācija apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanai, ko tas sniedzis, noslēdzot pirmo apdrošināšanas līgumu, ir būtiski mainījusies, apdrošinātājam ir tiesības paļauties, ka pirmā apdrošināšanas līguma noslēgšanas brīdī sniegtā informācija nav mainījusies.

(6) Pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas apdrošinātājam, ja tas nepieciešams apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības novērtēšanai, ir tiesības pārbaudīt apdrošināšanas objektu vai informāciju par riskiem, kas saistīti ar apdrošināšanas objektu, par to informējot apdrošinājumaņēmēju vai apdrošināto. Apdrošinātājam ir tiesības apdrošināšanas līguma darbības laikā šajā līgumā noteiktajā kārtībā pārbaudīt, vai saistībā ar apdrošināšanas objektu vai informācijā par riskiem, kas saistīti ar apdrošināšanas objektu, nav notikušas izmaiņas. Ja noslēgts apdrošināšanas līgums, apdrošināšanas līguma laikā apdrošinātājs neveic pārbaudes attiecībā uz personas veselības datiem.

8. pants. Apdrošināšanas līguma noteikumi

(1) Apdrošināšanas līguma noteikumiem jābūt skaidriem un saprotamiem.

(2) Apdrošināšanas līgumā norāda līguma noslēgšanas datumu, vietu, apdrošināšanas periodu, apdrošinātāja firmu un juridisko adresi (ja apdrošinātājs ir apdrošinātāja filiāle, norāda arī apdrošinātāja galvenā biroja juridisko adresi), apdrošinājumaņēmēju, apdrošināto, labuma guvēju (ja tāds ir), apdrošināto risku, apdrošināšanas objektu, apdrošinājuma summu, apdrošināšanas prēmiju katram apdrošināšanas veidam, apdrošināšanas atlīdzību vai tās aprēķināšanas kārtību katram apdrošināšanas gadījumam, apdrošināšanas prēmijas maksājuma termiņus un kārtību, termiņu, līdz kuram jāpieņem lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu to izmaksāt, līguma izbeigšanas noteikumus, pušu pienākumus un atbildību par līguma noteikumu neievērošanu.

(3) Ja normatīvie akti paredz obligāto apdrošināšanu, apdrošināšanas līgumā ietver prasības, kas izriet no šiem normatīvajiem aktiem. Ja šādas prasības nav ietvertas apdrošināšanas līgumā, šis līgums nav uzskatāms par obligātās apdrošināšanas līgumu.

(4) Apdrošināšanas līgumā var ietvert arī citus noteikumus, kas nav pretrunā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

(5) Apdrošinātājs apdrošināšanas līguma darbības laikā nodrošina, lai apdrošinājumaņēmējam un apdrošinātājam būtu pieejama aktuāla informācija par izmaiņām apdrošinātāja firmā, kontaktinformācijā un citā informācijā, kas ir nepieciešama apdrošinājumaņēmēja un apdrošinātā līgumisko saistību izpildei.

(6) Par apdrošināšanas līguma priekšmetu ir uzskatāms apdrošināšanas līgumā noteiktais apdrošināšanas objekts, apdrošināto risku kopums un noteiktie izņēmumi, apdrošinājuma summa un atbildības limits.

(7) Apdrošinātājs veic personas datu, tai skaitā veselības datu, apstrādi saskaņā ar personu datu aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem. Personas datu apstrādes ilgums nedrīkst pārsniegt šajā likumā noteikto prasības noilguma periodu vai periodu, kurā datu apstrāde tiek veikta saskaņā ar citiem tiesiskiem pamatiem.

9. pants. Juridisko izdevumu apdrošināšanas līguma speciālie noteikumi

(1) Apdrošinot juridiskos izdevumus, apdrošināšanas līgumā papildus šā likuma 8. pantā noteiktajam paredz:

- 1) atsevišķu apdrošinātā riska un apdrošināšanas prēmijas atspoguļošanu, ja apdrošinātājs juridisko izdevumu apdrošināšanas risku apdrošina kopā ar kādu citu apdrošināšanas risku;

- 2) apdrošinātā tiesības izvēlēties advokātu vai citu atbilstošas kvalifikācijas personu (turpmāk — advokāts), kura var aizstāvēt un pārstāvēt apdrošinātā intereses civilprocesā, kriminālprocesā, administratīvajā procesā vai administratīvā pārkāpuma lietvedībā vai tiesvedībā vai neiesaistoties šajos procesos, izņemot gadījumus, kad:
  - a) apdrošināšanu attiecina tikai uz gadījumiem, kas saistīti ar autotransporta izmantošanu Latvijas Republikas teritorijā,
  - b) apdrošināšanu attiecina uz palīdzības sniegšanu nelaiemes vai bojājumu gadījumā, kurā iesaistīts autotransports,
  - c) apdrošinātājs, kurš veicis juridisko izdevumu apdrošināšanu, un apdrošinātājs, kurš veicis palīdzības apdrošināšanu, nedarbojas nevienā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas veidā,
  - d) tiek nodrošināti šā panta trešās daļas noteikumi;
- 3) ja veidojas interešu konflikts starp apdrošināto un apdrošinātāju, veicot juridisko izdevumu prasību noregulēšanu, — apdrošinātā tiesības:
  - a) izvēlēties advokātu,
  - b) pārsūdzēt apdrošinātāja pieņemtos lēmumus saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

(2) Apdrošinātājs informē apdrošināto par šā panta pirmās daļas 3. punktā minētajām apdrošinātā tiesībām, ja rodas interešu konflikts starp apdrošinātāju un apdrošināto.

(3) Juridiska rakstura pakalpojumus un pušu pārstāvību nodrošina advokāti, ja vienā strīdā iesaistīto pušu juridiskos izdevumus ir apdrošinājis viens un tas pats apdrošinātājs.

(4) Apdrošinātājs ir tiesīgs uzticēt citai kvalificētai personai ar juridisko izdevumu apdrošināšanu saistīto prasību noregulēšanu. Ja ar juridisko izdevumu apdrošināšanu saistīto prasību noregulēšanu veic apdrošinātāja darbinieks, viņš darbojas tikai šajā apdrošināšanas veidā.

(5) Šā panta noteikumi neattiecas uz:

- 1) juridisko izdevumu apdrošināšanu, ja šāda apdrošināšana attiecas uz strīdiem vai riskiem, kas izriet no jūras kuģu izmantošanas vai ir saistīti ar to;
- 2) darbību, ko veic apdrošinātājs, kurš nodrošina civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, aizstāvot un pārstāvot apdrošināto, ja aizstāvēšana un pārstāvēšana vienlaikus tiek veikta apdrošinātāja interesēs;
- 3) juridisko izdevumu apdrošināšanu, kuru veic apdrošinātājs palīdzības apdrošināšanā, kas atbilst šādiem nosacījumiem:
  - a) darbība tiek veikta dalībvalstī, kura nav apdrošinātā pastāvīgā dzīvesvieta,
  - b) darbība ir daļa no līguma, kas attiecas tikai uz palīdzību, ko sniedz personām, kurām rodas grūtības ceļojuma laikā, esot prom no savām mājām vai no savas pastāvīgās dzīvesvietas,
  - c) apdrošināšanas līgumā norādīts, ka juridisko izdevumu apdrošināšana ir papildriska palīdzības apdrošināšanai.

10. pants. Apdrošināšanas līguma valoda

Apdrošināšanas līgumu sagatavo un noslēdz Latvijas Republikas valsts valodā. Ja apdrošinājumaņēmējs — fiziskā persona — vēlas apdrošināšanas līgumu noslēgt svešvalodā, šādai apdrošinājumaņēmēja piekrišanai jābūt nepārprotami izteiktai. Ja apdrošināšanas līgums ar apdrošinājumaņēmēju — juridisko personu (vai to apvienību) — ir noslēgts svešvalodā, uzskatāms, ka apdrošinājumaņēmējs ir piekritis līguma slēgšanai svešvalodā, ja vien tas nepierāda pretējo.

11. pants. Apdrošināšanas līguma noslēgšana

(1) Apdrošināšanas līgums uzskatāms par noslēgtu tikai tad, kad apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs ir vienojušies par šā likuma 8. panta otrajā daļā un 59. panta pirmajā daļā minētajiem apdrošināšanas līguma noteikumiem.

(2) Apdrošinājuma ņēmējs izsaka savu piekrišanu apdrošināšanas līguma noslēgšanai atbilstoši apdrošināšanas piedāvājumam, samaksājot apdrošināšanas prēmiju apdrošināšanas piedāvājumā noteiktajā veidā, termiņā un apmērā, vai arī izsaka savu piekrišanu apdrošināšanas līguma noslēgšanai citā apdrošinātāja piedāvātajā veidā. Strīda gadījumā apdrošinātājam ir pienākums pierādīt apdrošināšanas līguma noslēgšanas vai nenoslēgšanas faktu.

12. pants. Apdrošināšanas līguma noslēgšana, izmantojot distances saziņas līdzekli

(1) Ja apdrošināšanas līgumu noslēdz, izmantojot distances saziņas līdzekli, apdrošinātājs pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas paziņo apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas līguma noteikumus rakstveidā vai ar cita apdrošinājuma ņēmējam pieejama pastāvīga informācijas nesēja starpniecību.

(2) Ja apdrošināšanas līgums noslēgts pēc apdrošinājuma ņēmēja pieprasījuma, izmantojot distances saziņas līdzekli, ar kuru nebija iespējams nosūtīt apdrošināšanas līguma noteikumus rakstveidā, vai ar cita apdrošinājuma ņēmējam pieejama pastāvīga informācijas nesēja starpniecību, apdrošinātājs apdrošināšanas līguma noteikumus nosūta apdrošinājuma ņēmējam ne vēlāk kā nākamajā darbdienu pēc šā līguma noslēgšanas.

13. pants. Apdrošināšanas spēkā stāšanās nosacījumi atkarībā no apdrošināšanas prēmijas samaksas

(1) Apdrošināšana stājas spēkā apdrošināšanas līgumā norādītā apdrošināšanas perioda pirmajā dienā, bet ne agrāk kā ar brīdi, kad apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pilnā apmērā, izņemot gadījumus, kad apdrošināšanas līgumā ir noteikts citādi.

(2) Ja puses vienojas, ka apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu samaksās pēc apdrošināšanas perioda sākuma, apdrošināšana ir spēkā ar apdrošināšanas perioda pirmo dienu. Ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa nav samaksāta vai nav samaksāta apdrošināšanas līgumā noteiktajā apmērā līdz apdrošināšanas līgumā noteiktajam termiņam, uzskatāms, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, ievērojot šā panta trešās, ceturtās un piektās daļas noteikumus.

(3) Ja apdrošināšanas prēmija nav samaksāta apdrošināšanas līgumā noteiktajā apmērā vai apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas līgumā noteiktā termiņa, apdrošinātājam ir tiesības atmaksāt apdrošinājuma ņēmējam iemaksāto apdrošināšanas prēmiju. Ja apdrošinātājs pieņem lēmumu par iemaksātās apdrošināšanas prēmijas atmaksu, apdrošinātājam ir pienākums 15 dienu laikā no nokavētās apdrošināšanas prēmijas vai tās daļas saņemšanas dienas atmaksāt apdrošinājuma ņēmējam samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās daļu vai nosūtīt tam lūgumu paziņot apdrošinātājam, kādā veidā apdrošinājuma ņēmējs vēlas saņemt apdrošināšanas prēmijas vai tās daļas atmaksu, ja apdrošinātājam nav zināms veids, kādā apdrošinājuma ņēmējs var saņemt apdrošināšanas prēmijas vai tās daļas atmaksu.

(4) Ja apdrošinātājs šā panta trešajā daļā noteiktajā termiņā neatmaksā apdrošinājuma ņēmējam iemaksāto apdrošināšanas prēmiju vai nenosūta tam lūgumu paziņot apdrošinātājam, kādā veidā apdrošinājuma ņēmējs vēlas saņemt apdrošināšanas prēmijas atmaksu, uzskatāms, ka apdrošinātājs ir piekritis apdrošināšanas prēmijas nokavētai vai nepilnīgai samaksai un apdrošināšana ir spēkā apdrošināšanas līgumā norādītajā apdrošināšanas periodā.

(5) Ja ir iestājies apdrošinātais risks un apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas līgumā noteiktā termiņa vai tās pirmās daļas samaksas termiņa un vēlāk nekā iepriekšējā dienā pirms apdrošinātā riska iestāšanās, uzskatāms, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā un apdrošinātājam ir pienākums paziņot apdrošinājuma ņēmējam par

šā līguma spēkā neesību un atmaksāt samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu. Šajā gadījumā apdrošinātājam ir pienākums 15 dienu laikā pēc nokavētās apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas nosūtīt apdrošinājumaņēmējam paziņojumu par apdrošināšanas līguma spēkā neesību un atmaksāt tam samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu vai nosūtīt apdrošinājumaņēmējam paziņojumu par apdrošināšanas līguma spēkā neesību, lūdzot paziņot, kādā veidā apdrošinājumaņēmējs vēlas saņemt apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu, ja apdrošinātājam nav zināms veids, kādā apdrošinājumaņēmējs var saņemt apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu. Apdrošinātāja pienākuma atmaksāt apdrošināšanas prēmiju izpilde neietekmē apdrošināšanas līguma spēkā neesību.

14. pants. Apdrošināšanas līguma noslēgšana ar ļaunu nolūku vai rupju neuzmanību

Ja apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātā ļauns nolūks (Civillikuma 1641. pants) vai rupja neuzmanība (Civillikuma 1645. pants) ir bijusi par iemeslu apdrošinātāja maldināšanai par apdrošināšanas objekta stāvokli vai apstākļiem apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanai, apdrošināšanas līgums nav spēkā no tā noslēgšanas brīža. Iemaksāto apdrošināšanas prēmiju apdrošinātājs neatmaksā, bet tas neietekmē atpirkuma summas saņemšanu dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu.

15. pants. Apdrošināšanas līguma noslēgšana ar vieglu neuzmanību

(1) Ja apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātā viegla neuzmanība (Civillikuma 1646. pants) ir bijusi par iemeslu apdrošinātāja maldināšanai par apdrošināšanas objekta stāvokli vai apstākļiem apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanai, apdrošināšanas līgums ir spēkā.

(2) Apdrošinātājs 15 dienu laikā no dienas, kad tas uzzināja par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības faktiskajiem apstākļiem, piedāvā apdrošinājumaņēmējam izdarīt grozījumus apdrošināšanas līguma noteikumos. Grozījumi apdrošināšanas līguma noteikumos stājas spēkā pēc pušu vienošanās.

(3) Ja apdrošinājumaņēmējs ir noraidījis apdrošinātāja piedāvātos apdrošināšanas līguma noteikumu grozījumus vai ir pagājušas 15 dienas no apdrošināšanas piedāvājuma nosūtīšanas dienas un nav saņemta apdrošinājumaņēmēja piekrišana, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu ar brīdi, kad beidzies apdrošināšanas piedāvājuma termiņš, ja vien apdrošināšanas līgumā vai apdrošināšanas piedāvājumā nav noteikts citādi. Līguma izbeigšanas gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(4) Ja apdrošinātājs pierāda, ka, zinādams par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanas faktiskajiem apstākļiem, tas nebūtu noslēdzis apdrošināšanas līgumu, apdrošinātājs var izbeigt apdrošināšanas līgumu, nosūtot par to paziņojumu 15 dienu laikā no dienas, kad tas uzzināja par šiem apstākļiem. Apdrošināšanas līguma izbeigšanas gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(5) Ja apdrošinātājs likumā paredzētajos termiņos nav nedz izbeidzis apdrošināšanas līgumu, nedz arī piedāvājis apdrošinājumaņēmējam izdarīt grozījumus apdrošināšanas līguma noteikumos, apdrošināšanas līgums paliek spēkā un apdrošinātājs turpmāk nevar izmantot apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanas faktisko apstākļu nepaziņošanas faktu par apdrošināšanas līguma izbeigšanas vai tā noteikumu grozīšanas iemeslu.

(6) Ja apdrošinājumaņēmējs ir pieļāvis vieglu neuzmanību un apdrošināšanas gadījums notiek, pirms stājas spēkā apdrošināšanas līguma izbeigšana vai apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšana, apdrošinātāja pienākums ir atmaksāt apdrošināšanas atlīdzību tādā proporcijā, kāda ir starp iemaksāto apdrošināšanas prēmiju un to apdrošināšanas prēmiju, kuru apdrošinājuma

ņēmējs maksātu, ja tas būtu paziņojis par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanas faktiskajiem apstākļiem.

(7) Ja apdrošinātājs pierāda, ka tas nekādā gadījumā nebūtu noslēdzis apdrošināšanas līgumu, ja būtu zinājis par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības un iespējamā zaudējumu apmēra novērtēšanas faktiskajiem apstākļiem, kuri atklājušies, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt iemaksāto apdrošināšanas prēmiju.

(8) Ja pēc apdrošināšanas līguma noslēgšanas atklājas apstākļi, kas varēja ietekmēt apdrošināšanas līguma noslēgšanu un nebija zināmi nevienai no pusēm, piemērojams šā likuma 21. un 22. pants.

16. pants. Apdrošināmās intereses neesība

(1) Ja laikā, kad stājas spēkā apdrošināšana, apdrošināmā interese nepastāv, apdrošināšanas līgums nav spēkā no tā noslēgšanas dienas.

(2) Ja apdrošināšanas līgums noslēgts bez apdrošināmās intereses ar apdrošinājuma ņēmēja ļaunu nolūku vai tā rupjas neuzmanības dēļ, apdrošinājuma ņēmēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju apdrošinātājs neatmaksā.

(3) Pārējos gadījumos, kad apdrošināšanas līgums noslēgts bez apdrošināmās intereses, apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(4) Ja apdrošināmā interese pārstāj pastāvēt apdrošināšanas periodā, apdrošināšanas līgums nav spēkā no dienas, kad pārstāj pastāvēt apdrošināmā interese. Par apdrošināmās intereses neesību apdrošinājuma ņēmējs paziņo apdrošinātājam. Pēc paziņojuma saņemšanas apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(5) Ja, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošināmā interese nepastāv, apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

17. pants. Apdrošinātā riska iestāšanās neiespējamība

(1) Ja līdz apdrošināšanas perioda sākumam apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība zūd vai kāds no apdrošinātajiem riskiem jau ir iestājies, apdrošināšanas līgums nav spēkā no tā noslēgšanas dienas.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos apdrošinājuma ņēmējs ir slēdzis apdrošināšanas līgumu ar ļaunu nolūku vai pieļāvis rupju neuzmanību, apdrošinātājs neatmaksā apdrošinājuma ņēmēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju.

(3) Pārējos šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(4) Ja apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība pārstāj pastāvēt apdrošināšanas periodā, apdrošināšanas līgums nav spēkā no dienas, kad apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība pārstājusi pastāvēt. Apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

18. pants. Izņēmumi

(1) Ja apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi, apdrošinātājs nav atbildīgs par nodarītajiem zaudējumiem, kuri radušies:

- 1) karadarbības, terorisma, masu nemieru, radioaktīvās saindēšanās, radioaktīvā piesārņojuma, dabas katastrofu un citu līdzīgu apdrošināšanas līgumā noteikto gadījumu dēļ;

2) nodiluma, nolietojuma vai citu līdzīgu procesu dēļ.

(2) Puses apdrošināšanas līgumā var paredzēt citus izņēmuma gadījumus, kuros apdrošinātājs zaudējumus neatlīdzina.

(3) Apdrošinātāja pienākums ir pierādīt apstākļus, kas to atbrīvo no apdrošināšanas līgumā minēto saistību izpildes izņēmuma gadījumā.

19. pants. Apdrošināšanas polise

Apdrošinātājs, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, izsniedz apliecinājumu par apdrošināšanas līguma noslēgšanu — apdrošināšanas polisi. Ja uz apdrošināšanas polises nav pušu parakstu, tas neietekmē apdrošināšanas līguma spēkā esību, ja ir ievēroti apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās noteikumi.

III nodaļa

Apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanās un samazināšanās

20. pants. Izmaiņas informācijā par apdrošināšanas objektu

Apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātajam apdrošināšanas līguma darbības laikā atbilstoši šā likuma 7. pantā noteiktajām prasībām ir pienākums, tiklīdz tas iespējams, paziņot apdrošinātajam par visiem tam zināmajiem apstākļiem, kuri var ievērojami palielināt apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību vai iespējamo zaudējumu apmēru. Paziņošanas pienākums personu apdrošināšanā nav attiecināms uz izmaiņām apdrošinātā veselības stāvokli.

21. pants. Apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības samazināšanās

(1) Apdrošinātājs groza apdrošināšanas līguma noteikumus vai noslēdz jaunu apdrošināšanas līgumu, ja apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība vai iespējamā zaudējuma lielums ir ievērojami samazinājies un ja to pieprasa apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais.

(2) Ja puses par jaunajiem apdrošināšanas līguma noteikumiem nevar vienoties 15 dienu laikā no dienas, kad iesniegts apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā pieprasījums par apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšanu sakarā ar apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības samazināšanos, apdrošinājuma ņēmējs var izbeigt apdrošināšanas līgumu. Šajā gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(3) Ja attaisnojošu iemeslu dēļ 15 dienu termiņu nav iespējams ievērot, apdrošinātājs var to pagarināt uz laiku, ne ilgāku par 30 dienām, sākot ar dienu, kad iesniegts apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā pieprasījums par apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšanu sakarā ar apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības samazināšanos. Apdrošinātājs 15 dienu laikā, sākot ar dienu, kad iesniegts apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā pieprasījums par apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšanu sakarā ar apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības samazināšanos, nosūta apdrošinājuma ņēmējam vai apdrošinātajam motivētu paziņojumu par termiņa pagarināšanu.

22. pants. Apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanās

(1) Ja ir mainījusies informācija par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību un iespējamo zaudējumu apmēru apdrošināšanas līguma darbības laikā un apdrošinātājs var pierādīt, ka tas, zinot par šīs informācijas izmaiņām, apdrošināšanas līgumu būtu slēdzis ar citiem apdrošināšanas noteikumiem, apdrošinātājs 30 dienu laikā no dienas, kad tas uzzināja par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanos, var piedāvāt apdrošinājuma ņēmējam izdarīt apdrošināšanas līguma noteikumu grozījumus un norādīt to spēkā stāšanās dienu.

(2) Ja ir mainījusies informācija par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību un iespējamo zaudējumu apmēru apdrošināšanas līguma darbības laikā un apdrošinātājs var pierādīt, ka tas, zinot par šīs informācijas izmaiņām, apdrošināšanas līgumu nebūtu slēdzis, apdrošinātājs var izbeigt apdrošināšanas līgumu, paziņojot par to apdrošinājuma ņēmējam ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad apdrošinātājs uzzināja par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanos. Šajā gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(3) Šā panta pirmās un otrās daļas noteikumi nav piemērojami personu apdrošināšanā, ja apdrošinātā riska iestāšanās iespējamība ir palielinājusies apdrošinātā veselības stāvokļa dēļ.

(4) Ja apdrošinājuma ņēmējs ir noraidījis apdrošinātāja piedāvātos apdrošināšanas līguma noteikumu grozījumus vai ir beidzies apdrošināšanas piedāvājuma 15 dienu termiņš un apdrošinājuma ņēmējs nav piekritis apdrošināšanas piedāvājumam, apdrošinātājs var izbeigt apdrošināšanas līgumu. Šīs tiesības apdrošinātājs var izmantot 15 dienu laikā no noraidījuma saņemšanas dienas vai apdrošināšanas piedāvājuma termiņa izbeigšanās dienas. Šajā gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem.

(5) Ja apdrošinātājs šā panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā noteiktajos termiņos nav izbeidzis apdrošināšanas līgumu vai nav piedāvājis apdrošinājuma ņēmējam izdarīt grozījumus apdrošināšanas līguma noteikumos, tas nevar turpmāk izmantot faktu, ka netika paziņoti apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanās apstākļi, kā apdrošināšanas līguma izbeigšanas vai tā noteikumu grozīšanas iemeslu.

(6) Ja apdrošināšanas gadījums iestājas pirms apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšanas vai pirms tā izbeigšanas un apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais ir izpildījis šā likuma 20. pantā noteiktās prasības, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas līgumā paredzēto apdrošināšanas atlīdzību.

(7) Ja apdrošināšanas gadījums iestājas pirms apdrošināšanas līguma noteikumu grozīšanas vai pirms tā izbeigšanas un apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais nav izpildījis šā likuma 20. pantā noteiktās prasības, apdrošinātājs izmaksā:

- 1) apdrošināšanas līgumā paredzēto apdrošināšanas atlīdzību — ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais nav vainojams apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanās fakta nepaziņošanā;
- 2) apdrošināšanas līgumā paredzēto apdrošināšanas atlīdzību tādā proporcijā, kāda tā ir starp iemaksāto apdrošināšanas prēmiju un apdrošināšanas prēmiju, kuru apdrošinājuma ņēmējs maksātu, ja tas būtu paziņojis par apdrošinātā riska iestāšanās iespējamības palielināšanās faktiskajiem apstākļiem, — ja nepaziņošanas iemesls ir apdrošinājuma ņēmēja viegla neuzmanība.

(8) Ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ nav izpildījis šā likuma 20. pantā noteiktās prasības, apdrošinātājam ir tiesības neizmaksāt apdrošināšanas atlīdzību. Šajā gadījumā apdrošinātājs var izbeigt apdrošināšanas līgumu, neievērojot šā likuma 38. panta pirmajā daļā noteikto termiņu, un neatmaksāt apdrošinājuma ņēmēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju.

(9) Ja apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai labuma guvējs ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ ir veicis darbības vai pieļāvis bezdarbību, kas palielina apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību, apdrošinātājam ir tiesības izbeigt apdrošināšanas līgumu, neievērojot šā likuma 38. panta pirmajā daļā noteikto termiņu, un neatmaksāt iemaksāto apdrošināšanas prēmiju.

IV nodaļa

Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā un labuma guvēja un apdrošinātāja tiesības un pienākumi

23. pants. Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā un labuma guvēja savstarpējie pienākumi

(1) Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā savstarpējie pienākumi, ja apdrošinājuma ņēmējs nav vienlaikus arī apdrošinātais, nosakāmi atbilstoši šim likumam un apdrošināšanas līgumam.

(2) Apdrošinājuma ņēmēja pienākums ir informēt apdrošināto par to, ka viņš tiek apdrošināts. Apdrošinātajam ir pienākums informēt labuma guvēju par noslēgto apdrošināšanas līgumu un apdrošināšanas noteikumiem attiecībā uz labuma guvēju.

(3) Apdrošinātajam ir tiesības pieprasīt no apdrošinājuma ņēmēja informāciju par apdrošināšanas līgumu, un apdrošinājuma ņēmējs nav tiesīgs atteikt šādas informācijas sniegšanu. Labuma guvējam ir tiesības pieprasīt no apdrošinātā informāciju par apdrošināšanas līgumu, un apdrošinātais nav tiesīgs atteikt šādas informācijas sniegšanu.

(4) Apdrošinājuma ņēmēja sniegto informāciju apdrošinātajam pielīdzina paša apdrošinātā vai labuma guvēja sniegtajai informācijai. Apdrošinātais vai labuma guvējs nedrīkst gūt labumu no tā, ka apdrošinājuma ņēmējs ir sniedzis nepilnīgu, nepatiesu vai maldinošu informāciju.

24. pants. Apdrošināšanas prēmijas samaksa

Apdrošinājuma ņēmējam ir pienākums samaksāt apdrošināšanas prēmiju apdrošināšanas līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā.

25. pants. Apdrošināšanas prēmijas nesamaksāšana vai nepilna apmēra samaksa

Ja apdrošinājuma ņēmējs nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem, ir atzīstams, ka apdrošināšanas līgums nav spēkā atbilstoši šā likuma 13. panta noteikumiem. Pārējos apdrošināšanas prēmijas nesamaksāšanas vai nepilna apmēra samaksas gadījumos apdrošinātājs ir tiesīgs izbeigt apdrošināšanas līgumu šā likuma 26. pantā noteiktajā kārtībā.

26. pants. Apdrošināšanas prēmijas kārtējās daļas nesamaksāšanas vai nepilna apmēra samaksas sekas

(1) Ja apdrošinājuma ņēmējs nav samaksājis apdrošināšanas prēmijas kārtējo daļu vai to samaksājis nepilnā apmērā, apdrošinātājs nosūta apdrošinājuma ņēmējam brīdinājumu par apdrošināšanas prēmijas samaksas kavējumu, uzaicinot samaksāt kavēto apdrošināšanas prēmiju atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem un norādot apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņu un nesamaksāšanas iespējamās sekas.

(2) Apdrošinātāja nosūtītajā brīdinājumā noteiktais apdrošināšanas prēmijas kārtējās daļas samaksas termiņš nedrīkst būt īsāks par 15 dienām un garāks par sešiem mēnešiem no brīdinājuma nosūtīšanas dienas.

(3) Ja brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas kārtējās daļas samaksas termiņā iestājas apdrošināšanas gadījums, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošināšanas prēmijas kārtējā daļa ir samaksāta brīdinājumā noteiktajā prēmijas samaksas termiņā un apmērā.

(4) Ja apdrošinājuma ņēmējs nesamaksā apdrošināšanas prēmijas kārtējo daļu brīdinājumā noteiktajā samaksas termiņā un apmērā, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu ar pirmo dienu pēc apdrošināšanas prēmijas kārtējās daļas maksājuma termiņa, kas noteikts apdrošināšanas līgumā. Dzīvības apdrošināšanas līguma ar līdzekļu uzkrāšanu izbeigšana šajā pantā noteiktajā kārtībā neietekmē apdrošinājuma ņēmēja tiesības saņemt atpirkuma summu, ja tāda pienākas saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem.

27. pants. Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā un labuma guvēja pienākumi pēc apdrošinātā riska iestāšanās

(1) Par apdrošinātā riska iestāšanos apdrošinātais nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, paziņo apdrošinātājam, veic visus iespējamus saprātīgos pasākumus, lai samazinātu zaudējumus, un ievēro apdrošinātāja norādījumus, ja tādi ir sniegti.

(2) Apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais un labuma guvējs nevar iebilst pret apdrošinātāja pieprasījumu konstatēt un novērtēt zaudējumu apmēru, to rašanās apstākļus, kā arī pret pieprasījumu iesniegt apdrošinātājam visus savā rīcībā esošos dokumentus, kas raksturo apdrošinātā riska iestāšanos un tā izraisītos zaudējumus, tai skaitā dokumentus, kas satur personu veselības datus un komercnoslēpumu. Apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais un labuma guvējs sniedz arī citu savā rīcībā esošo informāciju, kura attiecas uz apdrošinātā riska iestāšanos un kuru pieprasījis apdrošinātājs, kā arī pilda citus apdrošināšanas līgumā paredzētos pienākumus. Apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais un labuma guvējs ir atbildīgi par tās informācijas patiesumu, kuru katrs no viņiem ir sniedzis apdrošinātājam, kā arī neviens no viņiem nedrīkst gūt labumu no tā, ka pārējie ir snieguši informāciju nepilnīgi vai snieguši nepatiesu vai maldinošu informāciju.

(3) Šā panta otrajā daļā noteiktās informācijas sniegšana nav uzskatāma par likuma un citu normatīvo aktu, kā arī līguma noteikumu pārkāpumu un nerada apdrošinājuma ņēmējam, apdrošinātājam un labuma guvējam civiltiesisko, administratīvo vai krimināltiesisko atbildību.

28. pants. Apdrošinātāja tiesības pārbaudīt informāciju par apdrošinātā riska iestāšanos

(1) Lai pārliecinātos par apdrošinātā riska iestāšanos un zaudējumu apmēru, apdrošinātājam ir tiesības pārbaudīt tā saistību izpildei nepieciešamo informāciju saistībā ar apdrošināšanas līgumu, pieprasot ziņas no valsts un pašvaldības iestādēm vai citām personām, kuru rīcībā var būt šāda informācija.

(2) Ja apdrošinātā riska iestāšanās gadījumā nepieciešamā informācija satur personas veselības datus un ir nepieciešama lēmuma par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu pieņemšanai, apdrošinātājs ir tiesīgs pieprasīt informāciju ārstniecības iestādēm un personām saskaņā ar Pacientu tiesību likumu.

(3) Apdrošinātājs apdrošinātā riska iestāšanās gadījumā ir tiesīgs apstrādāt saskaņā ar šā likuma 7. panta pirmo un sesto daļu saņemto informāciju, kas satur personas veselības datus, ja šī informācija ir nepieciešama lēmuma pieņemšanai par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai apdrošināšanas atlīdzības apmēra noteikšanu.

(4) Šā panta pirmajā un otrajā daļā noteikto informāciju nesniedz, ja šādas informācijas sniegšanu ierobežo Kriminālprocesa likums.

29. pants. Apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātā un labuma guvēja pienākumu nepildīšanas sekas

(1) Apdrošinātājs var atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai labuma guvējs ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ nav izpildījis kādu no šā likuma 27. pantā noteiktajiem pienākumiem. Šādā gadījumā apdrošinātājam ir tiesības vienpusēji izbeigt apdrošināšanas līgumu ar apdrošinātā riska iestāšanās brīdi, neatmaksājot apdrošināšanas prēmiju.

(2) Apdrošinātājs var samazināt apdrošināšanas atlīdzību, bet ne vairāk kā par 50 procentiem, ja apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai labuma guvējs viegļas neuzmanības dēļ nav izpildījis kādu no šā likuma 27. pantā noteiktajiem pienākumiem.

30. pants. Glābšanas izdevumi

(1) Apdrošinātājs sedz visus pieteiktos un pierādāmos saprātīgos izdevumus, kas radušies sakarā ar neatliekamiem bojājumu novēršanas un samazināšanas pasākumiem, kuri veikti pēc

apdrošinātā iniciatīvas vai apdrošinātāja pieprasījuma, pat tajos gadījumos, ja šie pasākumi nav bijuši sekmīgi.

(2) Glābšanas izdevumi nedrīkst pārsniegt zaudējumu apmēru, ja apdrošināšanas līgumā nav paredzēts citādi.

31. pants. Lēmuma par apdrošināšanas atlīdzību pieņemšana un atlīdzības izmaksa

(1) Iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību apdrošināšanas līgumā noteiktajai personai.

(2) Apdrošinātājam nav tiesību:

- 1) bez pārliecināšanās par apdrošinātā riska iestāšanos un zaudējumu apmēru pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu;
- 2) atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, nepārbaudot visu pieejamo informāciju;
- 3) atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā, ja saņemti pierādījumi par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos;
- 4) izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību personai, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinātā riska iestāšanos izraisījis šīs personas ļauns nolūks vai rupja neuzmanība;
- 5) izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinātā riska iestāšanos izraisījis apdrošinājuma ņēmēja vai apdrošinātā ļauns nolūks.

(3) Apdrošinātājs, pirms veikta pilnīga zaudējumu aprēķināšana, var izmaksāt daļu apdrošināšanas atlīdzības tādā apmērā, kādu neapstrīd neviena no pusēm.

(4) Apdrošinātājam ir tiesības pēc apdrošinātā riska iestāšanās pārbaudīt, kā apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai labuma guvējs ir ievērojis apdrošināšanas līguma noteikumus.

(5) Apdrošinātāja pienākums ir pierādīt jebkurus apstākļus, kas ir par pamatu atteikumam izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību vai samazināt to.

(6) Ja apdrošinātājs pieņēmis lēmumu par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, tas 10 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas dienas nosūta motivētu paziņojumu personai, kura ir tiesīga pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību.

(7) Ja saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama fiziskajai personai, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību 15 dienu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, izņemot gadījumus, kad:

- 1) apdrošināšanas atlīdzības izmaksas termiņš ir atkarīgs no apdrošināšanas līgumā noteiktu nosacījumu iestāšanās;
- 2) apdrošināšanas atlīdzības izmaksa ir paredzēta periodisku maksājumu vai nodrošināmu pakalpojumu veidā;
- 3) apdrošinātājs un apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās ir vienojušies par citu apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtību.

(8) Ar apdrošināto vienā māsaimniecībā dzīvojošo personu vai apdrošināšanas objektu tiesīgo lietotāju darbība vai bezdarbība ir pielīdzināma paša apdrošinātā darbībai vai bezdarbībai, pieņemot lēmumu par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību vai lēmumu samazināt to. Par tiesīgajiem lietotājiem nav uzskatāmi pakalpojumu sniedzēji, kuri nekustamajā īpašumā uzturas īslaicīgi, un publiski pieejamu vietu apmeklētāji. Šīs daļas noteikumi nav piemērojami personu apdrošināšanā.

(9) Galvojumu apdrošināšanas veidā apdrošinātājs var nepiemērot šā panta otrās daļas 4. un 5. punktā minētos noteikumus, ja apdrošināšanas līgumā ir ietverti šādi nosacījumi:

- 1) apdrošinātāja neatsaucama apņemšanās izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību pēc apdrošinātā pirmā pieprasījuma;

- 2) pieprasījuma veikt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu neapstrīdamība;
- 3) apdrošinājuma ņēmēja pienākums bez iebildumiem samaksāt naudas summu apdrošinātājam tādā apmērā, kādā apdrošinātājs ir izmaksājis pēc apdrošinātā pieprasījuma.

32. pants. Apdrošinātāja lēmuma pieņemšanas termiņš

(1) Ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais ir fiziskā persona, apdrošinātāja pienākums ir ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts iesniegums par apdrošināšanas atlīdzību, informēt apdrošinājuma ņēmēju, apdrošināto vai labuma guvēju, vai trešo personu par dokumentiem, kas nepieciešami, lai varētu pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Ja pēc kāda pieprasītā dokumenta vai visu pieprasīto dokumentu saņemšanas apdrošinātājs konstatē, ka ir nepieciešami vēl papildu dokumenti, apdrošinātājam ir pienākums viena mēneša laikā no dokumentu saņemšanas dienas paziņot par papildu dokumentu nepieciešamību.

(2) Ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais ir fiziskā persona, apdrošinātājs lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu pieņem 30 dienu laikā no visu tā pieprasīto nepieciešamo dokumentu saņemšanas dienas. Ja apdrošinātājam objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams ievērot šo termiņu, to var pagarināt uz laiku, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem no dienas, kad saņemts iesniegums par apdrošināšanas atlīdzību.

(3) Ja ir ierosināts kriminālprocess vai administratīvais process vai ir uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība saistībā ar notikušo gadījumu un apstākļu noskaidrošanai kriminālprocesuālā vai administratīvā procesa, vai administratīvā pārkāpuma lietvedības kārtībā ir nozīme apdrošinātāja lēmuma pieņemšanā, nepiemēro šā panta otrajā daļā noteikto termiņu un par to informē attiecīgi apdrošinājuma ņēmēju, apdrošināto, labuma guvēju vai trešo personu. Apdrošinātājs lēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts galīgais nolēmums.

33. pants. Apdrošinātāja pienākums iepazīstināt ar apdrošinātāja lēmumu pamatojošiem dokumentiem un pienākums sniegt informāciju

(1) Ja persona, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu, iesniedz attiecīgu pieprasījumu, apdrošinātājs iepazīstina šo personu ar tā rīcībā esošajiem dokumentiem, kas pamato lēmumu par šai personai pienākošās apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, vai izsniedz to kopijas. Personai, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu, ir tiesības saņemt šajā daļā norādīto dokumentu kopijas par samaksu, kas nepārsniedz dokumentu kopiju sagatavošanas izdevumus.

(2) Apdrošinātājam nav pienākuma iepazīstināt ar dokumentiem un izsniegt dokumentu kopijas šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, ja:

- 1) saistībā ar apdrošinātā riska iestāšanās apstākļiem apdrošinātājs ir iesniedzis dokumentus tiesībaizsardzības iestādēm kriminālprocesa ietvaros;
- 2) dokumenti satur citas personas komercnoslēpumu vai personas datus, kurus šā panta pirmajā daļā norādītā persona nav tiesīga iegūt.

(3) Apdrošinātājam pēc iepazīstināšanas ar dokumentiem, kas pamato tā lēmumu par pienākošās apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ir tiesības pieprasīt, lai persona, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu, paraksta rakstveida apliecinājumu, kurā norādīti dokumenti, ar kuriem šī persona ir iepazinusies. Ja persona, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu, atsakās parakstīt šajā daļā noteikto apliecinājumu, to paraksta apdrošinātājs, īpašā atzīmē norādot, ka minētā persona atteikusies parakstīt apliecinājumu.

(4) Pēc apdrošinājuma ņēmēja, kurš atbilstoši noslēgtajam apdrošināšanas līgumam vienlaikus nav apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs, pieprasījuma apdrošinātājam ir pienākums vismaz reizi

gadā sniegt informāciju par izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību apmēru, izņemot gadījumus, kad šādas informācijas sniegšana var aizskart citas personas tiesības un likumīgās intereses.

V nodaļa

Apdrošināšanas līguma termiņš un līguma izbeigšana

34. pants. Apdrošināšanas līguma termiņš

Apdrošināšanas līguma termiņu nosaka, pusēm vienojoties.

35. pants. Apdrošināšanas līguma izbeigšana un spēkā neesība

(1) Apdrošināšanas līgums izbeidzas brīdī, kad:

- 1) apdrošinātājs pilnībā ir izpildījis savas saistības, ja vien apdrošināšanas līgumā nav noteikts citādi;
- 2) apdrošinātā fiziskā persona un apdrošināšanas līgumā norādītais labuma guvējs ir miruši un nav pieteikušies mantinieki;
- 3) apdrošinātā juridiskā persona un apdrošināšanas līgumā norādītais labuma guvējs ir likvidēti un tiem nav tiesību pārņēmeja.

(2) Ja apdrošinātais risks iestājas apdrošinājumaņēmēja, apdrošinātā vai labuma guvēja ļauna nolūka dēļ, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu no apdrošinātā riska iestāšanās brīža. Šajā gadījumā apdrošinātājs iemaksāto apdrošināšanas prēmiju neatmaksā. Ja ar vienu apdrošināšanas līgumu ir apdrošināti vairāki apdrošinātie vai ir vairāki labuma guvēji, apdrošināšanas līgums saglabā spēku attiecībā uz pārējiem apdrošinātajiem un labuma guvējiem, kuri nav vainojami pie apdrošinātā riska iestāšanās, ja ir iespējams saglabāt apdrošināšanas līguma spēku.

(3) Apdrošināšanas līgums var tikt izbeigts pirms termiņa beigām šā likuma 15. panta trešajā un ceturtajā daļā, 21. panta otrajā daļā, 22. panta otrajā, ceturtajā, astotajā un deviņtajā daļā, 25. pantā, 26. panta ceturtajā daļā, 29. panta pirmajā daļā, 36. panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā, 42. panta trešajā daļā un 52. panta piektajā daļā vai citos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos.

(4) Apdrošinātājs un apdrošinājumaņēmējs bez apdrošinātā un labuma guvēja piekrišanas ir tiesīgi vienoties par apdrošināšanas līguma izbeigšanu, izņemot gadījumus, kad:

- 1) apdrošināšanas līgumā ir noteikts citādi;
- 2) apdrošināšanas gadījums ir iestājies un apdrošināšanas līguma izbeigšanas rezultātā apdrošinātājs tiktu atbrīvots no apdrošināšanas atlīdzības izmaksas pienākuma.

(5) Apdrošināšanas līguma izbeigšanas gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kuras apmēru nosaka, atskaitot apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas periodu, kad apdrošināšanas līgums bija spēkā, un apdrošinātāja izdevumus 15 procentu apmērā no atlikušās apdrošināšanas prēmijas, bet ne vairāk kā no viena gada apdrošināšanas prēmijas. Šī aprēķina kārtība netiek piemērota dzīvības apdrošināšanas ar līdzekļu uzkrāšanu līguma gadījumā un apdrošināšanas līgumu izbeigšanas gadījumos saskaņā ar šā panta otro daļu un šā likuma 22. panta astoto un deviņo daļu, 29. panta pirmo daļu, 36. panta pirmo (ja apdrošināšanas līgumu izbeidz apdrošinātājs) un ceturto daļu un 52. panta piekto daļu.

(6) Apdrošināšanas līgumu uzskata par spēkā neesošu gadījumos, kas paredzēti šā likuma 13. panta otrajā daļā, 14. pantā, 17. panta pirmajā un ceturtajā daļā, 25. pantā un citos normatīvajos aktos.

36. pants. Īpaši apdrošināšanas līguma izbeigšanas gadījumi

(1) Apdrošinātājs un apdrošinājumaņēmējs var izbeigt apdrošināšanas līgumu laikā starp apdrošināšanas līguma noslēgšanas dienu un apdrošināšanas spēkā stāšanās dienu. Par šādu

apdrošināšanas līguma izbeigšanu paziņo otrai pusei ne vēlāk kā 15 dienu laikā pirms tā stāšanās spēkā. Ja apdrošināšanas līgumu izbeidz pēc apdrošinājumaņēmēja iniciatīvas, apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kas tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem. Ja apdrošināšanas līgumu izbeidz pēc apdrošinātāja iniciatīvas, apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam iemaksāto apdrošināšanas prēmiju.

(2) Ja apdrošināšanas līgumā ir paredzētas tiesības izbeigt šo līgumu pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas, jebkura no pusēm var vienpusēji izbeigt apdrošināšanas līgumu. Apdrošināšanas līgums tiek izbeigts, pamatojoties uz attiecīgās puses paziņojumu, paziņojumā norādītajā dienā, bet ne agrāk kā pēc 15 dienām no dienas, kad attiecīgā puse nosūtījusi paziņojumu par apdrošināšanas līguma izbeigšanu.

(3) Šā panta pirmajā daļā paredzētajā gadījumā visas saistības, kas izriet no apdrošināšanas līguma, apdrošinājumaņēmējam izbeidzas ar dienu, kad apdrošinātājam ir paziņots par līguma izbeigšanu. Apdrošinājumaņēmēja pienākums ir pierādīt paziņojuma par līguma izbeigšanu nosūtīšanas faktu.

(4) Apdrošinājumaņēmējam — fiziskajai personai — ir tiesības izbeigt dzīvības apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu 15 dienu laikā no šā līguma noslēgšanas dienas. Šajā gadījumā apdrošinātājs atmaksā visu apdrošinājumaņēmēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju. Ja apdrošinājumaņēmējs — fiziskā persona — ir noslēdzis tirgum piesaistīto dzīvības apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu, apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam naudas summu, ko aprēķina no iemaksātās apdrošināšanas prēmijas, ņemot vērā apdrošinājumaņēmēja izraudzīto ieguldījuma instrumentu vērtību dienā, kad veic šo instrumentu pārdošanu saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem par ieguldījumu instrumentu pirkšanas un pārdošanas termiņiem. Apdrošinātājam ir pienākums veikt nepieciešamās darbības ieguldījumu instrumentu pārdošanā nekavējoties, tiklīdz tas ir iespējams.

(5) Šā panta ceturtās daļas noteikumi neattiecas uz dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, ja apdrošināšanas periods ir īsāks par sešiem mēnešiem.

37. pants. Apdrošināšanas līguma izbeigšanas ierobežojumi apdrošinājumaņēmēja likvidācijas vai maksātnespējas gadījumā

Maksātnespējas procesa administrators vai likvidators nav tiesīgs izbeigt vai apstrīdēt apdrošināšanas līgumu, ja:

- 1) personu apdrošināšanas veidos apdrošināšanas līguma spēkā esība nav atkarīga no jaunu apdrošināšanas prēmiju samaksas;
- 2) apdrošināšanas periods ir attiecināms uz garantijas laiku, ja noslēgts galvojumu apdrošināšanas līgums vai civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgums obligātajos apdrošināšanas veidos.

38. pants. Apdrošināšanas līguma izbeigšanas kārtība

(1) Ja apdrošināšanas līgumu izbeidz vienpusēji šajā likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, attiecīgā puse otrai pusei nosūta paziņojumu par apdrošināšanas līguma izbeigšanu. Apdrošināšanas līgums ir izbeigts paziņojumā norādītajā dienā, bet ne agrāk kā pēc 15 dienām no paziņojuma nosūtīšanas dienas.

(2) Šā panta pirmās daļas noteikumi nav piemērojami gadījumos, kuros šis likums vai citi normatīvie akti paredz citu apdrošināšanas līguma izbeigšanas kārtību.

(3) Ja apdrošināšanas atlīdzība ir mazāka nekā starpība starp iemaksāto apdrošināšanas prēmiju un apdrošināšanas prēmijas daļu par atlikušo apdrošināšanas periodu, apdrošinātājs 15 dienu laikā pēc līguma izbeigšanas atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kura tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 35. panta piektās daļas noteikumiem un no kuras tiek atskaitīta apdrošināšanas atlīdzība.

(4) Ja dzīvības apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu vai tirgum piesaistīto dzīvības apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu izbeidz pirms termiņa, apdrošinātājs 15 dienu laikā pēc līguma izbeigšanas izmaksā apdrošinājumaņēmējam atpirkuma summu. Ja atpirkuma summu no apdrošinātāja neatkarīgu apstākļu dēļ nav iespējams izmaksāt 15 dienu laikā, apdrošinātājs paziņo apdrošinājumaņēmējam par atpirkuma summas izmaksas kavējuma iemesliem un termiņu, kādā to izmaksās.

39. pants. Prasības noilgums

(1) No apdrošināšanas līguma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā. Tiesības iesniegt apdrošinātājam paziņojumu par apdrošinātā riska iestāšanos izbeidzas, ja persona, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību, tās neizmanto triju gadu laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienas.

(2) Ja apdrošinātājs izpilda noilgušu prasību, tam nav tiesību no personas prasīt atpakaļ izpildīto.

VI nodaļa Kopapdrošināšana un vadošais apdrošinātājs

40. pants. Kopapdrošināšana

Kopapdrošināšanā apdrošināšanas līgumu paraksta visi apdrošinātāji, kas noslēdz apdrošināšanas līgumu. Pušu tiesības un pienākumus nosaka atbilstoši apdrošināšanas līgumam. Ja apdrošināšanas līgumā nav īpašas vienošanās starp apdrošinātājiem, kopapdrošināšana nerada apdrošinātāja pilnu (solidāru) atbildību.

41. pants. Vadošais apdrošinātājs

(1) Vadošais apdrošinātājs norādāms apdrošināšanas līgumā. Tā tiesības un pienākumus nosaka līgumā, kas noslēgts starp apdrošinātājiem. Vadošo apdrošinātāju pilnvaro par visu pārējo apdrošinātāju pārstāvi. Vadošā apdrošinātāja pienākums ir uzņemt vadošo lomu tiesisko attiecību nodrošināšanā ar apdrošinājumaņēmēju.

(2) Apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais ar apdrošināšanas līgumu saistītos paziņojumus adresē vadošajam apdrošinātājam, ja apdrošināšanas līgumā nav paredzēts citādi.

(3) Vadošais apdrošinātājs informē apdrošinājumaņēmēju par apdrošinātāju tiesību un pienākumu sadali, par visām izmaiņām šo tiesību un pienākumu sadalē, kā arī par visām izmaiņām apdrošinātāju sastāvā.

VII nodaļa Apdrošināšana pret zaudējumiem

42. pants. Kompensācijas princips

(1) Saskaņā ar kompensācijas principu izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus.

(2) Puses apdrošināšanas līgumā var vienoties par zaudējumu novērtēšanas metodi, kā arī īpaši neatvietojama apdrošināšanas objekta vērtību.

(3) Pusēm ir tiesības, savstarpēji vienojoties, samazināt apdrošināšanas objekta sākotnējo vērtību, ja savu sākotnējo vērtību būtiski zaudē īpašs neatvietojams apdrošināšanas objekts. Ja šādu vienošanos nav iespējams panākt, jebkurai no pusēm ir tiesības vienpusēji izbeigt apdrošināšanas līgumu.

43. pants. Virsapdrošināšana

(1) Ja apdrošinājuma summa apdrošināšanā pret zaudējumiem saskaņā ar vienu vai vairākiem apdrošināšanas līgumiem attiecībā uz vienu un to pašu apdrošināto risku pārsniedz apdrošināšanas objekta vērtību (virsapdrošināšana), pēc jebkuras puses prasības tā samazināma apdrošināšanas līgumu noslēgšanas hronoloģiskā secībā, sākot no pēdējā apdrošināšanas līguma, līdz šī summa nepārsniedz apdrošināšanas objekta vērtību. Ja nepieciešams, vienu vai vairākus apdrošināšanas līgumus izbeidz.

(2) Puses var vienoties par citu apdrošinājuma summas samazināšanas kārtību.

(3) Ja apdrošināšanas gadījums ir iestājies, pirms notikusi apdrošinājuma summas samazināšana atbilstoši šā panta pirmajai daļai, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, ievērojot kompensācijas principu.

(4) Ja apdrošinājuma summa saskaņā ar vienu vai vairākiem apdrošināšanas līgumiem, kuri noslēgti ar vienu vai vairākiem apdrošinātājiem, pārsniedz apdrošināšanas objekta vērtību par vairāk nekā 50 procentiem, tie apdrošināšanas līgumi, kuri noslēgti ar apdrošinājuma ņēmēja ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ, nav spēkā no šo līgumu noslēgšanas brīža. Šajos gadījumos iemaksāto apdrošināšanas prēmiju neatmaksā.

44. pants. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksu sadalījums, ja ir vairāki apdrošināšanas līgumi

(1) Ja viens un tas pats apdrošināšanas objekts apdrošināšanā pret zaudējumiem vienā un tajā pašā apdrošināšanas veidā ir apdrošināts pie vairākiem apdrošinātājiem, katrs apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību proporcionāli katrā apdrošināšanas līgumā noteiktajai apdrošinājuma summai.

(2) Neviens no apdrošinātājiem nevar izmantot citu apdrošināšanas līgumu esību par pamatojumu apdrošināšanas atlīdzības izmaksas pilnīgai vai daļējai noraidīšanai, izņemot krāpšanas gadījumus.

(3) Apdrošinātāji var vienoties par citu apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtību, ja tam piekrīt persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību.

45. pants. Subrogācijas tiesība

(1) Apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

(2) Ja apdrošinātāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība sedz tikai daļu no nodarītajiem zaudējumiem un apdrošinātājs prasību pret personu, kura ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem, ceļ viena gada laikā no apdrošināšanas atlīdzības izmaksas brīža, apdrošinātājam ir pienākums informēt apdrošināto par subrogācijas tiesības izmantošanu. Šādā gadījumā apdrošinātājam ir tiesības pieteikt savu prasību kā līdzprasītājam vai arī celt prasību atsevišķi.

(3) Ja apdrošinātā ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības dēļ nav vai nebūs iespējams par labu apdrošinātājam celt prasību pret personu, kura ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem, apdrošinātājs var neizmaksāt atlīdzību tādā apmērā, par kādu nav vai nebūs iespējams celt prasību vai, ja atlīdzība ir izmaksāta, prasīt no apdrošinātā, lai tas atmaksā izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību.

(4) Izmantojot subrogācijas tiesību, apdrošinātājs nevar vērsties ar prasību pret apdrošinātā bērniem, vecākiem vai laulāto, pat ja tie ir vainīgi par nodarītajiem zaudējumiem. Izņēmums ir tādi apdrošināšanas gadījumi, kad vainīgais tos ir izraisījis ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

(5) Civiltiesisko seku ziņā apdrošinātāja subrogācijas tiesība ir pielīdzināma cesijai, kuru realizē saskaņā ar šā panta noteikumiem. Apdrošinātāja subrogācijas tiesībai piemēro apdrošinātā prasībai pret zaudējumu nodarījušo personu noteikto noilguma termiņu.

(6) Apdrošinātājam ir tiesības subrogācijas rezultātā pārņemtās prasības tiesības cedēt citām personām un nodot šīm personām tādas ziņas par šo cedēto prasības tiesību, kuras var sekmēt zaudējumu piedziņu.

46. pants. Zemapdrošināšana

Ja apdrošinājuma summa apdrošināšanā pret zaudējumiem saskaņā ar vienu vai vairākiem apdrošināšanas līgumiem attiecībā uz vienu un to pašu apdrošināto risku ir mazāka par apdrošināšanas objekta vērtību (zemapdrošināšana), apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību tādā proporcijā, kāda ir starp apdrošinājuma summu un šo vērtību, ja apdrošināšanas līgumā nav paredzēts citādi.

47. pants. Īpašnieka maiņa

(1) Ja apdrošinātājam nekustamajam īpašumam mainās īpašnieks, apdrošināšanas līgums ir spēkā par labu jaunajam īpašniekam vienu mēnesi pēc tam, kad zemesgrāmatā ir reģistrēta nekustamā īpašuma īpašnieka maiņa.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais nosacījums nav spēkā gadījumos, kad apdrošināšanas līguma termiņš izbeidzas agrāk, nekā tiek noformēti īpašuma tiesību maiņai nepieciešamie dokumenti, vai jaunais īpašnieks ir noslēdzis citu apdrošināšanas līgumu pirms minētā termiņa izbeigšanās.

(3) Ja apdrošinātājam kustamajam īpašumam mainās īpašnieks un nav spēkā cita vienošanās ar apdrošinātāju, apdrošināšanas līgums izbeidzas brīdī, kad kustamo īpašumu nodod tā jaunajam īpašniekam.

(4) Kustamā vai nekustamā īpašuma īpašnieka nāves gadījumā apdrošināšanas līgums paliek spēkā līdz mantinieka apstiprināšanai mantojuma tiesībās, izņemot gadījumus, kad apdrošināšanas periods izbeidzas agrāk vai apdrošināšanas līgums ir izbeigts šajā likumā paredzētajos gadījumos.

VIII nodaļa

Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana

48. pants. Retroaktīvais periods

Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumā var paredzēt, ka atlīdzina zaudējumus, ko izraisījis ar zaudējumiem cēloniski saistīts notikums, kas iestājies retroaktīvajā periodā, tas ir, pirms apdrošināšanas perioda sākuma, ja neviena no pusēm apdrošināšanas līguma noslēgšanas brīdī nav zinājusi par šādu zaudējumu rašanās iespējamību.

49. pants. Zaudējumu atlīdzināšana pēc apdrošināšanas perioda beigām

Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumā var paredzēt, ka apdrošinātājs atlīdzina zaudējumus, kas cēloniski saistīti ar notikumu retroaktīvajā periodā vai apdrošināšanas periodā, ja trešā persona ir iesniegusi prasību pret apdrošināto par zaudējumu atlīdzināšanu apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā pēc apdrošināšanas perioda beigām.

50. pants. Pārstāvība civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā

(1) Apdrošinātājam ir tiesības darboties apdrošinātā labā un pārstāvēt apdrošinātā intereses apdrošināšanas līgumā noteiktā atbildības limita ietvaros ar brīdī, kad pret apdrošināto var tikt celta zaudējumu piedziņas prasība.

(2) Pārstāvības pienākumu uzņemšanās nenozīmē, ka apdrošinātājs automātiski atzīst apdrošinātā atbildību, un nerada apdrošinātājam vai apdrošinātājam saistības atlīdzināt trešai personai radītos zaudējumus.

(3) Apdrošinātājs nevar uzņemties pārstāvības pienākumus gadījumos, kad šāda pienākumu pildīšana tieši vai netieši var negatīvi ietekmēt apdrošinātā intereses.

51. pants. Vienošanās ar trešo personu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā

(1) Ja apdrošinātais ir jebkādā veidā atlīdzinājis vai devis atlīdzības solījumu trešai personai bez apdrošinātāja piekrišanas, apdrošinātā darbības rezultātā radītie vai iespējamie izdevumi nav saistoši apdrošinātājam.

(2) Ja apdrošinātā riska iestāšanās gadījumā apdrošinātais ir veicis pasākumus zaudējumu samazināšanai vai sniedzis neatliekamo palīdzību cietušajai personai, tas nedod apdrošinātājam tiesības atteikties no saistībām, kas tam noteiktas apdrošināšanas līgumā.

52. pants. Apdrošināšanas atlīdzības un citu izdevumu maksājumi civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā

(1) Apdrošinātājs saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem izmaksā apdrošināšanas atlīdzību trešai personai vai apdrošinātājam, ja apdrošinātais ir atlīdzinājis zaudējumus trešai personai, un šī atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas līgumā noteikto atbildības limitu. Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta saskaņā ar kompensācijas principu.

(2) Apdrošināšanas līgumā var paredzēt, ka atlīdzina arī izdevumus, kas saistīti ar tiesvedību, ekspertīzi vai citām ar apdrošinātā interešu aizstāvību saistītām darbībām.

(3) Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā apdrošināšanas atlīdzība nesedz apdrošinātājam piemēroto naudas sodu, kavējuma naudu vai cita veida sankcijas.

(4) Ja apdrošinātā ļauns nolūks vai rupja neuzmanība ir bijusi par iemeslu tam, lai nepiedalītos procesuālās izmeklēšanas darbībās vai tiesas procesā, apdrošinātais atlīdzina apdrošinātājam šīs darbības vai bezdarbības izraisītos zaudējumus.

(5) Apdrošinātājs var atteikties izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību un vienpusēji izbeigt apdrošināšanas līgumu, neatmaksājot apdrošināšanas prēmiju, ja apdrošinātais ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ nav izpildījis kādu no šā panta ceturtajā daļā minētajām darbībām un tādēļ nav iespējams:

- 1) pilnīgi noskaidrot negadījuma apstākļus, kas bija par pamatu trešās personas prasībai;
- 2) veikt nepieciešamās procesuālās darbības, lai pamatoti noraidītu trešās personas prasību.

(6) Ja civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā viena un tā pati persona ir apdrošinājusi savu atbildību pie vairākiem apdrošinātājiem, katrs apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību proporcionāli apdrošināšanas līgumos noteiktajam atbildības limitam. Apdrošinātāji var vienoties par citu apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtību, ja tam piekrīt persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību.

53. pants. Trešās personas tiesības celt prasību

Trešai personai ir tiesības celt prasību tieši pret apdrošinātāju tikai tad, ja šādas tiesības šai personai ir īpaši paredzētas normatīvajos aktos.

54. pants. Regresa prasība

(1) Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā apdrošinātājs ir tiesīgs celt regresa prasību pret apdrošināto civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu regulējošos normatīvajos aktos un apdrošināšanas līgumā noteiktajos gadījumos. Regresa prasība pret apdrošināto noilgst triju gadu laikā no apdrošināšanas atlīdzības izmaksas dienas.

(2) Apdrošinātājam ir tiesības regresa prasības cedēt citām personām un nodot šīm personām tādas ziņas par šo cedēto prasības tiesību, kuras var sekmēt zaudējumu piedziņu.

IX nodaļa **Personu apdrošināšana**

55. pants. Personu apdrošināšanas veidi

(1) Personu apdrošināšanas veidi ir dzīvības apdrošināšana, nelaimes gadījumu apdrošināšana un veselības apdrošināšana.

(2) Dzīvības apdrošināšanas līgumā papildus var iekļaut citu apdrošināšanas veidu, kas saistīts ar personas fizisko stāvokli vai veselību.

(3) Puses apdrošināšanas līgumā var paredzēt, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs izmaksā apdrošinājuma summu vai citu apdrošināšanas līgumā paredzēto summu, kuras apmērs vai apmēra aprēķināšanas noteikumi ir paredzēti, noslēdzot apdrošināšanas līgumu. Šādos gadījumos nepiemēro šā likuma 42. pantā noteikto kompensācijas principu.

(4) Personu apdrošināšanā (izņemot dzīvības apdrošināšanu) puses apdrošināšanas līgumā var vienoties par kompensācijas principa piemērošanu apdrošināšanas atlīdzības izmaksā. Šādā gadījumā ievēro arī šā likuma 44. panta normas.

56. pants. Apdrošināšanas atlīdzība un maksājumu dažādība

(1) Ja puses apdrošināšanas līgumā nav vienojušās par kompensācijas principa piemērošanu, maksājumi, ko apdrošinātais vai labuma guvējs saņēmis no citiem avotiem, nesamazina apdrošinātāja saistības.

(2) Dzīvības apdrošināšanas līgumos ar līdzekļu uzkrāšanu apdrošināšanas atlīdzību apdrošināšanas perioda beigās veido saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem uzkrātie līdzekļi, bet, ja apdrošināšanas gadījums iestājas apdrošināšanas periodā, — apdrošināšanas atlīdzību veido saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem uzkrātie līdzekļi un apdrošināšanas līgumā noteiktā dzīvības apdrošinājuma summa, ja puses apdrošināšanas līgumā nav vienojušās citādi.

57. pants. Labuma guvējs

(1) Apdrošinātājam ir tiesības dzīvības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumos norādīt vienu vai vairākas personas — labuma guvējus, kas saņems apdrošināšanas atlīdzību apdrošinātā nāves gadījumā, kā arī atteikties no labuma guvēja vai aizstāt šīs personas ar citām personām apdrošināšanas līguma laikā, paziņojot par to apdrošinātājam.

(2) Ja apdrošinātais, noslēdzot apdrošināšanas līgumu vai šā apdrošināšanas līguma darbības laikā nav norādījis labuma guvēju, to nosaka prasības celšanas brīdī.

(3) Ja apdrošinātais nav norādījis labuma guvēju vai prasības celšanas brīdī to nav iespējams noteikt, apdrošināšanas atlīdzību izmaksā apdrošinātā mantiniekiem Civillikumā noteiktajā kārtībā.

(4) Labuma guvējam ir tiesības atteikties par tādu būt.

58. pants. Labuma guvēja tiesības iepazīties ar apdrošināšanas līgumu

Pretendējot uz apdrošināšanas atlīdzību pēc apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, labuma guvējam ir tiesības pieprasīt no apdrošinātāja informāciju par apdrošināšanas līgumu un iepazīties ar to.

59. pants. Papildu prasības dzīvības apdrošināšanas līgumam

(1) Papildus šā likuma 8. pantā noteiktajām prasībām dzīvības apdrošināšanas līgumā norāda:

- 1) atpirkuma summu vai šīs summas aprēķina kārtību un tās saņemšanas noteikumus, ja noslēgts dzīvības apdrošināšanas līgums ar līdzekļu uzkrāšanu;
- 2) apdrošinājuma ņēmēja tiesības grozīt līgumu, mainot apdrošinājuma summu, apdrošināšanas prēmiju un tās maksāšanas kārtību;
- 3) apdrošinātāja piešķiramos papildu labumus (naudas līdzekļus) un to aprēķināšanas un piešķiršanas kārtību, ja noslēgts dzīvības apdrošināšanas līgums ar līdzekļu uzkrāšanu;
- 4) tirgum piesaistītajā dzīvības apdrošināšanas līgumā ar līdzekļu uzkrāšanu — tam atbilstošos aktīvus un uzkrāto līdzekļu aprēķināšanas kārtību.

(2) Ja dzīvības apdrošināšanas līguma ar līdzekļu uzkrāšanu darbības termiņš ir garāks par vienu gadu, šāda apdrošināšanas līguma darbības laikā apdrošinātājs ne retāk kā reizi 12 mēnešos informē apdrošinājuma ņēmēju par piešķirtajiem papildu labumiem (naudas līdzekļiem), ja tādi līgumā paredzēti.

(3) Apdrošinātājs dzīvības apdrošināšanas līguma darbības laikā nekavējoties informē apdrošinājuma ņēmēju un apdrošināto (ja tas vienlaikus nav arī apdrošinājuma ņēmējs):

- 1) par izmaiņām apdrošinātāja firmā, kontaktinformācijā un citā līdzīgā informācijā, kas ir nepieciešama apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā (ja tas vienlaikus nav arī apdrošinājuma ņēmējs) līgumisko saistību izpildei;
- 2) par izmaiņām apdrošināšanas noteikumos vai apdrošināšanas līgumam piemērojamos likumos, ja tās ir:
  - a) par apdrošināšanas prēmijas maksāšanas termiņiem un kārtību,
  - b) par papildus piešķiramo labumu (naudas līdzekļu) aprēķināšanas un piešķiršanas kārtību,
  - c) par atpirkuma summas un uzkrāto līdzekļu apmēra noteikšanas kārtību un to garantētās izmaksas nosacījumiem,
  - d) par apdrošināšanas prēmiju un apdrošinājuma summu atsevišķi katram apdrošinātajam riskam, kā arī par apdrošināšanas atlīdzību vai tās noteikšanas kārtību katram apdrošināšanas gadījumam,
  - e) tirgum piesaistītajā dzīvības apdrošināšanas līgumā ar līdzekļu uzkrāšanu — par tam atbilstošajiem aktīviem un apdrošinājuma summas aprēķināšanas kārtību,
  - f) par dzīvības apdrošināšanas līguma uzteikuma termiņa piemērošanas kārtību.

(4) Ja ir noslēgts līgums par dzīvības apdrošināšanu ar līdzekļu uzkrāšanu, kas paredz līdzdalību peļņā, apdrošinātājs vismaz reizi gadā informē apdrošinājuma ņēmēju par uzkrāto līdzekļu apmēru (tai skaitā par līdzdalību peļņā). Ja apdrošinātājs sniedz informāciju par līdzdalības peļņā iespējamo turpmāko attīstību, tas informē apdrošinājuma ņēmēju par atšķirībām starp faktiskajiem un sākotnējiem datiem.

(5) Ja tirgum piesaistītajā dzīvības apdrošināšanas līgumā ar līdzekļu uzkrāšanu piesaistīto aktīvu darbības noteikumos izdara grozījumus, apdrošinātājs pēc to stāšanās spēkā nodrošina, lai apdrošinājuma ņēmējam būtu pieejami šie grozījumi. Aktīvu darbības noteikumi uzskatāmi par pieejamiem apdrošinājuma ņēmējam, ja tie ir elektroniskā veidā publicēti apdrošinātāja tīmekļvietnē un apdrošinātājs ir norādījis tīmekļvietnes adresi, kur šāda informācija ir pieejama.

60. pants. Apdrošinājuma ņēmēja nāves gadījums

Personu apdrošināšanā apdrošinājuma ņēmēja nāves gadījumā, ja apdrošinātais ir cita persona, apdrošinājuma ņēmēja saistības var pārņemt apdrošinātais vai cits apdrošinājuma ņēmēja

saistību pārņēmējs, paziņojot par to apdrošinātājam 15 dienu laikā no saistību pārņemšanas dienas. Apdrošinātājs nav tiesīgs izbeigt apdrošināšanas līgumu apdrošinājuma ņēmēja maiņas dēļ.

61. pants. Kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim

Ja, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātais ir gājis bojā vai viņa veselībai vai fiziskajam stāvoklim nodarīts kaitējums, apdrošināšanas atlīdzību izmaksā saskaņā ar visiem noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem, kuri paredz izmaksu par šādu gadījumu, izņemot tos gadījumus, kad apdrošināšanas līgumā ir paredzēts izmantot kompensācijas principu.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums “Par apdrošināšanas līgumu” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 15. nr.; 2000, 13. nr.; 2002, 22. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2007, 56. nr.).

2. Šā likuma 28. panta otrā daļa stājas spēkā vienlaikus ar grozījuma Pacientu tiesību likumā (attiecībā uz ārstniecības iestādes tiesībām sniegt informāciju apdrošinātājam) spēkā stāšanos.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra direktīvas 2002/83/EK par dzīvības apdrošināšanu;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra direktīvas 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II) (Dokuments attiecas uz EEZ).

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 3. maijā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 18. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 18.05.2018., Nr. 97.

124. 844L/12 **Grozījumi Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumā**

Izdarīt Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumā (Latvijas Vēstnesis, 2015, 124. nr.; 2017, 152., 222. nr.) šādus grozījumus:

1. Izteikt 1. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Likumā lietotie termini atbilst Apdrošināšanas līguma likumā un Finanšu konglomerātu likumā lietotajiem terminiem, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. novembra regulā (ES) Nr. 1286/2014 par komplektētu privāto ieguldījumu un apdrošināšanas ieguldījumu produktu (PRIIP) pamatinformācijas dokumentiem (Dokuments attiecas uz EEZ) (turpmāk — ES Regula Nr. 1286/2014) lietotajiem terminiem.”

2. Izteikt 94. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Ja netiek pildīti Apdrošināšanas līguma likuma 8. panta otrās daļas, 32. panta pirmās un otrās daļas un 59. panta pirmās, otrās, trešās un ceturtās daļas noteikumi, Komisija ir tiesīga uzlikt apdrošinātājam soda naudu līdz 14 200 *euro*.”

3. Izslēgt 180. panta trešo un sesto daļu.

4. Izslēgt 182. pantu.

5. Izslēgt XXV un XXVI¹ nodaļu.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 3. maijā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 18. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 18.05.2018., Nr. 97.

125. 845L/12 Grozījumi Elektronisko sakaru likumā

Izdarīt Elektronisko sakaru likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2004, 23. nr.; 2005, 12. nr.; 2006, 24. nr.; 2007, 12. nr.; 2008, 15. nr.; 2009, 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 102., 206. nr.; 2011, 88. nr.; 2013, 232. nr.; 2014, 17., 60. nr.; 2015, 222., 251. nr.; 2016, 108., 241. nr.; 2017, 70., 132. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt 8. panta pirmās daļas 1. punktā vārdu “invalidiem” ar vārdiem “personām ar invaliditāti”.

2. 19. panta pirmajā daļā:

izteikt 11. punktu šādā redakcijā:

“11) šā likuma 71.¹ pantā noteiktajā kārtībā nodrošināt saglabājamo datu glabāšanu 18 mēnešus, kā arī to nodošanu likumā noteiktajā kārtībā 71.¹ panta pirmajā daļā minētajām institūcijām, ja šīs institūcijas to pieprasa;”;

papildināt daļu ar 27. punktu šādā redakcijā:

“27) šā likuma 71.³ pantā noteiktajā kārtībā un apjomā nodrošināt informācijas nodošanu, ja to pieprasa Centrālā statistikas pārvalde.”

3. 39. pantā:

aizstāt pirmajā daļā vārdus “publicējamiem pamatpiedāvājumiem” ar vārdu “tiem”;

papildināt trešo daļu pēc vārda “kārtībā” ar vārdiem “un termiņos”;

papildināt trešo daļu ar vārdiem “un publisko informāciju par uzskaiti, tehniskajiem un tīkla raksturparametriem, cenu un tarifu, piekļuves un starpsavienojumu nodrošināšanas un izmantošanas nosacījumiem”;

papildināt ceturtais daļas 1. punktu pēc vārdiem “attiecībā uz” ar vārdiem “informācijas publiskošanu”;

papildināt ceturtais daļas 2. punktu pēc vārda “noteikt” ar vārdiem “publiskojamās informācijas”;

papildināt ceturtais daļas 3. punktu pēc vārda “pamatpiedāvājumā” ar vārdiem “un publiskojamā informācijā”.

4. Aizstāt 63. panta nosaukumā un tekstā vārdu “invalidiem” ar vārdiem “personām ar invaliditāti”.

5. 64. pantā:

papildināt pirmo daļu pēc vārda “Lai” ar vārdu “visā”;

papildināt otro daļu pēc vārdiem “izdevīgākajā veidā” ar vārdiem “pastāvīgi un nepārtraukti”;

izslēgt trešajā daļā vārdus “vai kādā tās daļā, un nodrošina to, ka elektronisko sakaru komersantam nav liegta iespēja tikt noteiktam par universālā pakalpojuma sniedzēju”.

6. Papildināt likumu ar 64.¹ pantu šādā redakcijā:

“64.¹ pants. Universālā pakalpojuma sniedzēja izvēle

(1) Regulators izdod noteikumus, saskaņā ar kuriem rīko konkursu, lai noteiktu universālā pakalpojuma sniedzēju. Noteikumos nosaka konkursa priekšmetu, prasības pretendentiem un universālā pakalpojuma sniedzējam, konkursa norises kārtību, izvērtēšanas kārtību, vērtēšanas kritērijus, kārtību, kādā Regulators rīkojas, ja universālā pakalpojuma sniedzējs nepilda tam noteiktās universālā pakalpojuma saistības un citus ar konkursa norisi saistītos pienākumus. Uz konkursa norisi nav attiecināms Publisko iepirkumu likums.

(2) Regulators nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem konkursa dalībniekiem, nevienam konkursa dalībniekam nerada labvēlīgākus apstākļus un nodrošina, ka elektronisko sakaru komersantam ir iespēja kļūt par universālā pakalpojuma sniedzēju, ja tas atbilst Regulatora noteiktajām konkursa prasībām pretendentiem.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētais konkurss noslēdzas bez rezultāta, Regulators:

- 1) divu gadu laikā rīko atkārtotu konkursu;
- 2) līdz nākamā konkursa rezultātu paziņošanai, bet ne ilgāk kā uz diviem gadiem pagarina universālā pakalpojuma saistības tam elektronisko sakaru komersantam, kurš tās pildīja līdz konkursa izsludināšanas dienai.

(4) Universālā pakalpojuma sniedzēju Regulators nosaka uz trim gadiem.”

7. Papildināt 68. panta pirmo daļu pēc skaitļa un vārdiem “70. panta astotajā” ar skaitli “8.¹” un pēc skaitļa “71.²” — ar vārdu un skaitli “un 71.³”.

8. 70. pantā:

papildināt trešo daļu pēc vārda “astotajā” ar skaitli “8.¹”;

aizstāt trešajā daļā skaitļus un vārdu “71.¹ un 71.²” ar skaitļiem un vārdu “71.¹, 71.² un 71.³”;

papildināt pantu ar 8.¹ un 8.² daļu šādā redakcijā:

“(8¹) Lai veiktu normatīvajos aktos noteikto uzraudzību patērētāju kolektīvo interešu aizsardzības un informācijas sabiedrības pakalpojumu aprites jomā, Patērētāju tiesību aizsardzības centram ir tiesības pieprasīt no elektronisko sakaru komersanta šādus noslodzes datus par abonentu vai lietotāju:

- 1) nosaukumu (firmu) un reģistrācijas numuru, ja abonents vai lietotājs ir juridiskā persona;
- 2) vārdu, uzvārdu un personas kodu, ja abonents vai lietotājs ir fiziskā persona;
- 3) abonentam vai lietotājam saskaņā ar elektronisko sakaru pakalpojumu līgumu piešķirtos telefonu numurus, interneta protokola (IP) adreses un kontaktinformāciju.

(8²) Elektronisko sakaru komersantam ir pienākums 15 dienu laikā sniegt tā rīcībā esošos šā panta 8.¹ daļā minētos noslodzes datus.”;

papildināt desmito daļu pēc vārda “astotajā” ar skaitli “8.¹”;

papildināt vienpadsmito daļu pēc vārda “astotajā” ar skaitli “8.¹”.

9. Papildināt 71.¹ panta pirmo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

“Informācija par tā abonenta vai reģistrētā lietotāja vārdu, uzvārdu, personas kodu vai nosaukumu, reģistrācijas numuru un adresi, kuram savienojuma laikā piešķirta interneta protokola (IP) adrese, lietotāja identifikatoru vai telefona numuru un abonenta atrašanās vietu tiek saglabāta un nodota Valsts policijai, lai nodrošinātu elektroniskajā vidē aizskarto personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību administratīvo pārkāpumu lietās par fizisku un emocionālu vardarbību pret bērnu.”

10. Papildināt likumu ar 71.³ pantu šādā redakcijā:

“71.³ pants. Informācijas sniegšana oficiālās statistikas nodrošināšanai

(1) Lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto oficiālo statistiku, Centrālajai statistikas pārvaldei (turpmāk — Pārvalde) ir tiesības pieprasīt un elektronisko sakaru komersantam, kas sniedz balss telefonijas pakalpojumus, ir pienākums apstrādāt un sniegt anonimizētus atrašanās vietas datus, viesabonēšanas gadījumā — datus par abonenta valsti. Atrašanās vietas dati tiek apstrādāti, izmantojot vismaz mobilo sakaru torņa pārklājuma informāciju [šūnas identifikatoru (*Cell ID*) vai sektora identifikatoru (*Sector ID*)] vai citu elektronisko sakaru tīklā tehniski pieejamu izsauceja atrašanās vietas noteikšanas metodi, kas ļauj iegūt precīzākus un uzticamākus abonenta vai lietotāja atrašanās vietas datus.

(2) Lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto oficiālo statistiku, Pārvaldei ir tiesības pieprasīt un elektronisko sakaru komersantam, kas nodrošina publiskā mobilo telefonu tīkla darbību, ir pienākums sniegt tā rīcībā esošo informāciju par abonentam vai lietotājam ar elektronisko sakaru pakalpojumu līgumu piešķirtajiem telefona numuriem atbilstoši Pārvaldes sagatavotajam abonentu vai lietotāju izlases sarakstam. Pārvaldei ir tiesības pieprasīt šajā daļā minēto informāciju ne biežāk kā divas reizes gadā, nodrošinot elektronisko sakaru komersantam pašizmaksās balstītu samaksu par informāciju.

(3) Ministru kabinets nosaka šā panta pirmajā daļā minētās informācijas pieprasīšanas kārtību un veidu, pieprasāmās informācijas apjomu un samaksu par pieprasītā informācijas apjoma sagatavošanu, kā arī informācijas sagatavošanas un nodošanas termiņus.”

11. Pārejas noteikumus:

aizstāt 14. punktā skaitļus un vārdus “2018. gada 1. janvārim” ar skaitļiem un vārdiem “2022. gada 1. janvārim”;

papildināt pārejas noteikumus ar 42. un 43. punktu šādā redakcijā:

“42. Šā likuma 19. panta pirmās daļas 27. punkts, 68. panta pirmās daļas papildinājums ar skaitli “71.³” un 71.³ pants stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī. Ministru kabinets līdz 2018. gada 31. decembrim izdod šā likuma 71.³ panta trešajā daļā minētos noteikumus.

43. Grozījumi attiecībā uz šā likuma 68. panta pirmās daļas un 70. panta trešās, desmitās un vienpadsmitās daļas papildināšanu ar skaitli 8.¹, kā arī grozījums par 70. panta papildināšanu ar 8.¹ un 8.² daļu stājas spēkā 2018. gada 1. novembrī.”

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 3. maijā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 18. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 18.05.2018., Nr. 97.

126. 846L/12 Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā

Izdarīt Bērnu tiesību aizsardzības likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 15. nr.; 2000, 8., 12. nr.; 2001, 24. nr.; 2002, 23. nr.; 2003, 12. nr.; 2004, 12. nr.; 2005, 8. nr.; 2006, 22. nr.; 2007, 9. nr.; 2008, 15. nr.; 2009, 14., 23. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 193. nr.; 2010, 47., 205. nr.; 2011, 112., 132. nr.; 2013, 118. nr.; 2014, 51., 60. nr.; 2015, 245. nr.; 2016, 241. nr.; 2017, 54., 242. nr.) šādus grozījumus:

1. 5.¹ panta pirmajā daļā:

izteikt 2. punktu šādā redakcijā:

“2) bāriņtiesas priekšsēdētājam, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekam, bāriņtiesas loceklim un personai, ja tā pašvaldības domes uzdevumā nodrošina juridisko atbalstu bāriņtiesai lēmuma sagatavošanā un citu bāriņtiesai noteikto uzdevumu izpildē;”;

papildināt daļu ar 19.² un 19.³ punktu šādā redakcijā:

“19²) tiesu izpildītājam;

19³) tiesu psiholoģijas ekspertam, kurš veic bērnu psiholoģiskā stāvokļa izpēti;”

2. Papildināt likumu ar 7.¹ pantu šādā redakcijā:

“7.¹ pants. Bērna tiesības uz ģimeni

Katram bērnam ir neatņemamas tiesības uz ģimeni.”

3. 27. pantā:

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

“3) Šķirot bērnu no ģimenes, viņam tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē. Ārpusģimenes aprūpi bērnu aprūpes iestādē nodrošina tikai gadījumos, kad aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē nav piemērota konkrētam bērnam. Bērnu aprūpes iestādē bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē.”;

izslēgt 3.¹ daļu.

4. Izteikt 28. panta nosaukumu šādā redakcijā:

“28. pants. Aizgādības tiesību pārtraukšana un atņemšana”

5. 45.⁴ pantā:

izteikt otro daļu šādā redakcijā:

“2) Bērnu aprūpes iestādē vai audžuģimenē esošu bērnu, kurš sasniedzis 12 gadu vecumu, var nodot uz laiku citas personas aprūpē ārvalstī, ja to vēlas bērns un ja tam piekrīt bērnu aprūpes iestāde vai audžuģimene un bāriņtiesa, kas pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, ir atzinusi, ka nodošana atbilst bērna interesēm un attiecīgā persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.”;

papildināt pantu ar 2.¹ un 2.² daļu šādā redakcijā:

“2¹) Aizbildnībā esošu bērnu var nodot uz laiku citas personas aprūpē ārvalstī, ja to vēlas bērns un ja tam piekrīt aizbildnis un bāriņtiesa, kas pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, ir atzinusi, ka nodošana atbilst bērna interesēm un attiecīgā persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt.

(2²) Izņēmuma gadījumā bērnu aprūpes iestādē un audžuģimenē esošu bērnu, kurš jaunāks par 12 gadiem, var nodot uz laiku citas personas aprūpē ārvalstī, ja bērns citas personas aprūpē ārvalstī tiek nodots kopā ar brāļiem un māsām, pusbrāļiem un pusmāsām, no kuriem vismaz viens ir sasniedzis 12 gadu vecumu.”

6. 50.¹ pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Bērns var piedalīties dažādās aktivitātēs (pasākumos), ja tās netraucē viņam iegūt izglītību, kā arī neapdraud viņa drošību, veselību, tikumību vai citas bērna tiesības un būtiskas intereses, kā arī valsts drošību.”;

papildināt pantu ar 2.¹ daļu šādā redakcijā:

“(2¹) Bērnu aizliegts iesaistīt ārvalsts vai cita starptautisko tiesību subjekta organizētās militāra rakstura aktivitātēs (pasākumos), izņemot gadījumus, kad bērns piedalās Eiropas Savienības, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts, Austrālijas Savienības, Brazīlijas Federatīvās Republikas vai Jaunzēlandes organizētās militāra rakstura aktivitātēs (pasākumos) vai tādas valsts organizētās militāra rakstura aktivitātēs (pasākumos), ar kuru Latvijas Republika noslēgusi līgumu par dubultās pilsonības atzīšanu.”

7. Izslēgt 58. panta otrās daļas 1. punktā vārdus “un pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav apcietināts”.

8. 72. pantā:

papildināt piekto daļu ar 4. punktu šādā redakcijā:

“4) kurām piemērots naudas sods par administratīvo pārkāpumu, kas noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 172.² pantā, ja no dienas, kad stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums vai tiesas spriedums, nav pagājuši trīs gadi.”;

papildināt sesto daļu pēc skaitļa “172.” ar vārdiem “(gadījumos, kad kā administratīvais sods piemērots brīdinājums)”.

9. Papildināt pārejas noteikumus ar 34., 35. un 36. punktu šādā redakcijā:

“34. Šā likuma 5.¹ panta pirmās daļas 2. punktā minētās personas, ja tās pašvaldības domes uzdevumā nodrošina juridisko atbalstu bāriņtiesai lēmuma sagatavošanā un citu bāriņtiesai noteikto uzdevumu izpildē, un 19.² punktā minētās personas speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā apgūst ne vēlāk kā līdz 2020. gada 31. decembrim.

35. Šā likuma grozījumi par 27. panta trešās daļas izteikšanu jaunā redakcijā un 3.¹ daļas izslēgšanu, kā arī šā likuma grozījumi par 45.⁴ panta otrās daļas izteikšanu jaunā redakcijā un papildināšanu ar 2.¹ un 2.² daļu stājas spēkā 2018. gada 1. septembrī.

36. Šā likuma grozījumi, kas paredz papildināt 72. panta piekto daļu ar 4. punktu un papildināt sesto daļu, stājas spēkā vienlaikus ar atbilstošiem grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 172.² pantā saistībā ar maksimālā soda palielināšanu un brīdinājuma piemērošanu attiecīgo pārkāpumu izdarījušām valsts vai pašvaldību institūciju amatpersonām vai darbiniekiem. Šā likuma 72. panta piektās daļas 4. punktā noteiktais ierobežojums nav attiecināms uz personām, kuras par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 172.² pantā noteikto pārkāpumu sodītas ar naudas sodu pirms šīs normas spēkā stāšanās dienas.”

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 3. maijā.

Valsts prezidents R. Vējonis

Rīgā 2018. gada 18. maijā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 18.05.2018., Nr. 97.

127. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. maija sēdē nolēmusi nodot 10 748 Latvijas pilsoņu kolektīvo iesniegumu “Par pašreizējā skolas gaitu uzsākšanas vecuma saglabāšanu” Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai tālākai izvērtēšanai.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2018. gada 3. maijā

128. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 10. maija sēdē iecēlusi **Anastasiju Pasjugu** par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2018. gada 10. maijā

129. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 17. maija sēdē ievēlējusi deputāti **Ingu Biti** Saeimas Juridiskajā komisijā un Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā.

*Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedrs G. Daudze*

Rīgā 2018. gada 17. maijā.

130. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 17. maija sēdē atsaukusi deputātu **Ivanu Klementjevu** no Saeimas Eiropas lietu komisijas un ievēlējusi viņu Saeimas Nacionālās drošības komisijā.

*Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedrs G. Daudze*

Rīgā 2018. gada 17. maijā

131. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 17. maija sēdē apstiprinājusi **Vinetu Mazuri** par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

*Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedrs G. Daudze*

Rīgā 2018. gada 17. maijā

132. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 17. maija sēdē apstiprinājusi **Irinu Norkusu** par rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

*Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedrs G. Daudze*

Rīgā 2018. gada 17. maijā

133. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 17. maija sēdē atsaukusi deputātu **Sergeju Potapkinu** no Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas un ievēlējusi viņu Saeimas Eiropas lietu komisijā.

*Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedrs G. Daudze*

Rīgā 2018. gada 17. maijā

134. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 17. maija sēdē atsaukusi deputātu **Jāni Tutinu** no Saeimas Nacionālās drošības komisijas un ievēlējusi viņu Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijā.

*Saeimas priekšsēdētājas vietā
Saeimas priekšsēdētājas biedrs G. Daudze*

Rīgā 2018. gada 17. maijā